

Zespół redakcji Wieści Światowe jest apolityczny, nie uprawia polityki i nie jest zależny w żaden sposób od jakiegokolwiek władzy, ale zobowiązany jest na podstawie ustawy prawo prasowe do służenia społeczeństwu i państwu, odpowiadając na listy i wyjaśniając sprawy dotyczące Czytelników

Rusza realizacja S1 Mysłowice – Bielsko-Biała

Ciąg dalszy s.26

Druga jezdnia obwodnicy Szczuczyna oddana do ruchu

Ciąg dalszy s.29

Zapraszamy na:

Czytaj bezpłatnie na:

www.facebook.com/wiesciswiatowe.pl

www.wiesciswiatowe.pl

WIEŚCI ŚWIATOWE

cena
11,00 zł

Nr 06 (94) 01 czerwiec 2020 miesięcznik

ISSN 2299-5013

Czy Sejm RP działa na zasadzie ustanowionego prawa?

Od naszej stałej korespondentki z Francji

Ciąg dalszy s.97

Infekcje sezonu zimowego

Ciąg dalszy s.3

Popatrzymy na ogródki działkowe inaczej...

Ciąg dalszy s.54

5G ...

Ciąg dalszy s.69

Opatentowana uprawa truskawek

Ciąg dalszy s.12

Nieodpłatna pomoc prawna także dla jednoosobowych firm

Ciąg dalszy s.50

Informacja dla zdających egzamin adwokacki i radcowski w dniach 23-26 czerwca 2020 roku

Ciąg dalszy s.52

Wyjaśnienie w sprawie odpraw dla sędziów i pracowników sądów

Ciąg dalszy s.56

Ponad 140 mln zł rządowego wsparcia dla lotnisk

Ciąg dalszy s.41

Lekcje online

Koronawirus

Ciąg dalszy s.11

Ciąg dalszy s.42

Rozwiązania dla kolei
w Tarczy Antykryzysowej 3.0

Polsko-brytyjska współpraca w sprawie
Centralnego Portu Komunikacyjnego

Ciąg dalszy s.31

Ciąg dalszy s.34

Ciąg dalszy s.36

500 mln zł na przebudowę
dróg krajowych

Ciąg dalszy s.2

Kolejny etap
odmrażania pracy urzędów

Kolejny etap odmrażania pracy urzędów

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 maja 2020 r., od poniedziałku 25 maja br. urzędy administracji publicznej, w tym samorządowej, są zobowiązane do przywrócenia bezpośredniej obsługi obywateli z zachowaniem odpowiednich rygorów sanitarnych.

W każdym urzędzie, przy zachowaniu wymogów sanitarnych, będzie możliwość osobistego załatwiania spraw. Dopuszczalna liczba interesantów przebywających w tym samym czasie w jednym pomieszczeniu nie może być większa niż jedna osoba na jedno stanowisko obsługi (nie wliczając osób obsługujących interesantów). Powyż-

sze zmiany są skorelowane z uchYLENIEM przepisów wstrzymujących bieg terminów administracyjnych, które zaczną biec ponownie od 25 maja 2020 r.

Część urzędów podjęła już wcześniej decyzję o bezpośredniej obsłudze obywateli w tym trudnym czasie. Dziękuję tym samorządom, które pomimo epidemii starały się normalnie wykonywać wszystkie obowiązki. Jednym z priorytetów administracji w najbliższym czasie musi być rozwój e-usług. Wielu Polaków w ciągu tych trzech miesięcy skorzystało z elektronicznej możliwości kontaktu z urzędem – mówi wiceminister MSWiA Paweł Szefernaker.

Powyższe zmiany wynikają z §12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. poz. 878) oraz art. 46 pkt. 20 w zw. z art. 68 ustawy z dnia 14 maja o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. poz. 875).

**Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
Rzeczypospolitej Polskiej**

Od Redakcji:

Publikowany tekst otrzymaliśmy 21 maja 2020.

Red.

HUMOR

Nauczycielka w szkole podstawowej pyta dzieci kim chciałby zostać w życiu?

Pierwszy zgłosił się Jasiu i powiedział, że chciałby zostać seksuologiem.

Zdziwiona nauczycielka odpowiedziała, przecież TY Jasiu nawet nie wiesz co to znaczy...

Jasiu odpowiedział zdecydowanym głosem: Wiem, wiem, proszę Pani. Dokładnie wiem. Seksuolog na przykład leczy obsesje seksualne.

Nauczycielka jeszcze bardziej zdziwiona powiedziała: Jasiu Ty zupełnie nie wiesz co mówisz, nie rozumiesz tego co mówisz.

Jasiu nie dał się stłamsić i odpowiedział: To Pani wyjaśnię na przykładzie: Chodnikiem idą trzy kobiety, jedna liże loda,

druga ssie loda, trzecia gryzie loda. Która jest mężatką?

Zirytowana nauczycielka na to: Jasiu do dyrektora, już idziemy.

Jasiu przed drzwiami gabinetu dyrektora powiedział: Proszę Pani najłatwiej rozpoznaje się mężatkę po obrączce na czwartym palcu prawej ręki. A to co teraz chodzi Pani po głowie to są właśnie obsesje seksualne.

***

WIEŚCI ŚWIATOWE I Ns.Rej.Pr 11/17

Redaktor naczelny : dr n. hum. Ryszard Milewski, z-ca red.nacz. mgr Agnieszka Sakra. Zespół redakcyjny: Elżbieta Wielgomas, inż. Cezary Sakra, mgr Edwige Pietruch (stała korespondentka z Paryża). Adres redakcji: ul. Świerkowa 1, 64-520 Obrzycko. Kontakt : tel. 606559313, mail : milew@wp.pl Wydawca : Wydawnictwo STOKROTKA, mgr Agnieszka Sakra, ul. Świerkowa 1, 64-520 Obrzycko, tel. 606559313. Postanowienie SO : sygn.akt I Ns. Rej. Pr. 146/12. Druk wykonano : Wydawnictwo STOKROTKA, mgr Agnieszka Sakra, ul. Świerkowa 1, 64-520 Obrzycko.

Redakcja nie zwraca otrzymanych materiałów, oraz zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów i listów. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń, reklam, listów.

Infekcje sezonu zimowego

Infekcja to zespół objawów pojawiających się po wtargnięciu do organizmu, namnażaniu się, i przełamaniu bariery immunologicznej organizmu, przez chorobotwórcze drobnoustroje typu: bakterie, wirusy lub grzyby. Infekcje zdarzają się przy osłabionej barierze immunologicznej, a to występuje najczęściej na przełomie jesień zima oraz zima wiosna. Wpływ na osłabienie immunologii organizmu ma m.in. zmiana temperatur i przyjmowanie pożywienia na które nie jest genetycznie zaprogramowany organizm. Organizmy z prawidłową

barierą immunologiczną nie zapadają na sezonowe infekcje.

W drugiej połowie XIX w. francuski lekarz, a zarazem chemik i farmaceuta, Antoine Béchamp, w swoich badaniach nad mikroorganizmami posłużył się mikroskopem w ciemnym polu widzenia, i co ważne, w dużym powiększeniu umożliwiającym oglądanie żywych komórek zauważył obecność w żywych komórkach i tkankach niezwykle małych granulek, które nazwał „microzymas”. Według niego były one składnikiem komórek i pełniły poważną przyczynę w po-

wstawianiu chorób. Co więcej, uczony twierdził, że to dzięki „microzymas” powstają komórki (również enzymy), które mogą przekształcić się tworząc inne mikroorganizmy, które obecnie noszą nazwę wirusów i bakterii. Szkodliwe mikroorganizmy powstają w sprzyjających dla nich warunkach. Dziś wiadomo, że warunkami prowadzącymi do różnego rodzaju chorób jest osłabienie organizmu poprzez między innymi, niedobory witamin i minerałów wskutek obniżonej ich zawartości w żywności produkowanej przemysłowo, skażeniu środowiska naturalnego przez

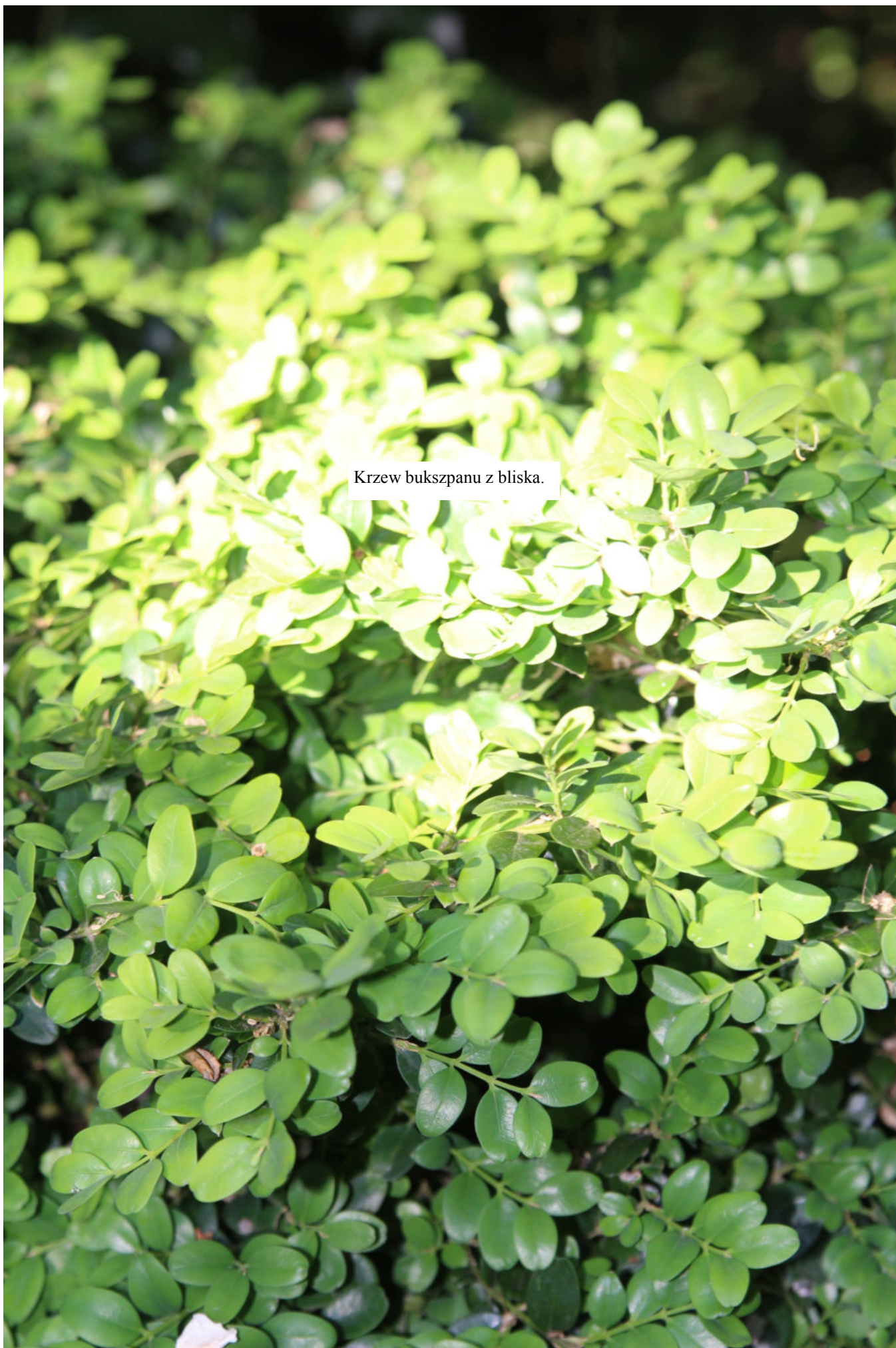
Betakaroten zawarty w niektórych owocach jest dobrze przyswajalny.

Nedocenia pokrzywa pospolita.

Krzew bukszpanu z bliska.

Ten sam krzew bukszpanu uznawany jako trujący może upiększać nasze ogrody, parki, miejsca zielone.

Krzew czarnego bzu cały w kwiatach.

Kwiaty czarnego bzu w zbliżeniu.

metale ciężkie, nanocząsteczki, substancje syntetyczne, takie jak pestycydy, substancje zaburzające gospodarkę hormonalną; obecne w żywności i w wodzie, oraz stale rosnące skażenie elektromagnetyczne.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Antoine_B%C3%A9champ

Mikroskop w ciemnym polu widzenia pozwala badać żywe komórki, np. żywe komórki krwi, w przeciwieństwie do badań mikroskopem konwencjonalnym, w których materiał do badań poddaje się uprzednio różnym procesom przygotowawczym.

www.vegamedica.pl/diagnostyka/badanie-mikroskopem-w-ciemnym-polu-widzenia

Wyniki badań Antoine Béchamp zaprzeczyły teorii współczesnemu badaczowi Louis Pasteur, według której organizm ludzki jest sterylny, zaś choroby powodowane są przez mikroorganizmy pochodzące ze środowiska zewnętrznego.

Środowiska naukowe zaakceptowały teorie elokwentnego, charyzmatycznego Louis Pasteur (chemika z wykształcenia), którego dziś można byłoby nazwać mistrzem marketingu, gdyż jego teoria obowiązuje w medycynie akademickiej nawet w naszych czasach.

Pierwszoplanowymi środkami do walki z infekcjami są antybiotyki oraz otaczane coraz większym kultem szczepionki, które wysławił Louis Pasteur. Oba specyfiki farmakologiczne wprowadzone na użytek szablonowy, bez uwzględnienia zróżnicowanej reakcji organizmu, spowodowały więcej szkody, niż pożytku.

<https://sekrety-zdrowia.org/szczepienia-nie-zlikwidowaly-epidemii/>

Z kolei medycyna alternatywna przyznaje rację Antoine Béchamp, zalecając wzmacnianie organizmu i podtrzymywanie wrodzonej regulacji utrzymywania równowagi, inaczej mówiąc samouzdrawiania. Jest to również dewiza tradycyjnych

metod leczniczych stosowanych na całym świecie, uwzględniających zarówno dbałość o odporność fizyczną, jak i wspomaganie sfery duchowej, czyli sił psychicznych (medycyna chińska, ayurweda, medycyna Indian amerykańskich). Poprawa ogólnych warunków higienicznych również wpływała dawniej i nadal wpływa na niższą zachorowalność wśród ludności i niższą śmiertelność. To zasługa intuicji i praktyki lekarskiej pioniera w dziedzinie profilaktyki, wyszydzanemu za życia przez środowiska lekarskie, Ignazowi Semmelweis (1818 r. -1865 r.) i jego następcom.

Zdarzają się jednak dość często warunki umożliwiające rozwój infekcji. Najbardziej rozpowszechnione infekcje to zapalenia górnych dróg oddechowych, którym sprzyjają zmiany temperatury powietrza.

Możemy przygotować organizm, by infekcje zimowe nas ominęły. O naszą broń, czyli silny

Ciąg dalszy s. 61

Ustawa antyprzemocowa zwiększa ochronę ofiar i wprowadza natychmiastowe działania

Z dumą mogę dziś zaprezentować ustawę przyjętą przez Sejm, która tworzy realne narzędzie pomocy dla ofiar przemocy domowej. Mam nadzieję, że wkrótce przepisy te staną się obowiązującym prawem, a Polska będzie krajem, w którym standard ochrony osób pokrzywdzonych przemocą domową będzie należał do najwyższych – powiedział 1 maja br. wiceminister sprawiedliwości Marcin Romanowski podczas konferencji prasowej.

Sejm 30 kwietnia uchwalił przygotowaną w Ministerstwie Sprawiedliwości ustawę antyprzemocową, dzięki której sprawcy przemocy domowej będą natychmiast izolowani od swych ofiar. Wszystkie kluby parlamentarne poparły nowe przepisy.

Szerszy zakres ochrony ofiar niż w Konwencji Stambulskiej

Minister Marcin Romanowski podkreślił, że projekt ustawy antyprzemocowej przygotowano z inicjatywy ministra Zbigniewa Ziobro w resorcie sprawiedliwości. – Dla nas ważne są realne i skuteczne działania. Działalność Ministerstwa Sprawiedliwości i ministra Ziobro jest ukierunkowana na sprawne zwalczanie przestępczości i pomoc ofiarom. Nie kierujemy się ideologią, którą przesycona jest Konwencja Stambulska, ale realnymi działaniami. W mojej ocenie projekt ustawy antyprzemocowej potwierdza, że Konwencja Stambulska z prawnego punktu widzenia jest zbędna. Standard ochrony osób pokrzywdzonych przestępstwem w ustawie przyjętej przez Sejm jest wyższy niż w Konwencji Stambulskiej. Ta konwencja promuje ideologię gender, popieraną przez środowiska LGBT i wspieraną przez lobby homoseksualne. A to w naszej ocenie jest szkodliwe dla Polski – podkreślił minister Romanowski.

Szybka i skuteczna pomoc dla ofiar przemocy

Minister ocenił, że rządy lewicowe i liberalne przez wiele lat nie reagowały na postulaty środowisk pomagających ofiarom przestępstw. – Dopiero inicjatywa ministra Ziobro, praca Ministerstwa Sprawiedliwości pod jego kierownictwem i działania rządu Zjednoczonej Prawicy sprawiły, że system ochrony osób dotkniętych przemocą domową jest dobrze zorganizowany. Ważna jest przewidziana w naszym projekcie natychmiastowość działania. Ustawa antyprzemocowa daje policji nowe narzędzie w postaci wystawienia natychmiastowego nakazu opuszczenia mieszkania przez sprawcę przemocy. Ofiara nie będzie już musiała uciekać z domu ani pozostawać przez dłuższy czas ze sprawcą przemocy. Policja już w momencie interwencji, po szczegółowym zbadaniu, czy zachodzą przesłanki zagrożenia życia lub zdrowia, będzie wydawać natychmiastowy nakaz opuszczenia mieszkania – stwierdził na piątkowej konferencji minister Marcin Romanowski.

Wszystkie kluby parlamentarne poparły nowe przepisy

Aż 433 posłów ze wszystkich klubów parlamentarnych było w czwartek za przyjęciem przełomowych rozwiązań, które powstały w Ministerstwie Sprawiedliwości. Gdy wejdą w życie, Polska dołączy do krajów, w których ofiary przemocy domowej mogą liczyć na szybką i skuteczną pomoc. To sprawca przemocy fizycznej zagrażającej życiu lub zdrowiu domowników bezzwłocznie opuści mieszkanie.

Szczegóły nowych regulacji

Winny stosowania przemocy

dostanie też zakaz zbliżania się do ofiar. Te sankcje natychmiast wyegzekwuje policja, a sądy w błyskawicznym trybie zajmą się sprawą.

Nowe regulacje przewidują, że uprawnienia do wydawania natychmiastowego nakazu w sprawach związanych z przemocą domową będą przyznane policji i Żandarmerii Wojskowej. Nakaz opuszczenia mieszkania będzie obowiązywać przez 14 dni, a na wniosek osoby dotkniętej przemocą sąd może przedłużyć ten okres.

Nakaz ten będzie egzekwowany – łącznie z możliwością użycia środków przymusu – bez względu na ewentualne twierdzenie sprawcy, że nie ma dokąd się wyprowadzić. Policjant wskaże mu placówki zapewniające miejsca noclegowe, np. schronisko dla bezdomnych.

Wobec sprawcy przemocy policjant będzie mógł również wydać zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Policja będzie też zobowiązana do regularnego sprawdzania, czy sprawca przemocy stosuje się do tych sankcji. Jeśli złamie zakaz, policja będzie mogła zastosować środki przymusu, by wyegzekwować nałożone zobowiązanie. Poza tym sprawca przemocy narazi się na zastosowanie aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny. Te same zasady dotyczą egzekwowania nakazu opuszczenia mieszkania.

Dodatkowo w określonych przez ustawę sprawach pisma procesowe będą mogły być doręczane nie tylko przez pocztę, ale również za pośrednictwem policji. Będzie ona też zobowiązana do udzielania sądomi wszelkiej pomocy niezbędnej do szybkiego zakończenia sprawy, np. przy ustaleniu adresu świadka. W pewnych przypadkach sąd będzie mieć trzy dni na rozpatrzenie wniosku ofiary przemocy, natomiast całą sprawę będzie musiał rozpoznać w ciągu miesiąca od złożenia wniosku.

Poza tym, osoby domagające się zastosowania takich środków wobec sprawy przemocy będą zwolnione z kosztów sądowych. Ofiary będą też mogły uzyskać pomoc psychologiczną lub wsparcie i leczenie w zakresie uzależnień, które są główną przyczyną przemocy domowej.

**Przemoc domowa
poważnym
problemem społecznym**

Według statystyk policji, rocznie prawie 250 tys. osób w Polsce może być dotkniętych lub zagrożonych przemocą domową. Podobnie jak w innych krajach europejskich to poważny problem społeczny, który wymaga zdecydowanych działań. Nowe przepisy wzorowane są na rozwiązaniach stosowanych z powodzeniem w innych państwach. W Austrii policyjny nakaz opuszczenia mieszkania przez sprawcę przemocy fizycznej obowiązuje już ponad 20 lat i wydawany jest na 14

dni. Podobne rozwiązanie wprowadzono w Czechach. Obejmują m.in. nakaz opuszczenia mieszkania przez winnego przemocy oraz zakaz kontaktowania się z ofiarami.

**Ministerstwo Sprawiedliwości
Rzeczypospolitej Polskiej**

Od Redakcji:

Publikowany tekst otrzymaliśmy 01 maja 2020.

Red.

Wyrok niemieckiego Trybunału Konstytucyjnego potwierdza rację Polski w sporze z Komisją Europejską

Orzeczenie Niemieckiego Trybunału Konstytucyjnego pokazuje, że w sporze dotyczącym sądownictwa racja jest po stronie polskiego rządu, polskiej Konstytucji i państw członkowskich Unii Europejskiej. Niemiecki Trybunał Konstytucyjny wydał bardzo ważny wyrok, który dotyczy również Polski. Od kilku miesięcy jako polski rząd mówimy jasno, że UE nie może przekraczać kompetencji, które państwa członkowskie przekazują jej w traktatach – podkreślił wiceminister sprawiedliwości Sebastian Kaleta.

Podczas dzisiejszej (5 maja br.) wideokonferencji prasowej wiceministrowie sprawiedliwości Sebastian Kaleta i Marcin Warchoł komentowali orzeczenie niemieckiego Trybunału Konstytucyjnego, który uznał za nielegalne działanie unijnej instytucji wykraczające poza traktaty wspólnotowe. Chodzi o skupowanie przez Europejski Bank Centralny (EBC) obligacji różnych państw strefy euro.

Sebastian Kaleta przypomniał, że niemiecki Trybunał Konstytucyjny dwukrotnie, w 2009 i w 2019 roku, podkreślił w wyrokach, że sądownictwo krajowe nie jest objęte traktatami europejskimi.

Dzisiejsze orzeczenie niemieckiego Trybunału Konstytucyjnego

idzie jednak o wiele dalej niż dwa wcześniejsze. Niemiecki Trybunał Konstytucyjny wprost stwierdził, że Europejski Bank Centralny i TSUE naruszyły prawo i przekroczyły kompetencje. Swoim orzeczeniem niemiecki Trybunał Konstytucyjny nakazał Europejskiemu Bankowi Centralnemu, czyli organowi Unii Europejskiej, w ciągu trzech miesięcy zmienić zasady zakupu obligacji. Jednocześnie wskazał, że przy niespełnieniu tego warunku Niemiecki Bank Centralny ma się wycofać z przedsięwzięcia. Niemiecki Trybunał Konstytucyjny wprost nakazał organowi unijnemu konkretne działanie – stwierdził wiceminister Kaleta. Dodał, że siedmiu z ośmiu sędziów niemieckiego TK zgodziło się z tym wyrokiem.

**Unia nie może przekraczać
traktatów europejskich**

Niemcy bronią swojej suwerenności. Niemiecki Trybunał Konstytucyjny wprost stwierdził, że Unia może tyle, na ile pozwoliły jej państwa członkowskie. A kiedy w Polsce mówiliśmy, że to państwa członkowskie UE są panami traktatów, a to właśnie stwierdził niemiecki TK, część opozycji i prawników żądała, żeby Polska zrzekła

się swojej suwerenności na rzecz UE – zwrócił uwagę Sebastian Kaleta.

Podkreślił, że wyrok niemieckiego TK ma kolosalne znaczenie dla sporu między Polską a Komisją Europejską dotyczącego reformy sądownictwa w naszym kraju. - Kiedy dwa tygodnie temu polski Trybunał Konstytucyjny wydał bardzo ważne orzeczenie, w którym stwierdził, że Unia Europejska nie ma kompetencji, by podważać status sędziów w Polsce, rzecznik Komisji Europejskiej i część komisarzy miała czelność pouczać polski TK. Twierdzili, że prawo unijne jest ponad prawem polskim i ponad polską Konstytucją. Jestem ciekaw, czy KE w ten sam sposób skomentuje orzeczenie niemieckiego TK? – mówił Sebastian Kaleta.

**UE może działać tylko
w granicach prawa**

Wszystkie organy UE działają na podstawie i w granicach prawa unijnego, również w takim zakresie działa TSUE. Gdzie organy unijne przekraczają swoje kompetencje, tam wkraczają trybunały konstytucyjne poszczególnych krajów członkowskich. Powiedział to niemiecki TK w dzisiejszym orzeczeniu i powtórzył swoje wcześniejsze

wyroki – stwierdził wiceminister sprawiedliwości Marcin Warchoń.

Przypomniał, że w 2019 r. niemiecki TK jednoznacznie wskazał, że jeżeli TSUE przekracza prawo, państwo członkowskie nie ma możliwości wykonania wyroku. Natomiast w 2009 r. niemiecki TK za-

strzegł do wyłącznej kompetencji Niemiec jako państwa członkowskiego UE uprawnienia dotyczące wymiaru sprawiedliwości.

**Ministerstwo Sprawiedliwości
Rzeczypospolitej Polskiej**

Od Redakcji:

Publikowany tekst otrzymaliśmy 05 maja 2020.

Red.

Ciąg dalszy ze s.1

Lekcje online

Oferta edukacyjna Ministerstwa Sprawiedliwości na czas epidemii, to Lekcje online.

Sytuacja związana z epidemią koronawirusa wyklucza dotychczasową formę bezpośrednich spotkań edukacyjnych z dziećmi i młodzieżą w Ministerstwie Sprawiedliwości. Zajęcia, które cieszyły się ogromnym powodzeniem wśród uczniów szkół podstawowych i średnich, będą jednak kontynuowane w bezpiecznej postaci „Lekcji online”.

Jedną z propozycji zajęć dla uczniów szkół podstawowych (klasy VI-VIII) jest program „Przygody z Paragrafem – inaczej niż zwykle”.

Celem jest przybliżenie uczniom w ciekawy i przystępny sposób tematyki dotyczącej administracji rządowej oraz ustroju Polski (z podziałem na 3 niezależne moduły tematyczne: **władza ustawodawcza, władza wykonawcza, władza sądownicza**).

Mam prawo do...

Bardzo istotna jest także świadomość praw każdego dziecka, poznania ich przez same dzieci, a także szanowania i przestrzegania przez dorosłych. Tematyka ta przewidziana została w lekcji online **Mam prawo do...**, dla uczniów klas IV-V, przygotowanej we współpracy z Rzecznikiem Praw Dziecka.

Czas trwania zajęć – 30 minut.

[Formularze zgłoszeniowe „Przygody z Paragrafem – inaczej niż zwykle”:](https://www.webankieta.pl/ankieta/525450/mam-prawo-do-lekcje-online.html)

[https://www.webankieta.pl/ankieta/525450/mam-prawo-do-lekcje-online.html](https://www.webankieta.pl/ankieta/525438/ustroj-rp-lekcje-online.html)

<https://www.webankieta.pl/ankieta/525438/ustroj-rp-lekcje-online.html>

<https://www.webankieta.pl/ankieta/525354/administracja-rzadowa-lekcje-online.html>

Prosta sprawa

Problemy Prawa? – Prosta Sprawa, to propozycja lekcji online dla uczniów szkół średnich. W zależności od zainteresowań uczniów, chęci bliższego poznania poszczególnych zawodów prawniczych, by bardziej świadomie wybrać swoją ścieżkę zawodową w przyszłości, uczniowie mają możliwość wyboru zajęć o zawodach prawniczych. Bardzo cenna jest też znajomość przepisów oraz procedur prawnych, które uczestnicy zajęć będą mogli poznać, wybierając jedną z licznych propozycji, m.in. struktura sądownictwa, prawo karne, postępowanie karne, postępowanie spadkowe i prawo rodzinne.

Czas trwania zajęć – 45 minut.

[Formularz zgłoszeniowy „Problemy Prawa? – Prosta Sprawa”:](https://www.webankieta.pl/ankieta/524892/problemy-prawa-prosta-sprawa-lekcje-online.html)

<https://www.webankieta.pl/ankieta/524892/problemy-prawa-prosta-sprawa-lekcje-online.html>

Pamięć i tożsamość

Trzecią propozycją lekcji online dla uczniów szkół podstawowych i średnich jest program **Pamięć i tożsamość**. Zajęcia te przez przypomnienie i przybliżenie najważniejszych wydarzeń historycznych, pojęcia tożsamości narodowej i znaczenia sztuki, kultury i muzyki mają na celu wzbudzić i rozwinąć uczucia patriotyczne, przez które wzrasta poczucie odpowiedzialności za siebie i za Ojczyznę.

Czas trwania zajęć – ok. 50 minut.

[Formularz zgłoszeniowy „Pamięć i tożsamość”:](https://www.webankieta.pl/ankieta/525748/pamiec-i-tozsamosc-narodowa-lekcje-online.html)

<https://www.webankieta.pl/ankieta/525748/pamiec-i-tozsamosc-narodowa-lekcje-online.html>

Szczegółowe informacje dotyczące wszystkich projektów, jak i niezbędne formularze, by zgłosić uczestnictwo w „Lekcjach online Ministerstwa Sprawiedliwości” oraz obowiązujący podczas warsztatów regulamin, znaleźć można na stronie internetowej resortu w zakładce **„Edukacja prawna”**.

**Ministerstwo Sprawiedliwości
Rzeczypospolitej Polskiej**

Od Redakcji:

Publikowany tekst otrzymaliśmy 11 maja 2020.

Red.

Opatentowana uprawa truskawek

Na temat opatentowanej uprawy na wysokim wypełniaczu podłoża: truskawek, szparagów i innych warzyw oraz wszystkich roślin wymagających schylania się w tym kwiatów; z twórcą pomysłu Tadeuszem Połatyńskim, rozmawia dr Ryszard Milewski

Czy prawdą jest, że jest pan twórcą opatentowanej metody uprawy truskawek?

Tak. To jest mój pomysł, żeby uzyskać taki efekt doskonalilem go ponad 40 lat.

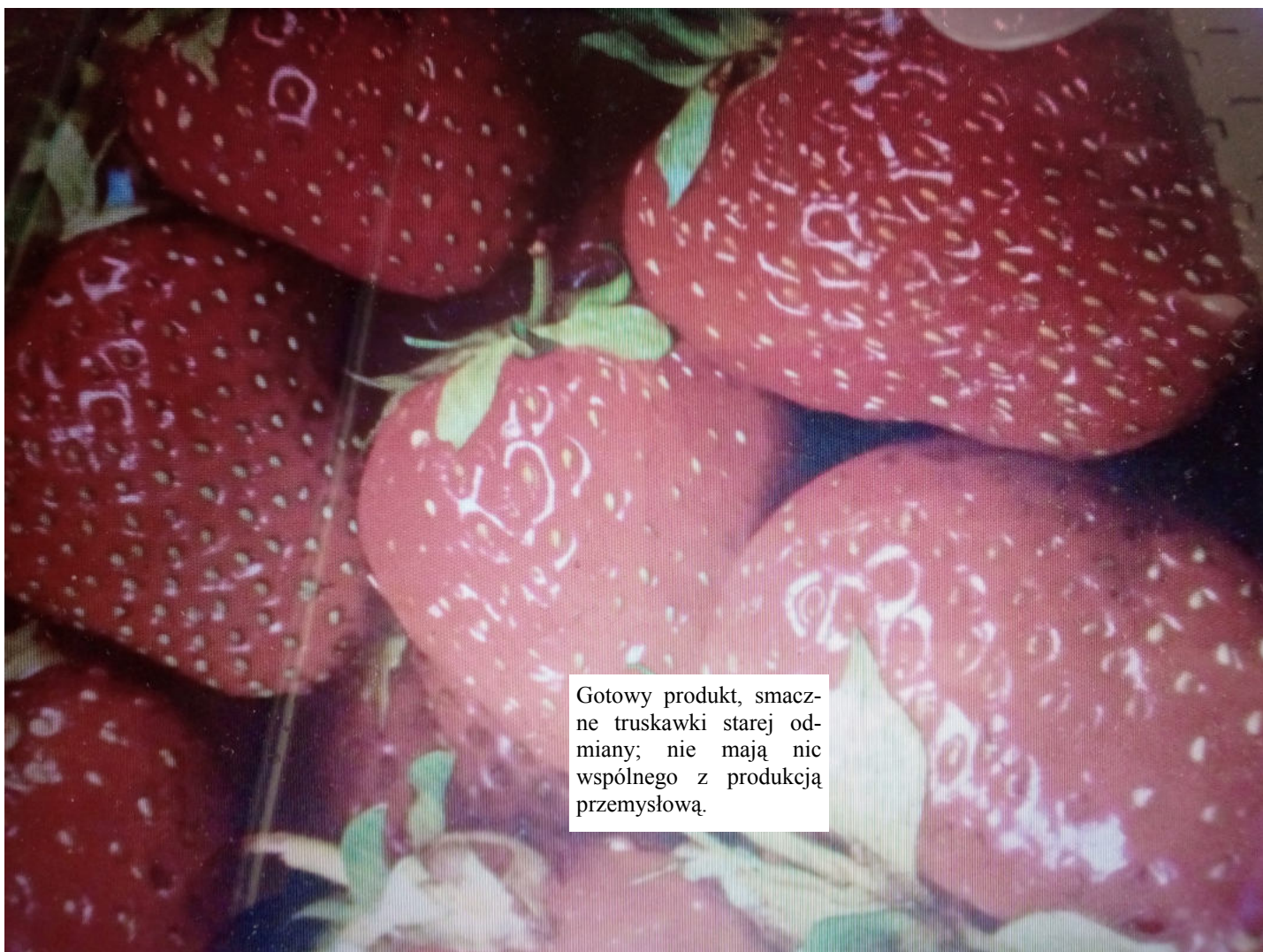
I może pan sprzedać licencję uprawy truskawek na wysokim podłożu?

Tak zamierzam sprzedawać licencję tego pomysłu – patentu. Zaznacza, że w/w pomysł zgłosiłem w 2018 roku w Urzędzie Patentowym Warszawie i w obecnie otrzymałem 5 marca 2020 roku potwierdzenie z

Urzędu Patentowego w Warszawie, że nie ma zastrzeżeń i moje zgłoszenie jest pozytywnie za-twierdzone.

Co to oznaczają terminy: licencja, patent?

Licencja tzn. że będę mógł sprzedawać licencję metody uprawy na wysokim wypełniaczu - podłożu na poszczególne hektary. A Patent tzn. że ja jestem jedynym twórcą tej meto-

Gotowy produkt, smaczne truskawki starej odmiany; nie mają nic wspólnego z produkcją przemysłową.

Górna część kostki uprawowej na wysokim podłożu.

Kostka uprawowa na wysokim podłożu - widok ogólny.

Tutaj można wszystko kupić i sprzedać.

dy uprawy na wysokim wypełniaczu-podłożu.

Czyli ma pan patent na uprawę truskawek?

Tak już w niedługim czasie otrzymam ostateczne potwierdzenie i uzyskam certyfikat. Patent mojej metody uprawy truskawek i innych warzyw oraz roślin na wysokim podłożu.

Co możemy rozumieć pod pojęciem wysokie podłoże truskawek?

Pod pojęciem wysokie podłoże rozumiemy wypełniacz na którym leży ziemia w ilości około 30 cm grubości i około 90 cm szerokości, i ta warstwa ziemi położona jest na podłożu wykonanym ze słomy, siana gałęzi odpadów foliowych i innych miękkich przedmiotów rzeczy z branży motoryzacyjnej gumy i wszystko co jest miękkie i można spresować..

A czym pana metoda różni się od metody tradycyjnej, czyli w gruncie?

Moja metoda uprawy na wysokim wypełniaczu polega na tym, że jest podniesiona ziemia, grunt do wysokości około 90 cm, nad powierzchnią ziemi zerowej i właśnie całą taką kostkę z wypełniaczem stawiamy na ziemię po której chodzimy.

Przedstawiam nowy sposób uprawy truskawek, nową technologię, nowe rozwiązanie.

Moje rozwiązanie - metoda, uprawy na wysokim wypełniaczu - podłożu przede wszystkim pomaga przy zbiorze owoców i pielęgnacji prowadzonej uprawy, praca odbywa się w pozycji stojącej nie trzeba się schylać a to pozwala na szybszy i łatwiejszy zbiór owoców i pielęgnację uprawy. Orientacyjnie mogę

wyjaśnić, że zamiast dziesięciu osób do zbioru, to tę samą pracę wykona trzy maksymalnie cztery osoby i tu są oszczędności na pracownikach co pozwala kupić moją licencję.

Na czym polega sprzedaż licencji, w pana przypadku?

Sprzedaż licencji mojej metody uprawy jest przewidziany na poszczególne hektary i na każdy rok uprawy, jest możliwość kupna taniej ale przy deklaracji, że plantator zadeklaruje się na zakup na kilka lat uprawy.

To jeżeli kupię od pana licencję, to co w zasadzie kupię?

To kupi Pan dostęp do korzystania z mojej metody uprawy i wtedy legalnie Pan będzie mógł prowadzić uprawę.

A jeżeli ktoś zobaczy, nie kupi, podniesie podłoże w po-

Twórca pomysłu -Tadeusz Połatyński na plantacji Gumowo k/Ciechanowa.

chronić mój pomysł przed nieuczciwymi osobami robiącymi uprawę według mojego pomysłu.

A o jakiej możemy rozmawiać kwocie, ile za ile?

Orientacyjnie przewidziana jest kwota około od 1000 Euro na Polskę i 2000 Euro na kraje zachodnie za jeden hektar za każdy rok., są możliwe ulgi przy większych uprawach pow. 3 ha i zależności na jaki długi czas plantator podpiszę umowę.

To na stałe nie kupuje się licencji?

Można kupić na stałe licencje ale to będzie bardzo drogo, dlatego będę sprzedawać licencję na okresy uprawy do 3 lat do 6 lat do 10 lat; a opłata wtedy będzie pobierana co rok tak jest najtaniej dla plantatora wtedy plantator ma znacznie niższe koszty na zapłacenie opłaty licencyjnej. Wystarczy z oszczędności płacy na ilości pracowników na zapłacenie licencji za dany rok. Tak jak powiedziałem zamiast 10 osób wystarczy zatrudnić 3 maksymalnie 4 osoby do wykonania tej samej pracy. Plantator w tej sytuacji zyskuje jeszcze oszczędności dla siebie za 4 osoby czyli cztery wypłaty, więc zyskuje stosując moją metodę uprawy.

Czyli mogę kupić od pana licencję teraz zaraz?

Tak mogę Panu sprzedać licencję.

Co chciałby pan dodać, o co nie zapytałem?

Najważniejsze zagadnienia omówiliśmy, a resztę to już samo życie zweryfikuje.

dobny ale nie taki sam sposób i będzie uprawiać truskawki?

Jak bez mojej zgody ktoś będzie chciał robić uprawę truskawek i innych roślin, warzyw na wysokim wypełniaczu podłożu to będzie musiał zapłacić karę po to mój pomysł opatentowałem żeby

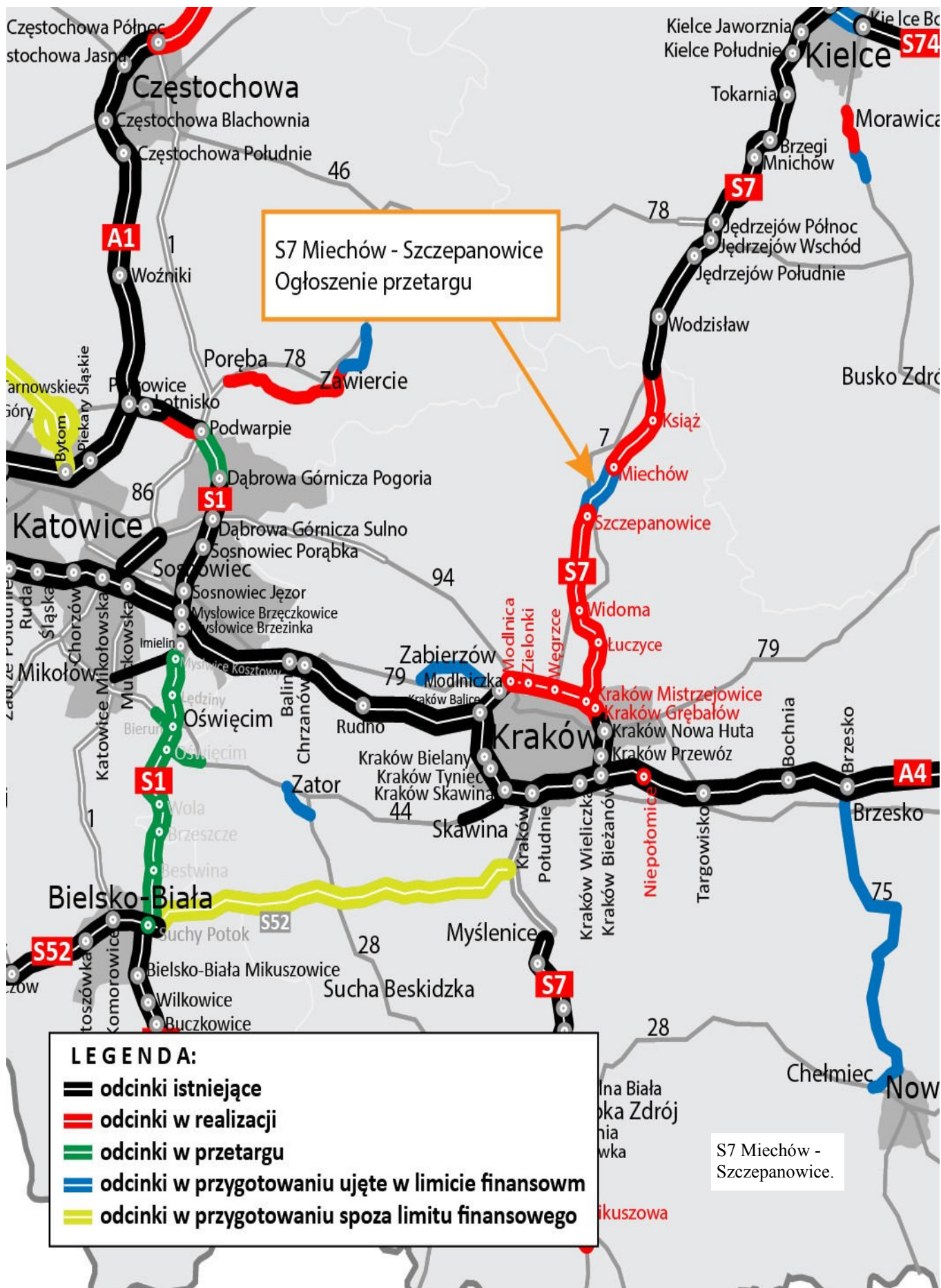
**Dziękuję za rozmowę.
R.M.**

Przetarg na ostatni odcinek S7 w Małopolsce ogłoszony

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad ogłosiła przetarg na projekt i budowę odcinka drogi ekspresowej S7 pomiędzy węzłami Miechów i Szczepanowice. Zainteresowani

wykonawcy mogą składać oferty do 26 czerwca 2020 r. Jest to ostatni odcinek S7 na terenie Małopolski. Droga ekspresowa S7 to kluczowy szlak komunikacyjny w układzie północ-południe, łączący Trójmiasto, Warmię, Warszawę, Radom, Kielce, Kraków i Podhale. Ogłaszamy ostatni przetarg na odcinek S7 w woj. małopolskim na północ od Krakowa. To przełamanie wieloletniej niemocy. Pozostałe odcinki

są w realizacji. Dotrzymujemy słowa – powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

Do zadań wykonawcy wyłonięgo w przetargu na projekt i budowę odcinka S7 węzeł Miechów (bez węzła) - węzeł Szczepanowice (bez węzła) będzie należało:

1/. Zaprojektowanie dwujezdniowej drogi ekspresowej S7 o długości ok. 5,3 km od węzła Miechów (bez węzła) do węzła Szczepanowice (bez węzła) wraz z obiektami inżynierskimi, towarzyszącą infrastrukturą i urządzeniami bezpieczeństwa ruchu.

2/. Uzyskanie w imieniu i na rzecz zamawiającego wymaganych prawem opinii, uzgodnień, pozwoleń, zezwoleń, decyzji niezbędnych do zaprojektowania i zrealizowania inwestycji.

3/. Wybudowanie drogi ekspresowej o długości ok. 5,3 km wraz z obiektami inżynierskimi i towarzyszącą infrastrukturą.

Ponadto przebudowane zostaną istniejące drogi kolidujące z S7, z uwzględnieniem zmian w ich przebiegu. Powstanie infrastruktura dla pieszych i rowerzystów oraz przejazdu i wjazdu awaryjne na S7. W ciągu drogi ekspresowej powstanie pięć wiaduktów, w tym jeden z nich będzie pełnił również funkcję przejścia dla zwierząt.

Powstanie system odwodnienia terenu: rowy drogowe, kanalizacja deszczowa, urządzenia podczyszczające i zbiorniki retencyjne. Wybudowane zostaną zabezpieczenia akustyczne. Cztery przepusty wraz z ogrodzeniami ochronno-naprowadzającymi umożliwią swobodne przemieszczanie się zwierząt. Zainstalowane zostaną także ekrany przeciwołnieniowe.

Przebudowane zostaną urządzenia i sieci istniejącej infrastruktury pod- i nadziemnej, kolidujące z inwestycją (m.in.

urządzenia teletechniczne i energetyczne, sieci wodociągowe, gazowe, urządzenia melioracyjne i kolejowe). Po zakończeniu robót wykonana będzie pełna rekultywacja terenów zajętych przez plac budowy, zaplecza techniczne i socjalne oraz drogi tymczasowe wykonane na potrzeby budowy.

Termin realizacji

Zgodnie z warunkami przetargu prace projektowe i roboty wraz z uzyskaniem decyzji o pozwoleniu na użytkowanie mają być ukończone w terminie nie dłuższym niż 39 miesięcy od daty zawarcia umowy. Do czasu realizacji robót nie będą wliczane okresy zimowe (od 15 grudnia do 15 marca). Do czasu objętego projektowaniem okresy zimowe będą wliczane. Minimalny termin realizacji, który może zaoferować wykonawca w postępowaniu przetargowym, wynosi 36 miesięcy od daty zawarcia umowy (wraz z uzyskaniem decyzji o pozwoleniu na użytkowanie).

S7 od Krakowa do Warszawy

Odcinek S7 Miechów - Szczepanowice jest częścią 55,6-kilometrowej trasy S7, która została podzielona na krótsze odcinki realizacyjne:

1/. Moczydło - Miechów, dł. ok. 18,7 km.

2/. Miechów - Szczepanowice, dł. ok. 5,3 km.

3/. Szczepanowice - Widoma, dł. ok. 13,1 km.

4/. Widoma - Kraków (z włączeniem do węzła Kraków Nowa Huta), dł. ok. 18,3 km.

16 kwietnia 2020 r. podpisana została umowa na kontynuację projektowania i budowę drogi ekspresowej S7 od granicy woj. świętokrzyskiego (Moczydło) do węzła Miechów.

Wkrótce plac budowy zostanie przekazany wykonawcy. Zakończenie inwestycji planowane jest w 2023 r.

Przedłużenie prac na etapie przygotowania dokumentacji i uzyskiwania decyzji środowiskowej dla odcinka S7 Miechów - Szczepanowice spowodowane było przez odwołania kierowane do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i sądu przez część mieszkańców Poradowa, niezadowolonych z przebiegów proponowanych wariantów drogi.

Na ponad 13-kilometrowym odcinku S7 Szczepanowice - Widoma prace rozpoczęły się we wrześniu 2019 r. i trwały bez większych przerw w okresie zimowym. Zaawansowanie prac na tym odcinku S7 wynosi ponad 29 proc. Zakończenie inwestycji planowane jest w 2021 r.

Dla odcinka S7 Widoma - Kraków trwa procedura uzyskiwania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (ZRID) w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim.

Po ukończeniu budowy drogi ekspresowej S7 w województwie małopolskim, co zaplanowane jest w drugiej połowie 2024 r., kierowcy będą mogli w komfortowych warunkach przemieszczać się pomiędzy Krakowem i Warszawą. Poprawi się bezpieczeństwo, komfort jazdy i skróci czas przejazdu. Jest to bardzo istotne także dla ruchu międzynarodowego. Droga S7 jest częścią międzynarodowej drogi europejskiej E77 przebiegającej od Gdańska przez Warszawę do granicy państwa ze Słowacją w miejscowości Chyżne.

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Nowe przystanki w Polsce

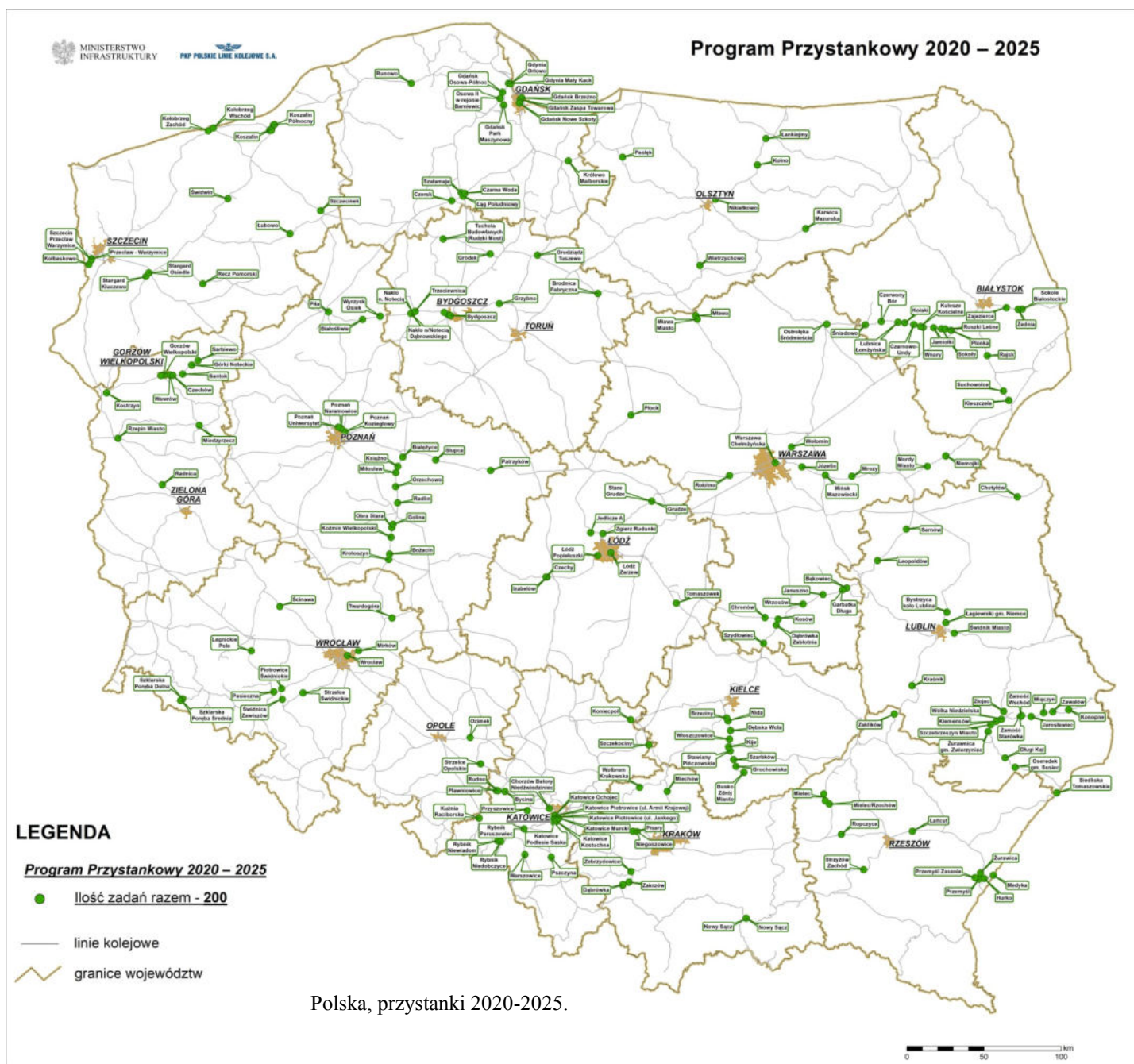
Prezydent Andrzej Duda i minister Andrzej Adamczyk zapowiedzieli budowę 200 przystanków kolejowych

W ciągu pięciu lat powstanie 200 przystanków kolejowych w

całej Polsce. Przystanki mają ułatwić skorzystanie z transportu kolejowego i wymazać białe plamy komunikacyjne. Nowy program zapowiedzieli 7 maja 2020 r. Prezydent RP Andrzej

Duda oraz minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

Za kwotę 1 mld zł zamierzamy budować nowe przystanki kolejowe, odbudować te, które od lat nie istnieją oraz wydłużać perony tam, gdzie nie mogą zatrzymywać się pociągi dalekobieżne. Jest to kolejna odsłona walki naszego rządu z wykluczeniem komunikacyjnym. Bardzo dziękuję Panu Prezydentowi Andrzejowi Dudzie za inspirację do realizacji tego programu –

powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

Minister przypomniał, że walka z wykluczeniem komunikacyjnym jest priorytetem resortu infrastruktury.

Budujemy setki kilometrów dróg lokalnych, 100 obwodnic, dofinansujemy przewozy autobusowe, modernizujemy prawie 9 tys. km torów, a do ponad 20 miejscowości wróci kolej pasażerska dzięki Progra-

mu Kolej Plus – dodał minister A. Adamczyk.

Dzięki programowi budowy 200 przystanków podróż pociągami stanie się powszechniejsza, a regionów wykluczonych komunikacyjnie będzie zdecydowanie mniej. Warunkiem realizacji inwestycji będzie deklaracja regionalnego organizatora przewozów o korzystaniu z wybudowanej infrastruktury. Program umożliwi niedużym polskim firmom budowlanym start

w postępowaniach przetargowych. Wpisuje się w proces od-mrażania polskiej gospodarki, ponieważ inwestycje publiczne są od lat kołem zamachowym gospodarki oraz lekiem na wyjście z kryzysu.

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Dodatkowe wsparcie dla dróg samorządowych

Zakończył się nabór wniosków o dofinansowanie zadań na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w miastach na prawach powiatu z rezerwy subwencji ogólnej na 2020 r.

Propozycja podziału tych środków, uzgodniona przez Ministerstwo Infrastruktury i Ministerstwo Finansów, została przedstawiona Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Wsparcie samorządów we właściwym utrzymaniu sieci dróg lokalnych oraz budowie nowych odcinków dróg jest priorytetem obecnego rządu. Wcześniej, za naszych poprzedników, dominowało przekonanie, że drogi lokalne to wyłączna domena samorządów i nie trzeba ich wspierać ze środków rządowych. Nasze podejście do rozwoju kraju i wyrównywania

szans społecznych jest diametralnie inne. Dlatego w ciągu 10 lat na inwestycje na drogach lokalnych przeznaczymy z Funduszu Dróg Samorządowych 36 mld zł – powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

W 2020 r. wpłynęło łącznie 119 wniosków o dofinansowanie zadań z rezerwy subwencji ogólnej, a weryfikację formalną przeszło 112. Zgodnie z ustawą budżetową, w tym roku do rozdysponowania jest 335 999 tys. zł.

Środki rezerwy subwencji ogólnej są przeznaczane się na dofinansowanie:

1/. Inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu.

2/. Utrzymania rzecznych praw promowych o średnim na-

tężeniu ruchu w skali roku powyżej 2 tys. pojazdów na dobę. 3/. Remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu.

Rezerwa subwencji ogólnej to ważne źródło pomocy dla wielu jednostek samorządu terytorialnego. Jej środki dzielone są według kryteriów uzgodnionych wspólnie przez stronę rządową i samorządową, dlatego mamy pewność, że zostaną dobrze wydane. W ramach obecnego naboru do dofinansowania zostały zakwalifikowane w szczególności zadania inwestycyjne obejmujące budowę lub przebudowę obiektów inżynierskich, którym nadane zostały jednolite numery inwentarzowe (JNI), takich jak mosty, wiadukty, estakady czy kładki dla pieszych – powiedział wiceminister infrastruktury Rafał Weber.

W 2019 roku dofinansowanie z rso uzyskały 124 jednostki samorządu terytorialnego w tym:

- 1/. 14 województw na kwotę 49,2 mln zł.
- 2/. 73 powiatów na kwotę 107,3 mln zł.

3/. 37 prezydentów miast na prawach powiatu na kwotę 154,5 mln zł.

4/. Prezydent Świnoujścia na utrzymanie rzecznych przepraw promowych na kwotę 25 mln zł.

Więcej o rso: <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/rezerwa-subwencji-ogolnej>

Więcej o FDS: <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/fundusz-drog-samorzadowych>

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

***

Przemyśl, Nowa Dęba i Kolbuszowa zyskają obwodnice

Minister Infrastruktury zatwierdził Programy inwestycji dla 3 nowych obwodnic w województwie podkarpackim: Przemyśla w ciągu dróg krajowych nr 28 i 77 oraz Nowej Dęby i Kolbuszowej w ciągu drogi krajowej nr 9. Inwestycje o łącznej długości ok. 37 km powstaną w ramach Programu budowy 100 obwodnic na lata 2020-2030.

Dzisiaj po raz kolejny możemy powiedzieć: Program budowy 100 obwodnic działa i jest realizowany. Dzięki niemu powstanie wiele obwodnic, które ułatwią życie mieszkańcom w całej Polsce. Dotyczy to także miast w województwie podkarpackim. Polska jest jedna, mamy obowiązek dbać o zrównoważony rozwój kraju w każdym jego regionie. Dlatego inwestujemy w drogi lokalne, dlatego inwestujemy w przystanki kolejowe, dlatego dofinansowujemy przewozy autobusowe. Z tego samego powodu budujemy obwodnice – powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

Obwodnica Przemyśla

Obwodnica Przemyśla o długości ok. 22 km powstanie w nowym śladzie DK 28/77 jako droga klasy GP (główniej o ruchu przyspieszonym). Zostanie zaprojektowana po zachodniej stronie miejscowości.

Celem budowy obwodnicy Przemyśla jest wyprowadzenie z miasta ruchu tranzytowego w ciągu dróg krajowych numer 28 oraz 77. Dzięki inwestycji nastąpi poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, odciążenie układu komunikacyjnego oraz zwiększenie przepustowości dróg. Nowa inwestycja ułatwi tranzyt w ciągu drogi krajowej numer 28 w kierunku polsko-ukraińskiego przejścia granicznego w Medyce. Jednocześnie zachowane zostaną najwyższe wymagania ochrony środowiska, zdrowia i życia mieszkańców oraz zrównoważonego rozwoju.

Obwodnica Przemyśla to nowe zadanie, dla którego proces inwestycyjny dopiero się rozpoczyna. Pierwszym etapem będzie opracowanie dokumenta-

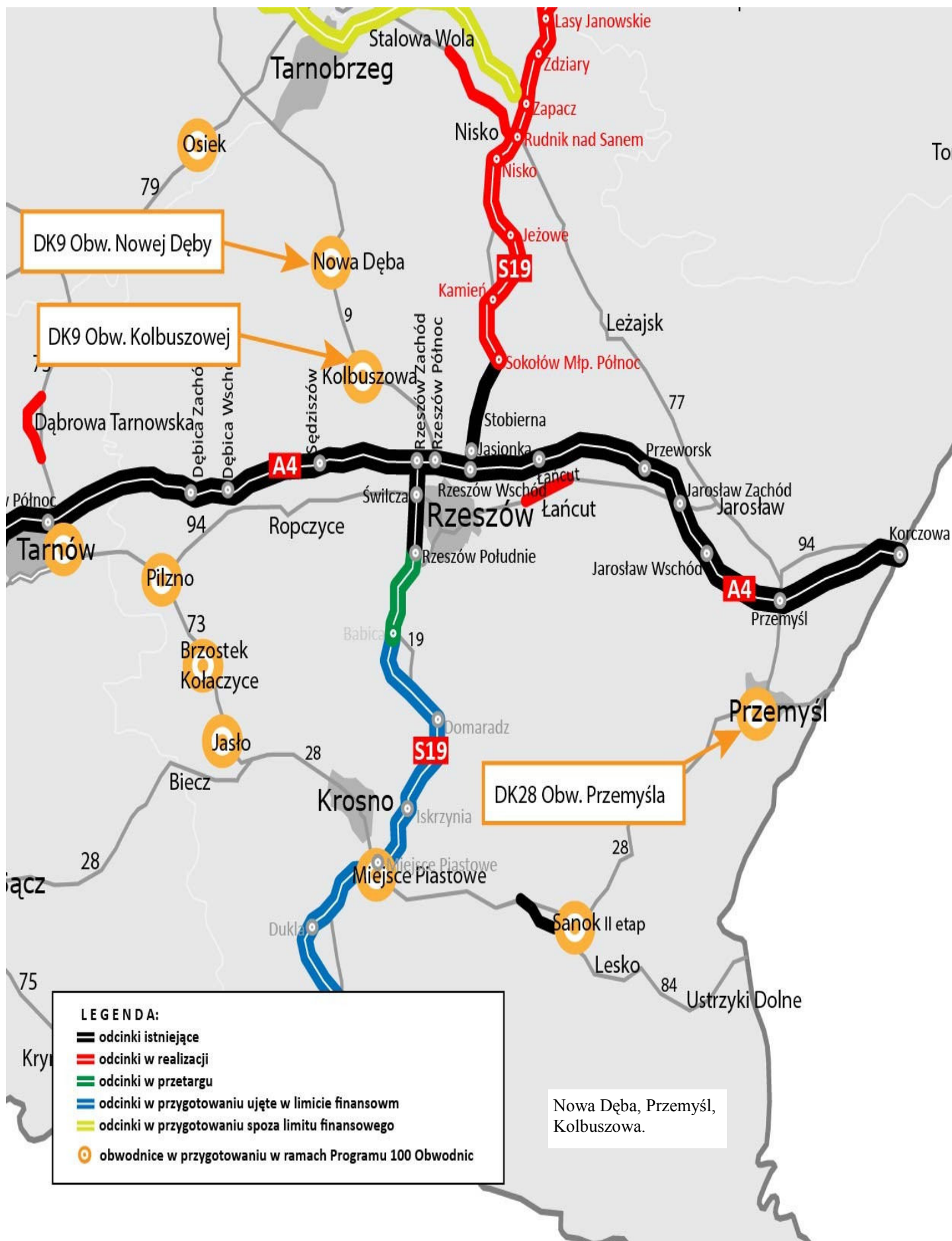
cji w zakresie studium korytarzowego, a kolejnym opracowanie studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowego wraz z elementami koncepcji programowej oraz uzyskanie decyzji środowiskowej. Realizacja zadania została przewidziana w latach 2026–2028.

Obwodnica Nowej Dęby

Obwodnica Nowej Dęby o długości ok. 7 km powstanie w nowym śladzie drogi krajowej nr 9 jako droga klasy GP (główniej o ruchu przyspieszonym). Zostanie zaprojektowana po wschodniej lub zachodniej stronie miejscowości, w zależności od wybranego wariantu.

Celem budowy obwodnicy Nowej Dęby jest wyprowadzenie ruchu tranzytowego z miejscowości. Dzięki inwestycji nastąpi poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, odciążenie układu komunikacyjnego oraz zwiększenie przepustowości dróg. Nowa obwodnica ułatwi tranzyt w ciągu DK9 Rzeszów - Radom i będzie stanowiła jedną

z dwóch nowych obwodnic w ciągu DK9 (planowana jest również realizacja obwodnicy Kolbuszowej). Jednocześnie zachowane zostaną najwyższe wymagania ochrony środowiska, zdrowia i życia mieszkańców oraz zrównoważonego rozwoju.

Obwodnica Nowej Dęby to nowe zadanie, dla którego proces inwestycyjny dopiero się rozpoczyna. Pierwszym etapem będzie opracowanie dokumentacji w zakresie studium korytarzowego, a kolejnym opracowanie studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowego wraz z elementami koncepcji programowej oraz uzyskanie decyzji środowiskowej. Realizacja zadania została przewidziana w latach 2026–2028.

Obwodnica Kolbuszowej

Obwodnica Kolbuszowej o długości ok. 8,5 km powstanie w nowym śladzie drogi krajowej nr 9 jako droga klasy GP (główniej o ruchu przyspieszonym). Zostanie zaprojektowana po wschodniej lub zachodniej stronie miejscowości, w zależności od wybranego wariantu.

Celem budowy obwodnicy Kolbuszowej jest wyprowadzenie ruchu tranzytowego, jaki koncentruje się w mieście w ciągu DK9. Dzięki inwestycji nastąpi poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, odciążenie układu komunikacyjnego oraz zwiększenie przepustowości dróg. Nowa trasa ułatwi tranzyt w ciągu drogi krajowej numer 9 Rzeszów - Radom i będzie stanowiła jedną z dwóch nowych obwodnic w ciągu DK9 (oprócz tego przewidziana jest realizacja obwodnicy Nowej Dęby). Jednocześnie zachowane zostaną najwyższe wymagania ochrony środowiska, zdrowia i

życia mieszkańców oraz zrównoważonego rozwoju.

Obwodnica Kolbuszowej to nowe zadanie, dla którego proces inwestycyjny dopiero się rozpoczyna. Pierwszym etapem będzie opracowanie dokumentacji w zakresie studium korytarzowego, a kolejnym opracowanie studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowego wraz z elementami Koncepcji Programowej oraz uzyskanie decyzji środowiskowej. Realizacja zadania została przewidziana w latach 2026–2028.

Przez wiele lat wschodnie regiony naszego kraju, w tym województwo podkarpackie, nie mogły doprosić się o potrzebne inwestycje. Nasz rząd od ponad czterech lat konsekwentnie to zmienia. W ramach Programu budowy 100 obwodnic powstaną tu inwestycje, na które od dawna czekają mieszkańcy dużych i mniejszych miejscowości. To, czego niektórzy nie dostrzegają z perspektywy Warszawy, my uważamy za ważny interes lokalnych społeczności. Dzięki budowie tych obwodnic zwiększy się komfort życia w podkarpackich miastach oraz poziom bezpieczeństwa na tutejszych drogach – powiedział wiceminister infrastruktury Rafał Weber.

Program budowy 100 obwodnic w województwie podkarpackim

W ramach programu obwodnicowego na Podkarpaciu powstaną łącznie 8 obwodnic:

- 1/. Obwodnica Brzostka i Kołaczyc w ciągu DK73.
- 2/. Obwodnica Jasła w ciągu DK73.
- 3/. Obwodnica Kolbuszowej w ciągu DK9.
- 4/. Obwodnica Miejsca Piastowego w ciągu DK28.

5/. Obwodnica Nowej Dęby w ciągu DK9.

6/. Obwodnica Pilzna w ciągu DK73.

7/. Obwodnica Przemyśla w ciągu DK28/77.

8/. Obwodnica Sanoka w ciągu DK84 (II etap).

***

W ramach rządowego Programu do 2030 r. powstanie 100 obwodnic na sieci dróg krajowych o łącznej długości ok. 820 km. Będą to trasy o najwyższych parametrach technicznych, dostosowane do przenoszenia obciążenia 11,5 t/oś. Inwestycjom tym będą towarzyszyły urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym oświetlenie spełniające wytyczne prawidłowego oświetlenia przejść dla pieszych.

Koszt realizacji 100 obwodnic został oszacowany na blisko 28 mld zł. Ich budowa będzie finansowana ze środków Krajowego Funduszu Drogowego prowadzonego przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Inwestycje związane z budową nowych obwodnic będą realizowane przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad.

Jednym z najważniejszych efektów realizacji programu będzie poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, wyprowadzenie ruchu z zatłoczonych miast, czystsze powietrze, mniejszy hałas i poprawa przepustowości sieci drogowej.

Więcej o Programie budowy 100 obwodnic na stronie Ministerstwa

Infrastruktury: <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/program-budowy-100-obwodnic-na-lata-2020---2031>

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Umowa na realizację S7 Modlin - Czosnów

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad podpisała 12 maja 2020 r. umowę na zaprojektowanie i budowę pierwszego z trzech odcinków drogi ekspresowej S7 Płońsk – Czosnów. Odcinek o długości 9,7 km pomiędzy węzłami Modlin i Czosnów zrealizuje firma Budimex za 598,8 mln zł.

Dzisiaj podpisujemy umowę na kolejny odcinek drogi ekspresowej S7 na Mazowszu. Docelowo ta droga połączy Trójmiasto, Mazowsze i południe

naszego kraju. Realizujemy wiele inwestycji, także w trudnym czasie spowodowanego epidemią kryzysu – powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

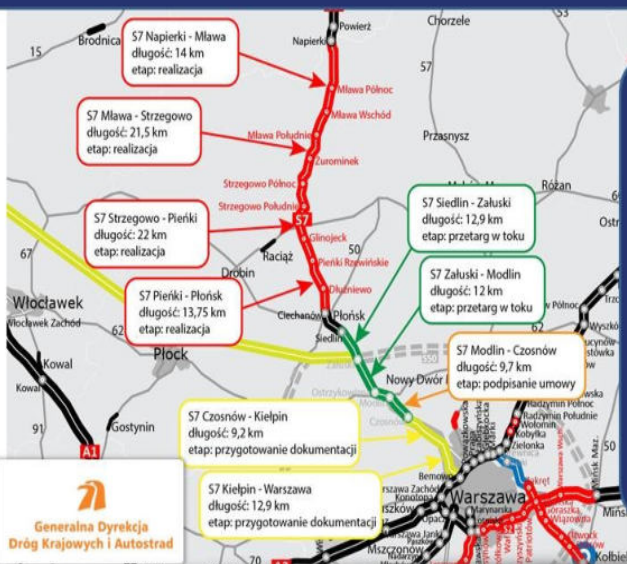
Zadaniem wykonawcy będzie przygotowanie projektu budowlanego, uzyskanie niezbędnych decyzji, a następnie budowa 9,7 km drogi ekspresowej S7 o przekroju dwujezdniowym z trzema pasami ruchu, która powstanie w miejscu obecnej drogi krajowej nr 7. Rozbudowane zostaną dwa istniejące węzły drogowe: Modlin

i Błonie. Konstrukcja mostu na Wiśle w Zakroczymiu zostanie uzupełniona o chodnik (na nitce obiektu w kierunku Warszawy) i ścieżkę rowerową (na nitce obiektu w kierunku Gdańska). Ponadto wybudowane zostaną drogi równoległe do obsługi przyległego terenu, urządzenia ochrony środowiska i bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Zgodnie z zawartym kontraktem, wykonawca ma **możliwość wyboru rodzaju nawierzchni, sam zdecyduje, czy trasę główną zbuduje w technologii betonowej czy bitu-**

S7

Umowa na realizację odcinka Modlin – Czosnów podpisana!

- Powstanie 9,7 km drogi ekspresowej
- Rozbudowane zostaną węzły drogowe Modlin i Błonie
- Most na Wiśle w Zakroczymiu zostanie uzupełniony o chodnik i ścieżkę rowerową

Wartość kontraktu: 598,8 mln zł

S7 Modlin-Czosnów.

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY

#ŁĄCZYMYPOLSKĘ

micznej. Niezależnie od wybranej technologii droga będzie musiała spełniać najwyższe kryteria i parametry jakościowe, funkcjonalne i eksploatacyjne.

Zakończenie inwestycji jest planowane na koniec 2023 r.

Przetargi na kolejne dwa odcinki

Na dwóch kolejnych odcinkach trasy S7 pomiędzy Płońskiem i Czosnowem: Siedlin – Załuski (o długości 12,9 km) oraz Załuski - Modlin (12 km), trwa wybór najkorzystniejszych ofert. Po zakończeniu procedury zostanie zawarta umowa z wykonawcami tych odcinków.

Mniej utrudnień dla kierowców

Prace przy budowie drogi ekspresowej S7 Płońsk - Czosnów będą prowadzone pod ruchem - głównym założeniem jest zminimalizowanie utrudnień dla kierowców. W tym celu wykonawcy wszystkich trzech odcinków w pierwszej kolejności będą mieli za zadanie wybudowanie drogowego układu lokalnego, który umożliwi wykorzystanie go do prowadzenia ruchu. Podczas robót kierowcy będą

mieli do dyspozycji po dwa pasy ruchu w każdym kierunku (dla odcinka Siedlin - Załuski i Załuski - Modlin). W przypadku odcinka Modlin - Czosnów dopuszczone będzie miejscowo zastosowanie trzech pasów w systemie zmiennych kierunków, w zależności do natężenia ruchu.

S7 Gdańsk - Warszawa

Kierowcy mają już do dyspozycji 200-kilometrowy odcinek tej trasy od węzła Gdańsk Południe do węzła Napierki na granicy województw warmińsko-mazurskiego i mazowieckiego.

S7 od granicy województw do Płońska jest planowana do ukończenia w 2021 r. Inwestycja realizowana w systemie Projektuj i buduj została podzielona na 4 odcinki:

- 1/. Napierki - Mława: wykonawca Strabag, wartość robót 294,7 mln zł.
- 2/. Mława - Strzegowo: wykonawca PORR, wartość robót 446,1 mln zł.
- 3/. Strzegowo - Pieńki: wykonawca Strabag, wartość robót 516,2 mln zł.
- 4/. Pieńki - Płońsk: wykonawca Strabag, wartość robót 311,7 mln zł.

S7 Płońsk – Czosnów:

- 1/. W. Siedlin (bez węzła) - w. Załuski (bez węzła), długość 12,9 km – przetarg na wybór wykonawcy.
- 2/. W. Załuski (z węzłem) - w. Modlin (bez węzła), długość 12 km – przetarg na wybór wykonawcy.
- 3/. W. Modlin (z węzłem) - w. Czosnów (bez węzła), długość 9,7 km – podpisana umowa.

S7 Czosnów - Warszawa

W realizacji jest koncepcja programowa dla dwóch odcinków: Czosnów – Kiełpin oraz Kiełpin - Trasa AK (Warszawa). Po zakończeniu prac przygotowawczych zostaną ogłoszone przetargi na wybór wykonawców.

Podpisanie umowy na realizację drogi ekspresowej S7 Modlin – Czosnów - wypowiedź ministra infrastruktury Andrzeja Adamczyka:
<https://we.tl/t-VzAMco7uBk>

**Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej**

Kontrola na granicy przedłużona do 12 czerwca br.

Polska zdecydowała o przedłużeniu kontroli granicznej o następne 30 dni – do 12 czerwca br. Szef MSWiA Mariusz Kamiński podpisał no-

welizację rozporządzenia w tej sprawie.

Kontrola graniczna na granicy wewnętrznej (z Niemcami, Litwą, Czechami i Słowacją)

zostaje przedłużona o 30 dni – od 14 maja br. do 12 czerwca br. Tak jak dotychczas granicę będzie można przekroczyć tylko w wyznaczonych miejscach. Kontrole będą też nadal prowadzone

w portach morskich i na lotniskach.

Kontrola na granicy wewnętrznej

Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych i administracji z 13 marca br. przywróciło tymczasowo kontrolę graniczną osób przekraczających granicę państwową stanowiącą granicę wewnętrzną na okres od 15 marca br. do 24 marca br. Nowelizacja rozporządzenia przedłużyła ten czas o 20 dni – od 25 marca br. do 13 kwietnia br. Następna zmiana rozporządzenia ponownie przedłużyła kontrolę o 20 dni - od 14 kwietnia br. do 3 maja br., a kolejna o 10 dni - od 4 maja br. do 13 maja br. Na podstawie aktualnych przepisów Polska przedłuża kontrolę o 30 dni – do 12 czerwca br.

W związku ze stale utrzymującym się zagrożeniem koronawirusem, Polska skorzystała obecnie z art. 25 ust. 1 kodeksu granicznego Schengen. Zgodnie z tym przepisem w przypadku zaistnienia poważnego zagrożenia porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego państwo członkowskie może wyjątkowo przywrócić kontrolę graniczną na granicach wewnętrznych, na ograniczony okres nieprzekraczający 30 dni lub na okres przewidywalnego istnienia tego poważnego zagrożenia, jeśli przekracza on 30 dni.

Gdy państwo członkowskie planuje przywrócić kontrolę granicznej na granicach wewnętrznych na podstawie art. 25 musi spełnić określone wymagania. Jest zobowiązane powiadomić pozostałe państwa członkowskie i Komisję Europejską najpóźniej cztery tygodnie przed

planowanym przywróceniem kontroli. Jest także możliwy krótszy termin w przypadku gdy okoliczności, które spowodowały potrzebę przywrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych, staną się znane później niż cztery tygodnie przed planowanym przywróceniem kontroli. Polska dopełniła wszystkich formalności określonych w przepisach kodeksu granicznego Schengen.

Granice wewnętrzną można przekraczać w 42 wyznaczonych miejscach na lądzie: z Czechami – 18, ze Słowacją – 5, z Niemcami – 16, z Litwą – 3. Kontrola graniczna jest też prowadzona w 4 portach morskich oraz na 17 lotniskach. Tak jak dotychczas kontrola graniczna będzie prowadzona przez Straż Graniczną, której działania wspierają policjanci, strażacy i żołnierze.

Ograniczenia przy wjeździe do Polski

Na przejściach granicznych – zarówno na granicy wewnętrznej, jak i zewnętrznej – przy wjeździe do Polski utrzymane zostają ograniczenia dla cudzoziemców. Są one związane z rozprzestrzenianiem się koronawirusa.

W zakresie ruchu osobowego na kierunku wjazdowym do Polski na lądowych przejściach granicznych oraz w lotniczych i morskich przejściach granicznych przekraczać granicę państwową mogą:

- 1/. Obywatele RP.
- 2/. Cudzoziemcy, którzy są małżonkami albo dziećmi obywateli RP albo pozostają pod stałą opieką obywateli RP.
- 3/. Cudzoziemcy posiadający Kartę Polaka.

4/. Szeffowie misji dyplomatycznych oraz członkowie personelu dyplomatyczno-konsularnego misji, czyli osoby posiadające stopień dyplomatyczny oraz członkowie ich rodzin.

5/. Cudzoziemcy posiadające prawo stałego lub czasowego pobytu na terytorium RP.

6/. Cudzoziemcy posiadający prawo do pracy na terytorium RP, czyli cudzoziemcy uprawnieni do wykonywania pracy na takich samych zasadach co obywatele polscy, posiadający zezwolenie na pracę, zaświadczenie o wpisie do ewidencji w sprawie pracy sezonowej, oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy:

1. wykonują pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub

2. przedstawiają dokumenty, z których wynika, że podjęcie pracy rozpocznie się niezwłocznie po przekroczeniu granicy;

1/. Cudzoziemcy, którzy prowadzą środek transportu służący do przewozu osób lub towarów, a ich przejazd następuje w ramach czynności zawodowych polegających na transporcie towarów lub przewozie osób.

2/. W szczególnie uzasadnionych przypadkach komendant placówki Straży Granicznej, po uzyskaniu zgody Komendanta Głównego Straży Granicznej, może zezwolić cudzoziemcom, innym niż wskazani powyżej, na wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

**Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
Rzeczypospolitej Polskiej**

Od Redakcji:

Publikowany tekst otrzymaliśmy 13 czerwca 2020.

Red.

Rusza realizacja S1 Mysłowice – Bielsko-Biała

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad podpisała 14 maja 2020 r. umowę na realizację pierwszego odcinka drogi ekspresowej S1 Mysłowice – Bielsko-Biała. Odcinek tej trasy od Oświęcimia do Dankowic o długości 15,2 zaprojektuje i wybuduje konsorcjum firm PORR oraz Mota-Engil Central Europe za kwotę 989,7 mln zł.

Droga ekspresowa S1 między Mysłowicami a Bielskiem-Białą wchodzi w fazę realizacji. Dzięki niej usprawnimy komunikację na granicy woj. śląskiego i małopolskiego, a kierowcy zyskają kolejny odcinek bezpiecznej drogi ekspresowej. Łączymy fragmenty dróg w spójną sieć komunikacyjną - powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

W ramach zadania powstanie dwujezdniowa droga ekspresowa po dwa pasy ruchu, z rezerwą pod trzeci pas, trzy węzły drogowe (Oświęcim, Wola, Brzeszcze), a także drogi obsługujące tereny przyległe do trasy. Droga zostanie wyposażona w urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, ochrony środowiska oraz systemu odwodnienia i oświetlenie.

Inwestycja będzie realizowana w formule Projektuj i buduj. Na opracowanie projektu i budowę trasy kontrakt przewiduje 33 miesiące. Do czasu realizacji robót budowlanych nie wlicza

się okresów zimowych od 15 grudnia do 15 marca. Lędziny Wschód oraz Lędziny Zachód.

S1 od Mysłowic do Bielska-Białej

Budowa trasy łączącej Mysłowice i Bielsko-Białą została podzielona na trzy odcinki realizacyjne:

- 1/. Węzeł Kosztowy II - węzeł Oświęcim – przetarg.
- 2/. Węzeł Oświęcim – Dankowice – zawarta umowa z wykonawcą.
- 3/. Dankowice - węzeł Suchy Potok – przetarg.

W ramach budowy S1 Mysłowice – Bielsko-Biała zostanie zrealizowany jeszcze jeden odcinek drogi krajowej nr 44 o długości nieco ponad 9 km, który będzie stanowił obwodnicę Oświęcimia. Zadanie to jest na etapie przetargu.

Dobiegają końca postępowania przetargowe na wybór wykonawców odcinków S1 węzeł Kosztowy II - węzeł Oświęcim oraz Dankowice - węzeł Suchy Potok. Wybór najkorzystniejszych ofert na realizację tych zadań jest planowany na przełomie maja i czerwca 2020 r.

W ramach odcinka węzeł Kosztowy II - węzeł Oświęcim powstanie droga ekspresowa o długości 12,9 km, obwodnica Bierunia o długości 2,1 km, trzy węzły drogowe: Kosztowy II, Lędziny, Bieruń oraz para Miejsc Obsługi Podróżnych:

Realizacja S1 Dankowice - węzeł Suchy Potok obejmie budowę drogi ekspresowej o długości 12 km, dwóch węzłów drogowych: Stara Wieś i Suchy Potok, pary Miejsc Obsługi Podróżnych: Dankowice Zachód oraz Dankowice Wschód, a także obwołu utrzymania drogi.

S1 po nowym śladzie

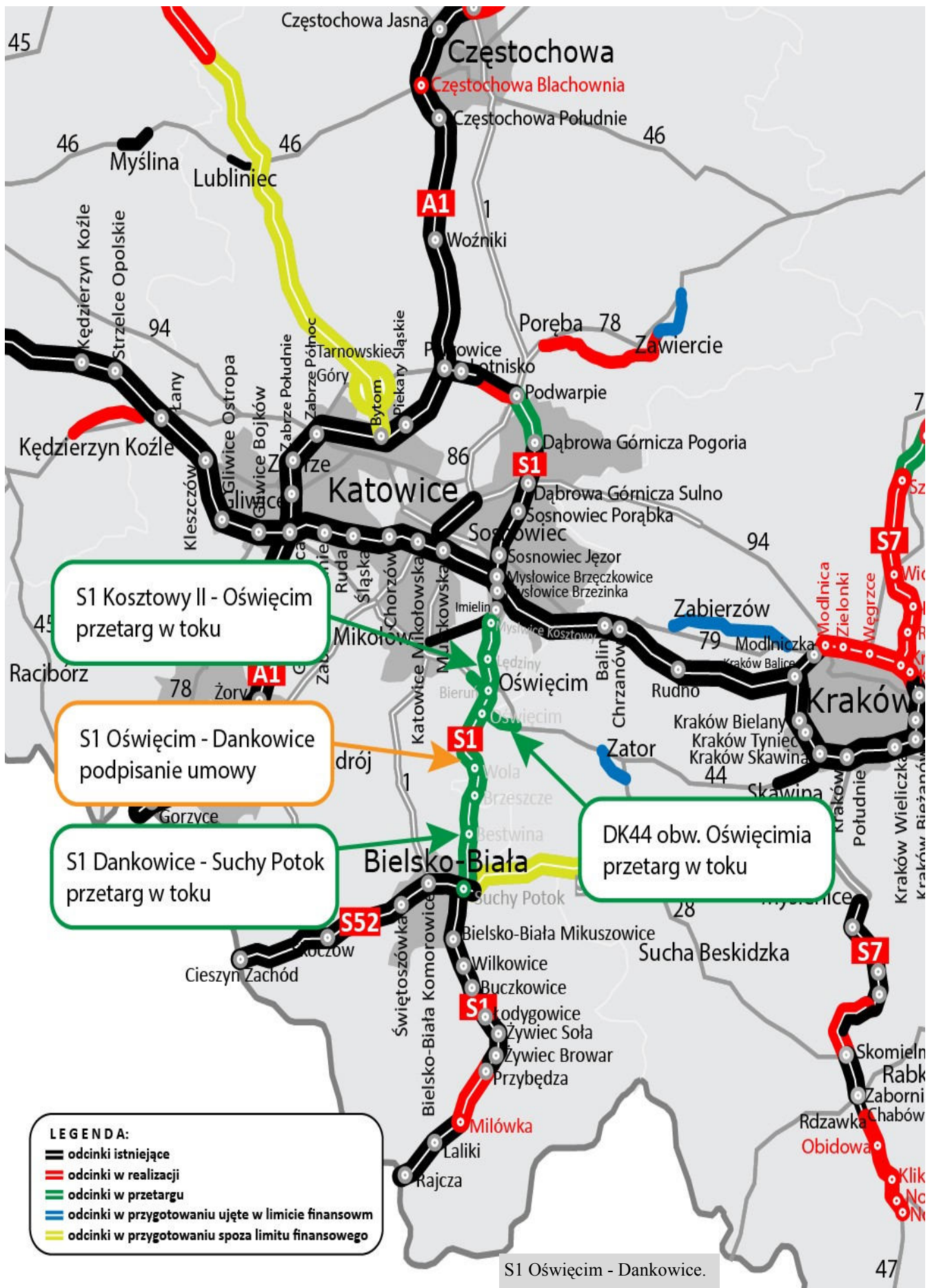
Droga ekspresowa S1 na odcinku od węzła Kosztowy II w Mysłowicach do węzła Suchy Potok w Bielsku-Białej przebiegać będzie po nowym śladzie. Inwestycja przyczyni się do przyspieszenia rozwoju województwa śląskiego oraz do wzrostu bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Nowa droga pozwoli również na przejęcie znacznej części ruchu obciążającego obecnie drogi na osi północ - południe, usprawni komunikację w ramach aglomeracji śląskiej oraz tranzyt przez ten region. Od ruchu tranzytowego odciążone zostaną ponadto liczne miejscowości położone wzdłuż drogi krajowej nr 1 na odcinku między Tychami a Bielskiem-Białą.

135 km drogi S1

Docelowo droga ekspresowa S1 będzie miała 135 km długości. Do jej dokończenia konieczne jest jeszcze wybudowanie drugiej jezdni odcinka S1 Lotnisko – Podwarpie o długości 9,5

km, przebudowa do standardu drogi ekspresowej istniejącej drogi krajowej nr 1 od Podwarpia do Dąbrowy Górniczej (wkrótce poznamy najkorzystniejszą ofertę na realizację tego zadania) oraz budowa obwodnicy Węgierskiej Górki o długości 8,5 km. Rozpoczęcie robót budowlanych na obwodnicy Węgierskiej Górki jest planowane w maju 2020 r.

Polsko-słowackie połączenie transgraniczne S1/D3

S1 stanowi fragment VI korytarza Transeuropejskiej Sieci Transportowej, łączącego kraje basenu Morza Bałtyckiego i Europy Południowej oraz osi priorytetowej TEN-T nr 25 Gdańsk - Brno/Bratysława - Wiedeń. Przedłużeniem drogi ekspresowej S1 na południe od granic Polski jest słowacka autostrada D3 Żylina – Skalite.

Dzięki budowie drogi ekspresowej S1 powstanie połączenie

nie drogowe o znaczeniu międzynarodowym lotniska Katowice w Pyrzowicach oraz autostrady A1 z polsko-słowacką granicą w Zwardoniu i ze słowacką autostradą D3.

Link do wypowiedzi ministra A. Adamczyka: <https://we.tl/t-tEgtvjaKzvy>

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Medal „Zasłużony dla Wymiaru Sprawiedliwości” za ochronę życia

Minister Sprawiedliwości wyróżnił Medalem „Zasłużony dla Wymiaru Sprawiedliwości” Zuzannę Wiewiórkę – wolontariuszkę Fundacji PRO - Prawo do Życia, która stojąc w obronie art. 38 Konstytucji RP, zapewniającego wszystkim Polakom prawną ochronę życia, spotkała się z falą hejtu, gróźb i nienawiści. Medal wręczył wyróżnionej wiceminister sprawiedliwości Marcin Romanowski.

Za głośny krzyk sprzeciwu, w sytuacji, w której najłatwiej było milczeć. Za walkę o ludzkie życie i przestrzeganie prawa. Za odwagę, brak obojętności i determinację. Powodów, dla których pani Zuzanna Wiewiórka zasługuje na odznaczenie „Zasłużony dla Wymiaru Sprawiedliwości” jest wiele. Przede wszystkim to wieloletnie zaangażowanie na rzecz ochrony życia, ale też odwaga i determinacja, którą zawsze się wykazywała. To szczególne odznaczenie, bo szczególne również są okoliczności – powiedział wice-

minister Marcin Romanowski, z którego inicjatywy został przyznany Medal.

Zuzanna Wiewiórka nawiązała kontakt z siedemnastoletnią dziewczyną, która na jednym z forów dotyczących aborcji farmakologicznej zadeklarowała, że chce przerwać ciążę.

Zawsze chronimy życie

Konstytucja RP w art. 38 mówi o prawnej ochronie życia. My w Ministerstwie Sprawiedliwości zawsze chronimy życie. Każdy, od poczęcia aż do naturalnej śmierci ma prawo do ochrony życia. Każdy człowiek ma przyrodzoną i niezbywalną godność. Dzisiejsze odznaczenie jest wyrazem naszej wdzięczności za zaangażowanie organizacji pozarządowych w działalność pro life. Dzięki skutecznej interwencji Pani Zuzanny Wiewiórki ludzkie życie, będące najcenniejszym darem, zostało uratowane – podkreślił wiceminister Marcin Romanowski.

Konsekwencją działań Zuzanny Wiewiórki była fala hejtu, która spadła na nią oraz jej rodzinę, ze strony zwolenników aborcji. Od kilku dni wolontariuszka i jej najbliżsi nękani są groźbami. Wykradzione zostały ich dane adresowe.

Marcin Romanowski zapewnił o wsparciu dla odznaczonej wolontariuszki. Jak zaznaczył, walka z hejtem, nękaniem i zastraszaniem innych ludzi, to jeden z priorytetów działalności resortu sprawiedliwości.

Każdy kto angażuje się na rzecz ochrony życia od poczęcia do naturalnej śmierci zawsze znajdzie pomoc, wsparcie i uznanie ze strony Ministerstwa Sprawiedliwości – zapewnił wiceminister.

Przeciw agresji i przemocy

Zuzanna Wiewiórka podziękowała za odznaczenie i podkreśliła, że to uhonorowanie

wszystkich obrońców życia, szczególnie tych, którzy spotykają się z agresją za swoją działalność. – Przyjmuję to wyróżnienie nie tyle w swoim imieniu, co w imieniu wszystkich obrońców życia, którzy każdego dnia dają świadectwo wartości ludzkiego życia, którzy wychodzą na ulicę, aby mówić, że aborcja to morderstwo. Przyjmuję to wyróżnienie w imieniu wszystkich działaczy pro life, którzy spoty-

kają się z agresją i przemocą, w imieniu mojej rodziny, która od kilku dni jest atakowana przez środowiska skupione wokół handlarzy środkami poronnymi – powiedziała.

Przypominamy, że Kodeks karny penalizuje zachowanie polegające na publicznym nawoływaniu do popełnienia zbrodni. Za ten czyn może zostać wymierzona kara do lat 3

pozbawienia wolności. Karalne jest również zagrożenie innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej. W tym wypadku Kodeks karny przewiduje sankcje w postaci grzywny, kary ograniczenia wolności albo 2 lat pozbawienia wolności.

**Ministerstwo Sprawiedliwości
Rzeczypospolitej Polskiej**

Oświadczenie

W związku z działaniami Policji w dniu 16 maja br. w Warszawie, oświadczam, że podstawowym zadaniem państwowym Policji jest egzekwowanie obowiązującego prawa. Wprowadzony zakaz zgromadzeń publicznych wynika z zagrożeń epidemicznych, a nie z chęci ograniczania praw obywatelskich.

Policja ochrania uczestników legalnych zgromadzeń niezależnie od ich poglądów politycznych. W okresie pełnienia przeze mnie funkcji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, zasada ta była w pełni respektowana, czego dowodzi chociażby przebieg niedawnej

kampanii wyborczej do parlamentu. Tak będzie również w przyszłości, kiedy ograniczenia związane z zagrożeniami epidemicznymi zostaną zniesione.

Przypominam, że nadal obowiązują ograniczenia dotyczące gromadzenia się, a także przepisy sanitarne takie jak obowiązek zachowania odpowiedniej odległości pomiędzy osobami oraz obowiązek noszenia maseczek. Rygory te mają chronić wszystkich obywateli przed rozwojem zagrażającej zdrowiu i życiu ludzkiemu epidemii.

Próba złamania tych zasad w dniu wczorajszym w Warszawie spotkała się ze stanowczą reakcją Policji.

ako Minister Spraw Wewnętrz-

nych i Administracji oceniam działania Policji za w pełni profesjonalne i podjęte w ważnym interesie publicznym. Zastosowane środki porządkowe były adekwatne do zaistniałej sytuacji.

Jednocześnie wyrażam stanowczy sprzeciw wobec prób wykorzystywania nielegalnych zgromadzeń publicznych do realizacji swoich celów politycznych przez niektórych działaczy partii politycznych, w tym parlamentarzystów oraz osób kandydujących w wyborach prezydenckich. Atakowanie funkcjonariuszy Policji rzetelnie wykonujących swoje zadania jest niedopuszczalne i nieodpowiedzialne.

**Mariusz Kamiński
Minister Spraw Wewnętrznych i
Administracji**

Od Redakcji:

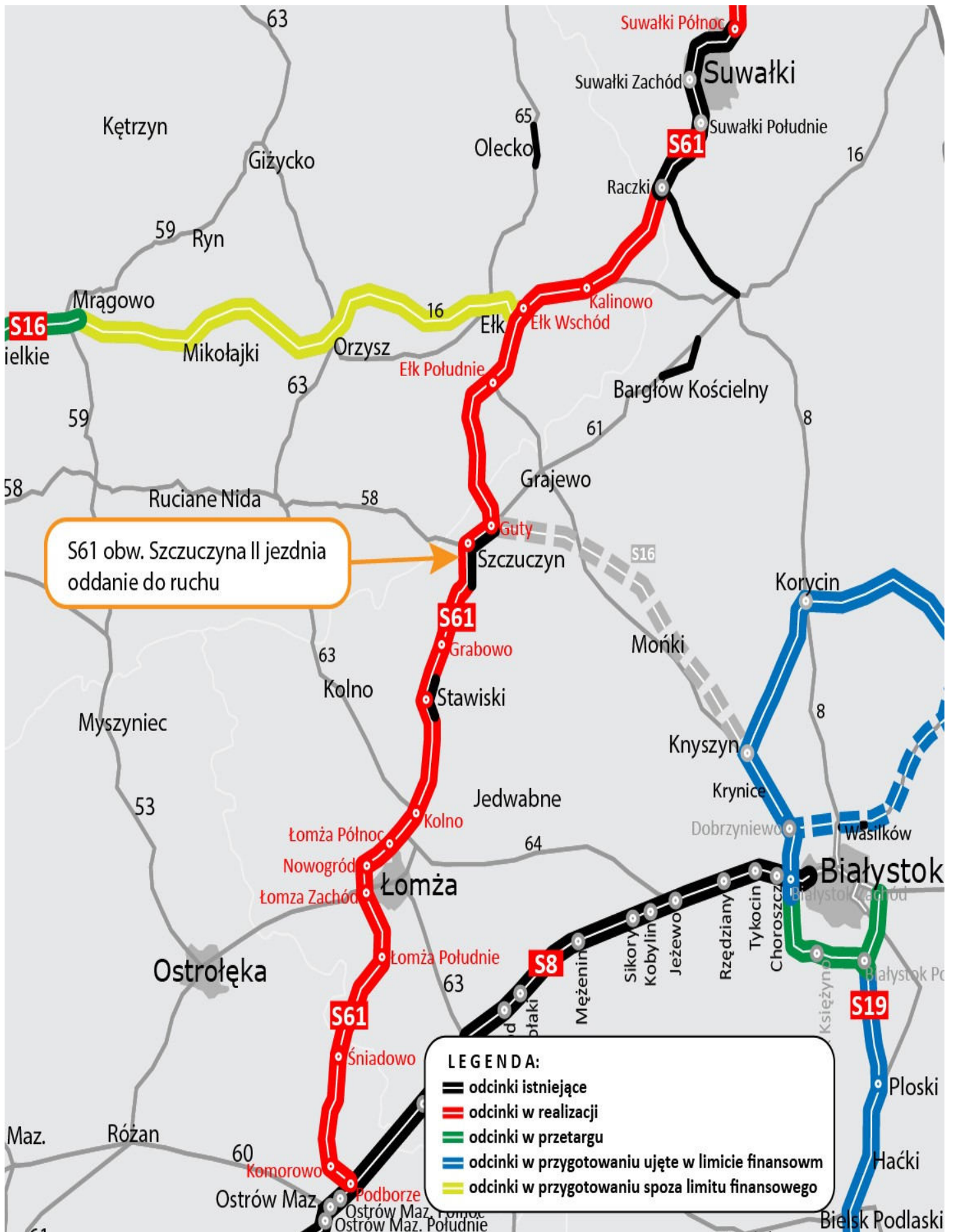
Publikowany tekst otrzymaliśmy 17 maja 2020.

Red.

Ciąg dalszy ze s.1

Druga jezdnia obwodnicy Szczuczyna oddana do ruchu

Od 15 maja 2020 r. kierowcy jezdnii obwodnicy Szczuczyna w Koszt dobudowy 6,6 km odcin-
cy mogą już korzystać z drugiej ciągu drogi ekspresowej S61. ka drugiej jezdnii tej drogi wy-

niósł 75 mln zł. Dzięki temu kierowcy mają do dyspozycji 8 km odcinek bezpiecznej i komfortowej drogi ekspresowej, stanowiącej element międzynarodowej trasy Via Baltica.

Za nami kilka kilometrów obwodnicy Szczuczyna. Przed nami dziesiątki kilometrów szlaku Via Baltica i tysiące kilometrów autostrad i dróg ekspresowych w całej Polsce. Łączymy odcinki dróg w spójną sieć komunikacyjną. Szlak Via Baltica już za 3 lata połączy centralną Polskę z granicą polsko-litewską – powiedział wiceminister infrastruktury Rafał Weber.

Droga ekspresowa S61 jest głównym fragmentem międzynarodowego korytarza transportowego Via Baltica, łączącego kraje nadbałtyckie z Polską i zachodnią Europą. Obwodnica Szczuczyna to trzeci oddany do ruchu odcinek tej trasy - po fragmencie obwodnicy Augustowa o długości 12,7 km (oddana do

ruchu w 2014 r.) i obwodnicy Suwałk o długości 12,8 km (oddany do ruchu w 2019 r.). W II połowie przyszłego roku połączy się z budowanym obecnie odcinkiem S61 Stawiski – Szczuczyn (18 km) oraz kolejnym fragmentem S61 węzeł Kolno – Stawiski (16,4 km). W 2022 r. zaplanowano oddanie do ruchu odcinka S61 Szczuczyn – Elk Południe.

Odcinek S61 od Szczuczyna, wraz z obwodnicą, do granicy państwa otrzymał unijne dofinansowanie w ramach projektu Łącząc Europę (CEF). Na realizację tej trasy Komisja Europejska przyznała dofinansowanie w wysokości ok. 414 mln euro.

Różne nawierzchnie dwóch jezdni S61

Nawierzchnia drugiej jezdni obwodnicy Szczuczyna o długości 6,6 km została wykonana z betonu cementowego (z wyjątkiem obiektów, gdzie na-

wierzchnia jest asfaltowa) i przystosowana do najcięższego ruchu (115 kN/oś). Cała obwodnica ma 8 kilometrów i standard dwujezdniowej drogi ekspresowej, po dwa pasy ruchu w każdą stronę, z pasami awaryjnymi i pasem rozdziału. Kierowcy podróżujący tą trasą mogą korzystać z węzła Szczuczyn, który powstał w pierwszym etapie budowy obwodnicy, oddanego do ruchu w 2015 r.

W ramach inwestycji wybudowano ponadto urządzenia z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego (bariery energochłonne i osłony przeciwoślńniowe) oraz ochrony środowiska (ekrany akustyczne, przejścia dla zwierząt oraz wygradzenia).

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

***

Ciąg dalszy ze s.1

Rozwiązania dla kolei w Tarczy Antykryzysowej 3.0

Pandemia COVID-19 spowodowała znaczący spadek przychodów pasażerskich przewoźników kolejowych. Aby zapewnić tym przedsiębiorcom płynność finansową wprowadzono tzw. Tarczę 3.0, czyli zmiany do ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

Zmiany te miały na celu umożliwienie przekazania przewoźnikom kolejowym przez Ministra Infrastruktury wsparcia finansowego z:

- 1) budżetu państwa (obligatoryjnie) oraz
- 2) Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (fakultatywnie).

Z uwagi na konieczność zapewnienia zgodności wprowadzanych przepisów z prawem UE oraz ich szybkiego wejścia

w życie zdecydowano o wsparciu wyłącznie dla przewoźników realizujących umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w wojewódzkich, międzywojewódzkich oraz międzynarodowych kolejowych przewozach pasażerskich.

Przekazanie wsparcia z budżetu państwa polegało będzie na wypłaceniu ww. przewoźnikom kwot z limitu dotacji na wyrównanie przychodów utra-

conych w związku z honorowaniem ustawowych ulg biletowych, tak jak w odpowiednim miesiącu 2019 r. Oznacza to, że dotacja zostanie wypłacona nawet mimo niezrealizowania usług, których dofinansowanie zostało zaplanowane w momencie ustalania wysokości limitu dotacji. Nadwyżka wypłaconej dotacji ponad kwotę, którą przewoźnik rozliczy jako finansowanie udzielonych ustawowych ulg biletowych, zostanie przeznaczona na finansowanie rekompensaty z tytułu realizacji umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego. Wysokość dotacji budżetu państwa na 2020 r. na dofinansowanie krajowych przewozów pasażerskich w celu wyrównania przewoźnikom kolejowym utraconych przychodów z tytułu obowiązujących ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów wynosi 600 mln zł.

Z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 Minister Infrastruktury będzie przekazywał wsparcie ww. przewoźnikom na

finansowanie rekompensaty z tytułu realizacji umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w zakresie, w jakim rekompensata nie zostanie sfinansowana ww. dotacją oraz środkami pierwotnie zaplanowanymi w budżetach organizatorów wojewódzkich, międzywojewódzkich oraz międzynarodowych kolejowych przewozów pasażerskich (czyli odpowiednio województw i Ministra Infrastruktury). Wsparcie finansowe z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 będzie udzielane do wysokości środków zaplanowanych na ten cel w Funduszu (zakłada się, że limit wyniesie 900 mln zł).

Wsparcie udzielane na podstawie tzw. Tarczy 3.0 będzie wypłacane na wniosek uprawnionych przewoźników, przekazany Ministrowi Infrastruktury przez odpowiedniego organizatora wojewódzkich, międzywojewódzkich oraz międzynarodowych kolejowych przewozów pasażerskich, a następnie przez tego organizatora rozliczane.

Wsparcie przysługuje za miesiąc obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii oraz kolejne 3 miesiące po upływie miesiąca, w którym odwołano stan zagrożenia epidemicznego lub stan epidemii. Zasady przekazywania i rozliczania wsparcia stosuje się nie dłużej niż do 31 grudnia 2020 r.

Warunkiem udzielenia wsparcia jest niezmnieszenie wydatków planowanych przed 13 marca 2020 r. w budżecie właściwego organizatora w celu sfinansowania rekompensaty i przekazanie przez organizatora operatorowi rekompensaty w wysokości planowanej na ten dzień.

Łączna wysokość wsparcia musi być zgodna z przepisami UE dotyczącymi pomocy publicznej w transporcie.

Szymon Huptryś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Ciąg dalszy ze s.1

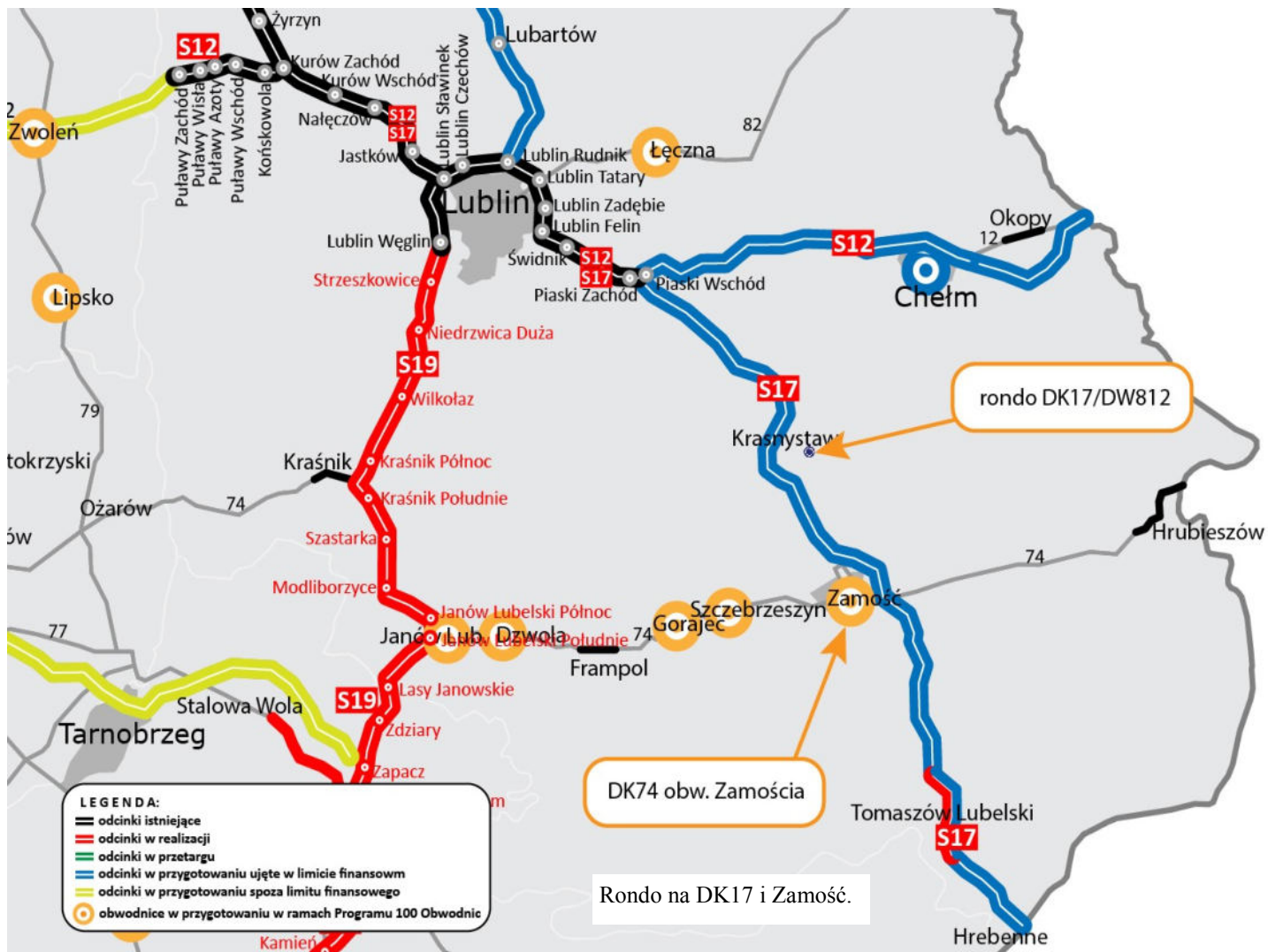
Zamość zyska obwodnicę z Programu budowy 100 obwodnic

Minister infrastruktury Andrzej Adamczyk, w obecności wicepremiera, ministra aktywów państwowych Jacka Sasina oraz wiceministra infrastruktury Rafała Webera, zatwierdził 19 maja 2020 r. Program inwestycji dla obwodnicy Zamościa w ciągu drogi krajowej nr 74. W ramach zadania powstanie nowy odcinek drogi klasy GP

(główniej o ruchu przyspieszonym) o długości 19 km. To kolejna inwestycja z województwa lubelskiego kierowana do realizacji w ramach Programu budowy 100 obwodnic. Dotychczas Minister Infrastruktury zatwierdził Programy inwestycji dla 4 obwodnic w ciągu DK74: Szczebrzeszyna, Janowa Lubelskiego, Dzwoli i Gorajca.

Dzięki budowie obwodnic nastąpi poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, odciążenie układu komunikacyjnego i zwiększenie przepustowości drogi krajowej nr 74 pomiędzy Janowem Lubelskim, Zamościem i polsko-ukraińską granicą w Zosinie. Obwodnica Zamościa będzie stanowić również uzupełnienie dojazdu do realizowanej trasy Via Carpatia - powiedział

minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

Budowa obwodnicy Zamościa w ciągu DK74

W ramach inwestycji powstanie jednojezdniowa droga klasy GP. Zbudowane zostaną obiekty inżynierskie (wiadukty, mosty, skrzyżowania jednopoziomowe), drogi niższych kategorii zapewniające obsługę terenów przyległych do DK74 oraz infrastruktura dla pieszych i rowerzystów.

Celem inwestycji jest wprowadzenie ruchu tranzytowego poza miasto i odciążenie układu drogowego, prowadzącego do przejścia granicznego Zosin - Uściług, a co za tym

idzie zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców i podróżnych.

Obwodnica Zamościa to nowe zadanie, dla którego proces inwestycyjny dopiero się rozpoczyna. Pierwszym etapem będzie opracowanie dokumentacji w zakresie studium korytarzowego, a kolejnym opracowanie studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowego wraz z elementami koncepcji programowej oraz uzyskanie decyzji środowiskowej. Oznacza to, że dokładny przebieg drogi nie został jeszcze ustalony.

Prace przygotowawcze będą prowadzone w latach 2021-2025, a realizacja inwestycji

planowana jest w latach 2026-2029.

Budowa ronda w Krasnymstawie

Przebudowane zostanie ponadto skrzyżowanie drogi krajowej nr 17 z drogą wojewódzką nr 812 w ciągu ulic Sokołowskiego i ul. Lwowskiej w Krasnymstawie.

Inwestycje na drogach krajowych to zarówno wielkie projekty, jak drogi ekspresowe i autostrady, ale także te mniejsze, poprawiające poziom bezpieczeństwa drogowego. O budowę ronda mieszkańcy Krasnegostawu zabiegali od bardzo dawna. Odpowiadamy na te we-

zwania - powiedział wiceminister infrastruktury Rafał Weber.

Inwestycja obejmuje budowę trzywlotowego ronda, chodników o łącznej długości ok. 120 metrów, zatoki autobusowej, oświetlenia oraz przebudowę kanalizacji deszczowej. Parametry drogi w obrębie ronda zostaną podniesione do nośności 115 kN/oś.

Z obliczeń wykonanych w ramach Generalnego Pomiaru Ruchu w 2015 r. wynika, że średni dobowy ruch na tym skrzyżowaniu wynosi ponad 13 tys. pojazdów na dobę. Przy dużym nasileniu ruchu w godzinach szczytu tworzą się tu zatory. Dotyczy to szczególnie samochodów czekających na włączenie się do ruchu z DW812, która jest drogą podporządkowaną. W ostatnich latach dochodziło tu także do kolizji i wypadków drogowych. Konieczność przebudowy skrzyżowania zgłaszały organy samorządowe, Policja, Straż Pożarna oraz służby ratownictwa medycznego. Dzięki budowie ronda zwiększy się płynność ruchu i bezpieczeństwo podróżnych.

Inwestycja będzie finansowana ze środków budżetu państwa, przy udziale jednostek samorządu terytorialnego: Mia-

sta Krasnostaw, Powiatu Krasnostawskiego oraz Zarządu Województwa Lubelskiego.

Realizacja inwestycji planowana jest w latach 2021-2022.

Program budowy 100 obwodnic w województwie lubelskim

W ramach programu obwodnicowego w województwie lubelskim powstanie łącznie 7 obwodnic:

- 1/. Obwodnica Dzwoli w ciągu drogi krajowej nr 74.
- 2/. Obwodnica Gorajca w ciągu drogi krajowej nr 74.
- 3/. Obwodnica Janowa Lubelskiego w ciągu drogi krajowej nr 74.
- 4/. Obwodnica Łęcznej w ciągu drogi krajowej nr 82.
- 5/. Obwodnica Łukowa w ciągu dróg krajowych nr 63 i 76.
- 6/. Obwodnica Szczebrzeszyna w ciągu drogi krajowej nr 74.
- 7/. Obwodnica Zamościa w ciągu drogi krajowej nr 74.

***

W ramach rządowego Programu do 2030 r. powstanie 100 obwodnic na sieci dróg krajowych o łącznej długości ok. 820 km. Będą to trasy o najwyższych parametrach technicznych, dostosowane do przeno-

szenia obciążenia 11,5 t/oś. Inwestycjom tym będą towarzyszyły urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym oświetlenie spełniające wytyczne prawidłowego oświetlenia przejść dla pieszych.

Koszt realizacji 100 obwodnic został oszacowany na blisko 28 mld zł. Ich budowa będzie finansowana ze środków Krajowego Funduszu Drogowego prowadzonego przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Inwestycje związane z budową nowych obwodnic będą realizowane przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad.

Jednym z najważniejszych efektów realizacji programu będzie poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, wyprowadzenie ruchu z zatłoczonych miast, czystsze powietrze, mniejszy hałas i poprawa przepustowości sieci drogowej.

Więcej o Programie budowy 100 obwodnic na stronie Ministerstwa Infrastruktury <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/program-budowy-100-obwodnic-na-lata-2020---2031>

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Ciąg dalszy ze s.1

Polsko-brytyjska współpraca w sprawie Centralnego Portu Komunikacyjnego

Przedstawiciele Polski i Wielkiej Brytanii podpisali 20 maja 2020 r. porozumienie o współpracy dotyczącej CPK.

Brytyjski sektor lotniczy i kolejowy gwarantuje wiedzę i doświadczenie w zakresie planowania, projektowania i budowy dużych projektów infrastrukturalnych, takich jak Port Lotniczy Solidarność, i ponad 1600 km nowych szlaków kolejowych, w tym linii dużych prędkości.

Stronami porozumienia o współpracy (Memorandum of Understanding) byli wiceminister infrastruktury, pełnomocnik rządu ds. CPK Marcin Horała i ambasador Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w Polsce Jonathan Knott, który podpisał dokument w imieniu ministra ds. eksportu i handlu międzynarodowego Wielkiej Brytanii Grahama Stuarta. W spotkaniu uczestniczyli też Mikołaj Wild, prezes spółki CPK, i Janusz Janiszewski, stojący na czele Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej (PAŻP).

Wielkie projekty infrastrukturalne, takie jak Centralny Port Komunikacyjny, są odpowiedzią na potrzeby transportowe obywateli i krajów, ale też okazją do wymiany specjalistycznej wiedzy i umiejętności. Doceniamy dotychczasowe zaangażowanie Wielkiej Brytanii w prace nad projektem. To wsparcie pomaga nam w planowaniu nowoczesnego, wygodnego i bezpiecznego epidemiologicznie portu lotniczego – powiedział wiceminister infrastruktury, pełnomocnik rządu ds. CPK Marcin Horała.

Jestem dumny z powodu ogłoszenia umowy, którą zawarliśmy dziś z polskim Ministerstwem Infrastruktury. Polska staje się coraz większym i ważniejszym partnerem handlowym Wielkiej Brytanii. Cieszę się, że wiedza ekspercka brytyjskich firm może przysłużyć się dla tego strategicznego i ważnego dla gospodarki projektu, jakim jest CPK – powiedział minister Graham Stuart. – Wielka Brytania jest ojczyzną najlepszych na świecie ekspertów w dziedzinie zarządzania projektami, inżynierii, architektury i finansów. Rolą mojego ministerstwa jest promo-

wanie ich wysokich umiejętności na rynkach światowych, np. przy tak dużych projektach jak CPK – dodał minister Graham Stuart.

Jak podkreślił ambasador Jonathan Knott, strona brytyjska deklaruje udostępnienie doświadczeń zdobytych podczas inwestycji w różnych regionach świata, np. na lotniskach Incheon w Seulu, Changi w Singapurze, Daxing w Pekinie i ĪGA w Stambule. Porozumienie przewiduje współpracę – w ramach polsko-brytyjskiego zespołu konsultacyjnego – m.in. w planowaniu infrastruktury lotniskowej i kolejowej, zaprojektowaniu przestrzeni powietrznej na potrzeby CPK, zagospodarowaniu przestrzennym dotyczącym rejonu Airport City i pełnej cyfryzacji projektu.

Po stronie polskiej beneficjentami porozumienia są m.in. CPK, PAŻP, Urząd Lotnictwa Cywilnego (ULC) oraz Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW). Ze strony brytyjskiej uczestniczą w nim m.in. Ministerstwo Eksportu i Handlu Międzynarodowego (DIT), British Aviation Group (BAG), która zrzesza firmy z branży lotniskowej, i National Air Traffic Control Services (NATS), czyli zarządca przestrzeni powietrznej na Wyspach.

Przedstawiciele brytyjskiego sektora lotniczego współpracują z nami ramię w ramię od bardzo wczesnego etapu projektu CPK. Jesteśmy pewni, że współpraca ta będzie kontynuowana przy budowie nowego portu przesiadkowego i planowanych liniach kolejowych – powiedział Mikołaj Wild, prezes CPK. – Doceniamy doświadczenia brytyjskich firm, zdobyte przez nie

podczas realizacji dużych inwestycji infrastrukturalnych nie tylko w swoim kraju, ale też w innych częściach świata. Ich oferta znakomicie współgra z planowaną współpracą z doradcą strategicznym, którego wybierzemy w drugiej połowie roku, i partnerstwem strategicznym, które przewidujemy w kolejnym etapie inwestycji – dodał M. Wild.

Podpisane porozumienie to kontynuacja dotychczasowych polsko-brytyjskich działań związanych z projektem CPK. W czerwcu i wrześniu 2019 roku miały miejsce warsztaty architektoniczne, które były wspólną inicjatywą Ambasady Wielkiej Brytanii i spółki CPK. Ich efektem były wstępne koncepcje architektoniczne Portu Lotniczego Solidarność. Propozycje przygotowały biura projektowe o światowej renomie: Zaha Hadid Architects, Foster+Partners, Chapman Taylor, Grimshaw, Benoy, Pascall+Watson, Woods Bagot, Populous i KPF.

W wyniku konsultacji z ponad 150 partnerami branżowymi dotyczącymi wymagań technicznych i operacyjnych nowego lotniska, które miały miejsce w 2019 roku, powstał tzw. brief strategiczny. Dokument zawierał podstawowe założenia CPK, do którego uwagi zgłaszali m.in. przewoźnicy lotniczy – także z Wielkiej Brytanii. W tej chwili w CPK trwają postępowania dotyczące m.in. wyboru doradcy strategicznego i konsultanta technicznego ds. master planu, które mają być rozstrzygnięte w tym roku.

W ramach Programu CPK powstanie nowe lotnisko przesiadkowe dla Polski i Europy Środkowo-Wschodniej oraz po-

nad 1600 km nowych linii kolejowych (w tym odcinków o standardzie Kolei Dużych Prędkości, np. Warszawa-CPK-Lódź).

Wspólnie z istniejącymi liniami złożą się one na sieć mającą połączyć stolicę Polski i CPK z największymi miastami

w kraju, w czasie nie dłuższym niż 2,5 godz.

Według wyliczeń Ministerstwa Infrastruktury, w wyniku budowy CPK powstanie łącznie prawie 150 tys. miejsc pracy, w tym prawie 40 tys. w bezpośrednim otoczeniu węzła przesiadkowego oraz ok. 110 tys. w ra-

mach powiązanych sektorów gospodarki.

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Od Redakcji:

Publikowany tekst otrzymaliśmy 20 maja 2020.

Red.

Ciąg dalszy ze s. 1

500 mln zł na przebudowę dróg krajowych

Minister Infrastruktury za-
twardził do realizacji 9 progra-
mów inwestycji dla zadań dro-
gowych, których łączny koszt to
niemal 500 mln zł. Są one zwią-
zane z rozbudową odcinków
dróg i wzmocnieniem ich na-
wierzchni do przenoszenia ob-
ciążeń o nacisku 11,5 t/oś, po-
prawą odwodnienia, poprawą
bezpieczeństwa uczestników
ruchu drogowego poprzez prze-
budowę skrzyżowań, budowę
chodników i sygnalizacji świetl-
nej, poprawę oświetlenia przejść
dla pieszych oraz zabezpiecze-
niem przed nadmiernym hała-
sem komunikacyjnym.

Zadania te będą realizowane
w województwach: dolnoślą-
skim, mazowieckim, lubuskim,
zachodniopomorskim, święto-
krzyskim, śląskim i warmińsko-
mazurskim.

Województwo dolnośląskie

Budowa zabezpieczeń prze-
ciwhałasowych wzdłuż AOW
A8 dla posesji przy ul. Melio-
ranckiej 52 we Wrocławiu.

Zadanie obejmuje budowę
ekranu akustycznego o długości
485 m i wysokości 7 m, w celu
ograniczenia oddziaływania
akustycznego autostrady A8 w
rejonie posesji zlokalizowanych
przy ul. Melioranckiej we Wro-
cławiu.

Realizacja: 2020 r.

Budowa zabezpieczeń
przeciwhałasowych wzdłuż
AOW A8 dla posesji przy ul.
Żernickiej 152 i 154 we Wrocła-
wiu.

Zadanie obejmuje budowę
ekranu akustycznego o łącznej
długości ok. 750 m i wysokości
6 m w celu ograniczenia oddzia-
ływania akustycznego A8 w
rejonie posesji zlokalizowanych
we Wrocławiu przy ul. Żernic-
kiej.

Realizacja: lata 2020-2021.

Województwo mazowieckie

Budowa ekranów akustycz-
nych w ciągu DK 61 na odcinku
od ul. Głównej w m. Stasi Las
do skrzyżowania z ul. Karoliń-
ską w Serocku

Zadanie przewiduje budowę
ekranów akustycznych o łącznej

długości 90 m po lewej stronie
drogi krajowej nr 61.

Realizacja: 2021 r.

Rozbudowa DK 79 na odc.
Magnuszew – Ryczywół.

Zadanie obejmuje podniesie-
nie nośności nawierzchni DK79
do 11,5 t/oś. W ramach inwesty-
cji zaplanowano przebudowę
skrzyżowań, budowę/
przebudowę zatok autobuso-
wych, chodników, ciągów pie-
szo–rowerowych, budowę dróg
do obsługi terenów przyległych,
systemu odwodnienia oraz ozna-
kowania i urządzeń BRD.

Realizacja: lata 2023-2025.

Województwo lubelskie

Rozbudowa DK 27 na odc.
Żary – Nowogród Bobrzański.

Zadanie obejmuje podniesie-
nie nośności nawierzchni DK27
do 11,5 t/oś oraz budowę ob-
wodnicy m. Bieniów. W ramach
zadania wykonana zostanie rów-
nież m.in. przebudowa skrzyżo-
wań, rozbudowa zatok autobu-
sowych, budowa wiaduktu, ka-
nału technologicznego oraz
ścieżki rowerowej.

Realizacja: lata 2024-2029.

Województwo zachodniopomorskie

Budowa kanalizacji deszczowej w ciągu drogi krajowej nr 22 w m. Strączno.

Zadanie obejmuje budowę kanalizacji deszczowej w ciągu drogi krajowej nr 22 na odcinku 1,05 km.

Realizacja: 2020 r.

Województwo świętokrzyskie

Rozbudowa drogi krajowej nr 79 na odcinku Ożarów – Sobótka.

Zadanie obejmuje podniesienie nośności nawierzchni DK79 do 11,5 t/oś, dobudowę opasek zewnętrznych 2x0,5 m, przebudowę przepustów pod drogą główną, przebudowę zatok i chodników, uzupełnienie braku-

jących chodników, przebudowę skrzyżowania z drogą kolejową (wiadukt).

Realizacja: lata 2023-2025.

Województwo śląskie

Budowa zabezpieczeń przeciwhałasowych wzdłuż DK1 w Pszczynie w rejonie ul. Żeglarskiej.

Zadanie obejmuje budowę ekranów akustycznych o długości około 700 m i wysokości około 5,5 m oraz przebudowę ul. Żeglarskiej o długości około 500 m.

Realizacja: lata 2020-2021.

Województwo warmińsko-mazurskie

Rozbudowa drogi krajowej nr 15 w miejscowości Rożental.

Zadanie obejmuje podniesienie nośności nawierzchni DK15 do 11,5 t/oś, przebudowę skrzyżowania na rondo w km 346+300, likwidację skrzyżowania z drogą powiatową nr 1214N, budowę korpusu drogowego o przekroju jednojezdniowym 1x2, odtworzenie istniejących zatok autobusowych w innej lokalizacji wraz z peronami i dojazdami oraz budowę chodników, przejść dla pieszych, oświetlenia drogowego przeznaczonego dla przejść dla pieszych.

Realizacja: lata 2022-2023.

Szymon Hupłyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

***

INFORMACJA

Wychowanki Schroniska dla nieletnich w Falenicy koło Warszawy włączyły się w akcję #ResortSprawiedliwościPomaga i uszyły maseczki ochronne dla Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Otwocku.

Siostry Orionistki opiekujące się obłożnie chorymi opublikowały dramatyczny apel o pomoc w pozyskaniu środków ochrony osobistej przed zarażeniem koronawirusem. *Jako Zgromadzenie prowadzimy Zakład Opiekuńczo-Leczniczy dla osób starszych w Otwocku, ul Zamenhofa 22. Pragnę zwrócić się do osób dobrej woli, które chciałyby nam pomóc w tym trudnym czasie dla nas wszystkich. Jako placówka potrzebujemy płynów do dezynfekcji, rękawiczek*

jednorazowych rozmiar M i S, maseczek jednorazowych lub wielokrotnego użytku, fartuchów ochronnych. Dziękujemy za każdy gest życzliwości – napisały siostry.

Na apel odpowiedziały wychowanki schroniska dla nieletnich i zakładu poprawczego. Przez ponad tydzień szyły maseczki ochronne z materiału przekazanego na ten cel przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Finalnie udało się uszyć ich ponad 300 szt. W związku z panującą epidemią koronawirusa przekazanie materiałów nie mogło się odbyć osobiście, jednak udało się zorganizować specjalną wideokonferencję w trakcie, której dziewczęta „spotkały się” z dyrektorem ZOL siostrą Judytą. Dla dziewcząt włączenie się w akcję było niezwykłą okazją do zdobycia nowych umie-

jętności oraz możliwością okazania wsparcia osobom potrzebującym. To nie koniec pracy nastolatek z zakładu poprawczego – już teraz zapowiedziały, że będą szyły kolejne maseczki i w ten sposób pomagały najsłabszym. Minister Sprawiedliwości Prokurator Generalny Zbigniew Ziobro już przed kilkoma tygodniami zdecydował o podjęciu przez resort i podległe mu instytucje walki z koronawirusem i wspierania potrzebujących. We współdziałaniu ze Służbą Więzienną na szeroką skalę prowadzona jest akcja „Resort Sprawiedliwości Pomaga”.

Link do filmu i zdjęć: <https://we.tl/-YstrHE26wF>

**Ministerstwo Sprawiedliwości
Rzeczypospolitej Polskiej**

Nikt nie straci mieszkania z powodu niewielkiego długu tarcza antylichwiarska wchodzi w życie

W Dzienniku Ustaw z 15 maja br. ukazały się przepisy nowej Tarczy antykryzysowej 3.0. Są wśród nich przygotowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości rozwiązania antylichwiarskie, dzięki którym państwo otacza skuteczną ochroną tych, którzy są zmuszeni zaciągnąć pożyczkę i – zwłaszcza w okresie pandemii - zabezpiecza ich przed lichwiarskimi opłatami.

Szczególnie w trudnym czasie pandemii koronawirusa trzeba dbać, by Polacy, którzy wpadli w finansowe kłopoty, nie stracili dorobku życia. Dlatego Ministerstwo Sprawiedliwości przygotowało w ra-

mach kolejnego pakietu rozwiązań „Tarczy antykryzysowej” nowe przepisy antylichwiarskie.

- Potrzeba brania pożyczek w sytuacji pandemii może być okazją dla różnego rodzaju naciągaczy i oszustów, chcących wyłudzać dodatkowe należności i przejmować nieruchomości. Na oszustwa i na krzywdę często najbardziej narażone są najsłabsze osoby. Państwo polskie roztacza swego rodzaju tarczę ochronną nad osobami, które mogą znaleźć się w potrzebie i będą zmuszone pozyskać pożyczkę – podkreślał Minister Sprawiedliwości Prokurator Generalny Zbigniew Ziobro.

Skuteczne zabezpieczenie najsłabszych

Skończą się przypadki, gdy pożyczka kilku tysięcy złotych prowadziła do przejmowania przez lichwiarzy nieruchomości wartej kilkaset tysięcy. Szczególnie narażone na takie wykorzystywanie były osoby najsłabsze, zwykle starsze.

Nie można dopuścić do licytacji mieszkań z powodu niewielkiego długu właściciela lokalu. Egzekucja należności musi przebiegać z poszanowaniem ludzkiej godności. Odebranie mieszkania osobie, która

nie oddała na czas małej „chwilówki”, nie jest uczciwa – uzasadniał wiceminister sprawiedliwości Marcin Warchoń, pełnomocnik rządu ds. praw człowieka.

Dzięki nowym rozwiązaniom wierzyciel będzie uprawniony do złożenia wniosku o licytację nieruchomości tylko, jeżeli wysokość egzekwowanej należności głównej stanowi co najmniej równowartość jednej dwudziestej wartości nieruchomości (tj. 5 procent). To oznacza, że jeśli zlicytowane miałyby zostać mieszkanie warte 400 tysięcy złotych, właściciel lokalu musi być winien wierzycielowi (lub kilku wierzycielom) minimum 20 tysięcy złotych.

Surowe kary za lichwiarskie odsetki i opłaty

Ministerstwo Sprawiedliwości

podjęło też walkę z lichwiarskimi pożyczkami o drastycznie zawyżonych odsetkach i innych opłatach. Udzielający takich pożyczek kusili niskim, a nawet zerowym oprocentowaniem, gdy rzeczywisty koszt pożyczki ukryty był w bardzo wysokich dodatkowych opłatach, ubezpieczeniach, składkach itd. Nowe przepisy definiują, które pożyczki mają charakter lichwiarski, a za złamanie prawa będzie grozić więzienie. Kończą z zasadą, która uzależniała ściganie lichwiarza od tego, czy wiedział, że osoba biorąca pożyczkę jest „w przymusowym położeniu” i potrzebuje pieniędzy np. na jedzenie czy leki.

Nieprzestrzeganie nowych uregulowań będzie surowo karane. Dzięki nowelizacji Kodeksu karnego za złamanie przepisów maksymalna kara dla lichwiarza wynosi

pięć lat pozbawienia wolności. Przepisy wprowadzają karę od 3 miesięcy do 5 lat więzienia dla każdego, kto w zamian za udzielone osobie fizycznej świadczenie pieniężne wynikające m.in. z umowy pożyczki żąda od niej zapłaty kosztów dodatkowych dwukrotnie wyższych niż maksymalne lub żąda zapłaty odsetek w stopie dwukrotnie wyższej niż maksymalna.

Dzięki tym zmianom Polska dołącza do krajów, które bezwzględnie i skutecznie walczą z lichwą. Są wśród nich Austria i Kanada, gdzie za udzielanie lichwiarskich pożyczek można trafić na 5 lat do więzienia. W Niemczech kary za lichwę sięgają 10 lat pozbawienia wolności, a w Stanach Zjednoczonych – nawet 20 lat.

**Ministerstwo Sprawiedliwości
Rzeczypospolitej Polskiej**

Kierowcy mogą już korzystać z nowego ronda na DK94 w Modlnicy

22 maja 2020 r. zostało udo-
stępniowane do ruchu rondo, które
powstało w miejscu skrzyżowa-
nia drogi krajowej nr 94 z drogą
powiatową (ul. Ojcowska) w
Modlnicy. Skończyła się ponad-
to rozbudowa odcinka DK94 o
długości 715 m.

Dzięki przebudowie skrzy-
żowania na dwupasowe rondo
zwiększy się płynność ruchu,
poprawi się także bezpieczeń-
stwo i komfort życia mieszkań-
ców. W ramach zadania powsta-
ły ekrany akustyczne, które zni-
welują hałas generowany przez
pojazdy - powiedział obecny
podczas otwarcia ronda minister
infrastruktury Andrzej Adam-
czyk.

Koszt projektu i budowy
wyniósł ok. 14 mln zł, a koszt
wykupu gruntów koniecznych
do budowy ronda ok. 5 mln zł.

Zakres inwestycji obejmo-
wał:

- 1/. Przebudowę fragmentu drogi krajowej DK94 i dostosowanie jej do docelowego przekroju dwupasowego, dwukierunkowe-
go oraz odcinka ul. Ojcowskiej, na długości wynikającej z przy-
jętej geometrii skrzyżowania.
- 2/. Przebudowę chodników i przejść dla pieszych, powsta-
ły też obustronne zatoki autobu-
sowe w ciągu DK94.
- 3/. Budowę dróg dojazdowych dla zapewnienia komunikacji lokalnej i zjazdów zapewniają-
cych dostęp do terenów przyle-
głych.

4/. Budowę ekranów akustycz-
nych oraz wykonanie oznako-
wania drogi i urządzeń bezpie-
czeństwa ruchu drogowego.

5/. Budowę i przebudowę urzą-
dzeń infrastruktury technicznej.

Rozbudowa DK94 w kierunku Krakowa

DK94 na 1,5 km odcinka od
Modlnicy do Giebułtowa zosta-
nie rozbudowana, dzięki czemu
powstanie dwujezdniowa droga
klasy GP (główna ruchu przy-
spieszonego) o dwóch pasach
ruchu w każdą stronę. Przebudo-
wane będą trzy skrzyżowania na
ronda dwupasowe: z ul. św.
Wojciecha/Ulubioną, ul. Połą,
ul. Jurajską/Lipową i ul. Wierz-
bową. Umowa na projekt i roz-

DK 94.

Modlnica DK94.

budowę tego odcinka została podpisana 4 marca 2019 r. Etap projektowania już jest zakończony. W grudniu 2019 roku złożono do Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego wnioski o wydanie decyzji ZRID. Po uzyskaniu decyzji ZRID połowa odcinka DK94 przewidzianego do rozbudowy (tj. ok. 750 m) zosta-

nie poddana ratowniczym badaniom archeologicznym. Na pozostałym odcinku będą prowadzone roboty budowlane. Zakończenie inwestycji nastąpi jesienią 2021 r. Przebudowany odcinek rozpocznie się od nowego ronda ze zjazdem na Giebułtów i włączony będzie do węzła Modlnica na drodze ekspresowej

S52, co usprawni połączenie z tą trasą, a także z S7 oraz autostradą A4.

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Ciąg dalszy ze s. 1

Ponad 140 mln zł rządowego wsparcia dla lotnisk

Wiceminister infrastruktury Marcin Horała przekazał Prezesowi Rady Ministrów projekt rozporządzenia, który gwarantuje wsparcie finansowe dla polskich portów lotniczych w związku z pandemią koronawirusa. Z pomocy będzie mogło skorzystać 14 lotnisk na łączną kwotę 142,2 mln zł.

Rok 2019 zakończyliśmy bijąc kolejne rekordy liczby obsługanych podróży. Z polskich lotnisk skorzystało prawie 49 mln pasażerów. Czas pandemii zatrzymał ten dynamiczny rozwój, ale mamy nadzieję, że dzięki nowemu instrumentowi wsparcia polskie lotniska będą mogły wrócić na pierwotną ścieżkę wzrostu - powiedział wiceminister infrastruktury, pełnomocnik rządu ds. CPK Marcin Horała.

Ministerstwo Infrastruktury przygotowało projekt Rozporządzenia w sprawie lotnisk użytku publicznego, na których należy zapewnić utrzymanie minimalnej gotowości operacyjnej. Zostaną nią objęte wszystkie lotniska, które przed wybuchem epi-

demii prowadziły regularną działalność operacyjną. Są to:

- 1/. Lotnisko Chopina w Warszawie.
- 2/. Kraków – Balice.
- 3/. Gdańsk im. Lecha Wałęsy.
- 4/. Katowice – Pyrzowice.
- 5/. Wrocław – Strachowice.
- 6/. Warszawa – Modlin.
- 7/. Poznań – Ławica.
- 8/. Rzeszów – Jasionka.
- 9/. Szczecin – Goleniów.
- 10/. Bydgoszcz.
- 11/. Lublin.
- 12/. Łódź.
- 13/. Olsztyn – Mazury.
- 14/. Zielona Góra – Babimost.

W ten sposób dajemy narzędzie wsparcia dla wszystkich najważniejszych lotnisk w Polsce, wbrew zarzutom, które były w naszą stronę formułowane. Robimy to bez względu na to, czy port lotniczy jest prowadzony wyłącznie przez samorząd, czy ma w nim udział podmiot państwowy - zaznaczył wice-minister Marcin Horała.

Rządowa pomoc trafi również do lotnisk, które są prowadzone przez władze samorządowe i to one ponoszą odpowiedzialność za prowadzenie

objektu, a także zapewnienie bezpieczeństwa jego funkcjonowania. Decyzja o finansowym wsparciu została podjęta ze względu na znaczenie systemu infrastruktury lotniczej dla bezpieczeństwa i stabilności gospodarki państwa.

Na mocy rozporządzenia porty lotnicze będą mogły otrzymać dotację z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Będą zobowiązane do utrzymania minimalnej gotowości operacyjnej w stanie zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii. Dotacja będzie przyznawana na pokrycie kosztów, których katalog zostanie zawarty w projekcie rozporządzenia.

Szacuje się, że na wsparcie zostanie przeznaczonych 142,2 mln zł w ciągu najbliższego roku. Oprócz tego wsparcia wszystkie lotniska – tak jak każdy inny podmiot gospodarczy – mogą skorzystać z rządowej pomocy w formie Tarczy Antykryzysowej, Tarczy Antykryzysowej 2.0 czy Tarczy Finansowej.

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Ciąg dalszy ze s. 1

Koronawirus

W związku z licznymi zapytaniem naszych czytelników zwróciliśmy się do Centrum Informacji Rządu Rzeczypospolitej Polskiej z pytaniami: 1/. Jak nazywa się stan wprowadzony w Polsce w związku z koronawirusem? 2/. Jakie są dokładne podstawy prawa wprowadzonego stanu?

Otrzymała odpowiedź publikujemy:

„W związku z rozprzestrze-

nianiem się koronawirusa na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej został ogłoszony stan epidemii. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii <http://dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/491> zostało wydane na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Rada

Ministrów w związku z wystąpieniem stanu epidemii ustanowiła ograniczenia, nakazy i zakazy. Aktualnie obowiązujące opublikowane zostały w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16 maja 2020 r. <http://dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/878>. Informacje o aktualnych zasadach i ograniczeniach związanych z koronawirusem znajdują się na stronie: <https://www.gov.pl/web/koronawirus/aktualne-zasady-i-ograniczenia>.

Z poważaniem, Centrum Informacyjne Rządu RP”

Przygotował: Red

Zwiększa się dopłata do przywracanych linii autobusowych

Rozpoczął się kolejny nabór wniosków o objęcie dopłatą z przewidzianej na 2020 r. puli środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Ponadto 16 maja 2020 r. weszła w życie ustawa o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, nowelizująca ustawę o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. W ramach nowelizacji zwiększona została stawka dopłaty do 1 wozokilometra przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej z kwoty nie wyższej niż 1 zł do 3 zł.

Dzięki przywracaniu kolejnych linii autobusowych skutecznie walczymy z wykluczeniem komunikacyjnym. Trzykrotnie zwiększona stawka dopłaty ma na celu zachęcenie jednostek samorządu terytorialnego do organizacji kolejnych linii komunikacyjnych i udziału w naborze. Pomoc ta jest szczególnie istotna w czasie zmniejszonej mobilności obywateli spowodowanej epidemią koronawirusa, przyczyniając się do utrzymania linii komunikacyjnych w tym niezwykle trudnym okresie dla transportu autobusowego – powiedział wiceminister infrastruktury Rafał Weber.

Nowa stawka dopłaty obowiązuje od 1 kwietnia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.

Harmonogram naboru wniosków:

1/. 22 - 29 maja 2020 r. – nabór wniosków o objęcie w 2020 r. dopłatą z FRPA.

2/. 1 - 5 czerwca 2020 r. - rozpatrywanie wniosków.

3/. Od 8 czerwca 2020 r. - ogłoszenie wyników naboru oraz zawarcie z organizatorami umów o dopłatę.

Po podpisaniu umowy o dopłatę, organizatorzy publicznego transportu zbiorowego będą zawierali umowy z operatorami o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego i uruchamiali linie komunikacyjne przy wsparciu środków Funduszu.

W ramach przeprowadzonych naborów wniosków o obję-

cie w 2019 roku dopłatą z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej wpłynęły łącznie 294 wnioski o dofinansowanie dla uruchomienia 1500 linii komunikacyjnych. Łączna liczba wozokilometrów linii objętych dofinansowaniem wynosi 17 243 199, a kwota wykorzystanych środków z funduszu 17,9 mln zł.

Natomiast w ramach naboru wniosków o objęcie w 2020 roku dopłatą z Funduszu wpłynęły 253 wnioski o dofinansowanie dla uruchomienia 1741 linii komunikacyjnych. Łączna liczba wozokilometrów linii objętych

dofinansowaniem wynosi 60 547 342, a kwota wykorzystanych środków z funduszu 59,5 mln zł.

Fundusz rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej został powołany ustawą z 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Jego celem jest likwidacja zjawiska wykluczenia komunikacyjnego w Polsce poprzez dofinansowanie przywracania lokalnych połączeń autobusowych.

Dofinansowanie z funduszu samorządy mogą uzyskać dla

linii komunikacyjnych nie funkcjonujących od co najmniej 3 miesięcy przed wejściem w życie ustawy powołującej fundusz i na które umowa o świadczenie usług dotyczących publicznego transportu zbiorowego zostanie zawarta po wejściu w życie tej ustawy. Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na dofinansowanie Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej w 2020 r. wynosi 800 mln zł.

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Tarcza antykryzysowa

Bezpieczne przywracanie normalnej pracy sądów – Tarcza antykryzysowa 3.0 zaczyna obowiązywać.

W Dzienniku Ustaw z 15 maja br. zostały opublikowane podpisane przez Prezydenta RP przepisy Tarczy antykryzysowej 3.0. Zaczyna się bezpieczne „odmrażanie” pracy sądów, czemu służą przygotowane w Ministerstwie Sprawiedliwości rozwiązania. Przywrócić one stronom postępowań dostęp do wymiaru sprawiedliwości jako jednego z fundamentów funkcjonowania państwa.

Przyspieszenie postępowań

Zgodnie z ustawą, od 16 maja, a de facto od 18 maja, w sądach ponownie mogą być przeprowadzane wszystkie postępowania jawne, a więc z udziałem stron i świadków, np. sprawy rozwodowe i adopcyjne.

Więcej spraw w sądach będzie

mieć pilny charakter. Są to sprawy, w których stosowane jest tymczasowe aresztowanie, a także te dotyczące podjęcia warunkowego umorzenia postępowania i wykonania kary warunkowo zawieszanej oraz np. o wyrażenie zgody na zabieg medyczny, tak ważne w czasie epidemii. Wśród spraw pilnych znajdują się m.in. przesłuchania świadków w postępowaniach dotyczących przestępstw seksualnych. Będą mogły być szybko przeprowadzane bez względu na to, czy podejrzany o takie przestępstwo został już zatrzymany.

W wielu nowych rodzajach spraw będzie można uzyskać wyrok bez rozprawy, aby nie narażać zdrowia uczestników postępowań sądowych. Będzie tak, gdy względy bezpieczeństwa epidemicznego nie pozwalają na normalną rozprawę, a sąd nie dysponuje sprzętem umożliwiającym przeprowadzenie rozprawy na odległość. W razie konieczności rozpoznania sprawy będzie można ją rozstrzygnąć na posiedzeniu niejawnym, po odebraniu od stron np. pisemnych stanowisk albo

odebraniu zeznań od świadków na piśmie.

Od 23 maja zaczną biec terminy procesowe i sądowe – np. na zaskarżenie orzeczenia lub wniesienie pisma procesowego do sądu, co pozwoli na zakończenie wielu czekających na rozstrzygnięcie spraw, również tych, które nie posiadają statusu pilnego. Terminy, które uległy zawieszeniu, będą biegły w dalszym ciągu, a te, które nie rozpoczęły biegu, zaczną biec.

Rozprawy na odległość

W szerszym zakresie rozprawy będą odbywały się na odległość, w celu minimalizacji ryzyka zachorowania dla obywateli. Minister Sprawiedliwości przeanalizuje i określi w rekomendacjach dla sądów warunki dla przeprowadzania takich rozpraw, mając na uwadze możliwości techniczne i organizacyjne sądów oraz potrzebę sprawnego działania systemu przy zapewnieniu odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa.

Dzięki nowym rozwiązaniom w sądach, oprócz stosowania zwykłych środków ochrony, jak maseczki, dezynfekcja rąk i zachowanie dwumetrowego dystansu, będą przeprowadzane, w miarę możliwo-

ści technicznych, przesłuchania świadków lub biegłych w trybie wideokonferencji z innego pomieszczenia w sądzie. Zdalnie można będzie też przesłuchiwać np. osadzonych w zakładach karnych, bez konieczności transportowania ich do sądów.

Wprowadzony zostanie również mechanizm pozwalający prezesom sądów na szybkie reagowanie na braki kadrowe poprzez przenoszenie sędziów do wydziałów wymagających wsparcia.

Bezpiecznie u notariusza

Dzięki zmianom bezpieczniej-sze będzie też załatwianie spraw u notariusza. Ten ostatni przy sporządzaniu czynności notarialnej korzysta z dokumentów urzędowych. Zmiana umożliwia korzystanie z dokumentów elektronicznych, które mogą być dostarczane notariuszowi za pomocą elektronicznej platformy usług administracji publicznej (ePUAP).

Chodzi np. o odpisy aktów stanu cywilnego, dokumenty wydawane przez organy ewidencji gruntów, dokumenty planistyczne, dokumenty wydawane przez organy admini-

stracji skarbowej. Wydrukowany i poświadczony przez notariusza dokument będzie miał moc prawną dokumentu elektronicznego. To rozwiązanie umożliwi obywatelom załatwianie ich życiowych spraw bez konieczności obecności w urzędach oraz bez konieczności tradycyjnej wymiany korespondencji.

Ułatwienie dla przedsiębiorców

Aby zaoszczędzić spółkom kosztów obowiązkowej zamiany akcji papierowych na elektroniczne, a także mając na uwadze kłopoty organizacyjne z tym związane, odkładamy zamianę akcji na później. Termin przeprowadzenia czynności z tym związanych został przesunięty o trzy miesiące – do 30 września 2020 r. Natomiast papierowe dokumenty akcji utracą moc dopiero 1 marca 2021 r. Pozwoli to spokojnie przeprowadzić całą operację.

Rozwiązania dla zawodów prawniczych

Nie dla każdej osoby, która zamierzała przystąpić do prawniczego egzaminu zawodowego w marcu 2020 r. nowy termin w tym roku

jest odpowiedni. Dlatego przewidziano dla takich osób zwrot pełnej – uiszczonej już – opłaty za egzamin.

Dla osób przygotowujących się do egzaminów zawodowych proponujemy uprawnienie do urlopu płatnego (szkoleniowego) w części niewykorzystanej z powodu odwołania egzaminu.

W obecnym stanie prawnym, przed upływem 2,5 roku aplikacji notarialnej aplikanci mogą przystąpić do kolokwium. Kolokwium to powinno być przeprowadzone do 30 czerwca 2020 r. Z uwagi na stan epidemii termin tego kolokwium podlega elastycznemu przesunięciu.

Zdalna praca rad osiedli

Rady osiedli w spółdzielniach mieszkaniowych będą mogły podejmować decyzje w sposób zdalny, tak jak rada nadzorcza i zarząd spółdzielni.

Ministerstwo Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej

Łatwiejsza naprawa finansów firm nowe ułatwienia dla przedsiębiorców

Przedsiębiorstwo, które wpadło w tarapaty finansowe i chce odbudować równowagę finansową będzie mogło samodzielnie otworzyć postępowanie naprawcze, bez konieczności występowania do sądu - to podstawowe założenie projektu ustawy o uproszczonym postępowaniu restrukturyzacyjnym, który dzisiaj (20 maja br.) został przyjęty przez Radę Ministrów. Nowe rozwiązania, przygotowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości wspólnie z Ministerstwem Aktywów Państwowych i Prokuratorią Ge-

neralną RP, chronią firmy przed upadłością.

Przedsiębiorcy nie będą potrzebowali sądowej zgody na otwarcie porozumień z wierzycielami, rozpoczęcie procedur restrukturyzacji oraz procedury naprawczej. Wiele firm jest narażonych na ekonomiczne skutki koronawirusa, ale mamy dla wszystkich przedsiębiorców dobrą wiadomość. Postępowanie będzie szybsze, tańsze i ochroni tych, którzy dają miejsca pracy, tworzą kapitał i płacą podatki. Chciałbym podziękować ministrowi Januszowi Kowalskiemu, premierowi Jackowi Sasinowi i mini-

strowi Mariuszowi Haładyjowi z Prokuratury Generalnej, z którymi te zmiany były przygotowywane i konsultowane – powiedział na konferencji prasowej wiceminister sprawiedliwości Marcin Warchoń, który nadzoruje w resorcie prace nad projektem.

Ratowanie miejsc pracy

Podajemy pomocną dłoń polskiemu biznesowi, aby miał czas na ratowanie przedsiębiorstw, które nie wpadły w tarapaty finansowe, gdyby nie koronawirus. Rządowi i tysiącom polskich firm zależy na

utrzymaniu miejsc pracy – podkreślił Sekretarz Stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych Janusz Kowalski, uczestniczący w konferencji.

Podziękował za udział w pracach nad projektem Prokuraturii Generalnej, a także zespołowi pod kierownictwem prof. Uniwersytetu Śląskiego Mirosława Pawełczyka oraz mecenasom Radosławowi Potrzeszczowi i Przemysławowi Ciszakowi.

Podkreślił, że od lutego 2020 r. w Ministerstwie Aktywów Państwowych działa Komisja do spraw Nadzoru Właścicielskiego. - Razem z resortem sprawiedliwości pana ministra Zbigniewa Ziobro przygotowujemy ważne dla polskiego biznesu zmiany w prawie, które przede wszystkim mają ułatwiać prowadzenie przedsiębiorstw. Po wybuchu epidemii koronawirusa przyspieszyliśmy nasze prace. Wprowadziliśmy m.in. zmiany w Kodeksie spółek handlowych, dzięki którym walne zgromadzenia, rady nadzorcze czy zarządy spółek, mogą podejmować decyzje w formie elektronicznej – wskazał Janusz Kowalski.

Na konferencji przedstawione zostały najważniejsze rozwiązania przyjętego przez rząd projektu ustawy o uproszczonym postępowaniu restrukturyzacyjnym.

4 miesiące na porozumienie

Samodzielne rozpoczęcie postępowania restrukturyzacyjnego bę-

dzie możliwe po spełnieniu dwóch warunków - zawarcia przez przedsiębiorcę umowy z doradcą restrukturyzacyjnym, który będzie pełnił funkcję nadzorca układu oraz zamieszczeniu obwieszczenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym (MSiG) o poddaniu się restrukturyzacji. Rozwiązanie to sprawi, że nie trzeba będzie od razu występować do sądu i skrócić czas postępowania.

Rozpoczęcie postępowania restrukturyzacyjnego przez przedsiębiorcę zawiesi egzekucję zobowiązań, których domagają się od niego wierzyciele, maksymalnie do czterech miesięcy i na czas zatwierdzenia przez sąd układu zawartego z wierzycielami. W tym okresie wierzyciele nie będą mogli wypowiedzieć istotnych dla przedsiębiorcy umów, m. in. umowy dzierżawy czy najmu nieruchomości. Czteromiesięczny okres zawarty w nowych przepisach daje dłużnikom czas na porozumienie się z wierzycielami.

Zatwierdzenie przez sąd

Zadaniem doradcy restrukturyzacyjnego będzie przygotowanie we współpracy z przedsiębiorcą propozycji porozumienia (układu). Propozycje zostaną poddane głosowaniu na zgromadzeniu wierzycieli. Żeby układ wszedł w życie musi opowiedzieć się za nim 2/3 głosujących właścicieli wierzytelności. Następnym krokiem będzie złożenie do sądu wniosku o zatwierdzenie porozumienia. Akceptacja układu przez sąd będzie stanowić po-

czątek jego realizacji.

Dłużnik będzie miał możliwość starania się o nowe finansowanie, a uzyskane środki będą chronione, przy spełnieniu takich warunków, jak zgoda nadzorca układu na zaciągnięcie nowych zobowiązań oraz wykazanie nowego finansowania we wniosku o zatwierdzenie układu.

Ochrona wierzycieli

Projekt chroni nie tylko dłużników, ale i wierzycieli. Interesy wierzycieli zostaną zagwarantowane poprzez zredukowanie ryzyka wprowadzenia majątku z zadłużonej firmy. Dłużnik nie będzie mógł podjąć poważniejszych czynności majątkowych bez zgody doradcy restrukturyzacyjnego. Jeżeli dłużnik nadużyje swych praw, sąd będzie mógł uchylić skutki otwarcia postępowania (np. uchylić zawieszenie egzekucji) i wtedy dłużnik utraci ochronę przed wierzycielami i będzie musiał zadbać o bieżące spłacanie długów. Wierzyciele będą też mogli żądać od niego odszkodowania.

Ministerstwo Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej

Od Redakcji:

Publikowany tekst otrzymaliśmy 20 maja 2020.

Red.

STOP przemocy domowej!

Ruszą szkolenia dla służb realizujących ustawę antyprzemocową.

Polska dołącza do grona krajów, w których pomoc dla ofiar przemocy domowej należy do najskuteczniejszych. Policja i Żandarmeria Wojskowa otrzymują skuteczne narzędzie, aby móc w sposób na-

tychmiastowy odizolować sprawcę od ofiary. Dzięki inicjatywie Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobro, rozwiązujemy problem narzmięły od wielu lat. Spotkaliśmy się w gronie praktyków, żeby omówić wdrożenie nowych rozwiązań. To ważne wyzwanie, które przed nami stoi - mówił wiceminister Marcin Romanowski na dzisiejszej

(22 maja br.) konferencji prasowej, poświęconej ustawie antyprzemocowej, która została podpisana przez Prezydenta RP.

Ministerstwo Sprawiedliwości, we współpracy z Policją i Żandarmerią Wojskową, uruchomi szkolenia dla funkcjonariuszy dotyczące realizowania zadań wynikających z ustawy antyprzemocowej. Szkole-

nia zostaną przeprowadzone przez wykładowców z Ministerstwa Sprawiedliwości. Wykłady on-line będą składać się z dwóch części. W części teoretycznej zostaną omówione zagadnienia z prawa cywilnego, karnego oraz z ustawy antyprzemocowej. Druga część (Q&A) będzie zawierać odpowiedzi na pytania zadawane przez funkcjonariuszy biorących udział w szkoleniu.

Oprócz tego powstanie podręcznik złożony ze zwięzłego komentarza do ustawy antyprzemocowej, odpowiedzi na pytania zadane przez funkcjonariuszy oraz analizy orzecznictwa w sprawach dotyczących przemocy domowej.

Z udziałem psychologów i psychoterapeutów przygotowujemy też specjalne wytyczne dla telefonicznej Linii Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępem, która 24 godziny na dobę, przed siedem dni w tygodniu, działa w ramach Funduszu Sprawiedliwości – poinformował wiceminister Marcin Romanowski.

Zapowiedział również monitorowanie działania ustawy, m.in. poprzez analizę danych statystycznych, dotyczących przypadków przemocy domowej, zbieranych z sądów, prokuratur, czy policji.

Środki szybkiego reagowania

W konferencji wzięli udział rzecznik prasowy Komendanta Głównego Policji inspektor Mariusz Ciarka, szef Zarządu Dochozdeniowo-Sledczego Komendy Głównej Żandarmerii Wojskowej płk Tomasz Kajzer, a także przedstawicielki organizacja pozarządowych, które zajmują się pomocą ofiarom przestępstw: Małgorzata Prystupa prezes Stowarzyszenia Integracji Rodzin „Przystań” i Iwona Przewor prezes Stowarzyszenia

Aktywności Obywatelskiej „Bona Fides”.

Jesteśmy instytucją, do której najczęściej zwracają się ofiary przemocy domowej, dlatego policjanci muszą mieć narzędzia, aby szybko i skutecznie działać. Nowe uregulowania prawne dają nam taką możliwość – podkreślił inspektor Mariusz Ciarka.

Nowe przepisy są znakomitym środkiem szybkiego reagowania. To kopernikański przewrót, jeśli chodzi o pozycję sprawcy i ofiary przemocy domowej. Nie będzie już tak, że to ofiara musiała opuścić dom i nie wiedziała, co ze sobą zrobić. Funkcjonariusze Żandarmerii Wojskowej będą działać tak samo jak policja, ale nasze działania będą skierowane do innego kręgu, do żołnierzy zawodowych, bo taka jest właściwość żandarmerii – mówił płk Tomasz Kajzer.

Ofiary nie będą już pozostawione same sobie i nie będą bały się sięgać po pomoc – zaznaczyła również Małgorzata Prystupa.

Z kolei Iwona Przewor zwróciła uwagę zarówno na potrzebę edukacji służb w zakresie stosowania ustawy, jak i osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Realna pomoc dla ofiar

Dzięki rozwiązaniom ustawie antyprzemocowej, która została przygotowana w Ministerstwie Sprawiedliwości, pomoc dotrze do potrzebujących natychmiast, a nie po kilku tygodniach lub miesiącach, jak miało to miejsce dotychczas w sprawach cywilnych na drodze sądowej. Pozwoli to uniknąć sytuacji, w których ofiary przemocy są zmuszone do życia pod jednym dachem z prześladowcą lub muszą szukać schronienia poza własnym domem.

Winny stosowania przemocy

dostanie natychmiastowy nakaz opuszczenia mieszkania, który będzie obowiązywać przez 14 dni, a na wniosek osoby dotkniętej przemocą sąd może przedłużyć ten okres. Uprawnienia do wydawania takiego nakazu zostały przyznane Policji i Żandarmerii Wojskowej.

Nakaz opuszczenia mieszkania będzie egzekwowany, łącznie z możliwością użycia środków przymusu, bez względu na ewentualne twierdzenie sprawcy, że nie ma dokąd się wyprowadzić. Funkcjonariusz wskaże mu placówki zapewniające miejsca noclegowe, a także takie, gdzie np. można rozpocząć leczenie od uzależnień będących przyczyną przemocy domowej. Wobec sprawcy przemocy będzie można również wydać nakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Policja będzie zobowiązana do regularnego sprawdzania, czy sprawca przemocy stosuje się do sankcji. Jeśli złamie nakaz lub zakaz, policja będzie mogła zastosować środki przymusu, by wyegzekwować nałożone zobowiązanie. Poza tym sprawca przemocy narazi się na zastosowanie aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny.

Nowe przepisy wzorowane są na rozwiązaniach stosowanych z powodzeniem w innych krajach. W Austrii policyjny nakaz opuszczenia mieszkania przez sprawcę przemocy obowiązuje już ponad 20 lat. Podobne rozwiązanie wprowadzono również w Czechach.

Ministerstwo Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej

Od Redakcji:

Publikowany tekst otrzymaliśmy 22 maja 2020.

Red.

Działania Komisji Europejskiej bez podstaw w traktatach

Wszczęcie przez Komisję Europejską procedury praworządności

jest całkowicie bezpodstawne. Komisja Europejska nie ma uprawnień do ingerowania w wewnętrzne spra-

wy kształtowania ustroju, wymiaru sprawiedliwości przez poszczególne państwa. Jest to nie tylko stano-

wisko polskiego rządu, ale i wielu sądów konstytucyjnych w poszczególnych państwach europejskich – Minister Sprawiedliwości Prokurator Generalny Zbigniew Ziobro odniósł się w czwartek (30 kwietnia br.) na konferencji prasowej do podjęcia przez Komisję Europejską przeciwko Polsce procedury o naruszenie prawa unijnego.

Komisja Europejska kwestionuje uchwaloną ustawę z 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw, która gwarantuje konstytucyjny porządek w wymiarze sprawiedliwości.

Konstytucja jest najwyższym źródłem prawa w Polsce

Konstytucja była, jest i będzie zawsze ponad prawem traktatów UE. Nigdy nie zgodzimy się, aby traktaty europejskie stały ponad polską Konstytucją – podkreślił minister Zbigniew Ziobro.

Traktaty europejskie nie dają Komisji Europejskiej prawa do ingerowania w wewnętrzne sprawy wymiaru sprawiedliwości w Polsce, ani w żadnym innym państwie członkowskie UE. Niemiecki Trybunał Konstytucyjny orzekł dwukrotnie, w 2009 i w 2019 r., że podstawa prawna, na którą powołuje się Komisja Europejska, nie daje organom europejskim prawa ingerowania w sprawy organizacji wymiaru sprawiedliwości państw członkowskich UE.

Żadne poważne państwo nie może zaakceptować sytuacji, w której jeden sędzia będzie mógł kwestionować status innego sędziego. Taka sytuacja prowadzi do anarchizacji systemu prawnego, niepewności prawnej i rozkładu aparatu sprawiedliwości państwa – mówił minister o powodach uchwaleniu ustawy sądowej z 20 grudnia 2019 r.

Takie stanowisko znalazło potwierdzenie w ostatnich orzeczeniach Trybunału Konstytucyjnego. Trybunał wskazał, że Sąd Najwyższy nie ma prawa wkraczać swoimi uchwałami w obszar zarezerwowa-

ny dla parlamentu i prezydenta. Konstytucyjną prerogatywą prezydenta jest nominowanie sędziów. Podobnie stwierdził Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, który uznał, że prerogatywy prezydenta w zakresie powoływania sędziów są niepodważalne i niekwestionowane.

Niektórzy rozpolitykowani sędziowie w Polsce zapędzili się tak bardzo, że wykroczyli znacznie poza zakres orzeczeń TSUE i niektórych też określanych w pismach Komisji Europejskiej. W konsekwencji chcieli doprowadzić do anarchizacji systemu. Nie mogliśmy na to pozwolić. Dlatego zdecydowaliśmy o przyjęciu ustawy porządkującej sytuację w wymiarze sprawiedliwości – powiedział minister Zbigniew Ziobro.

Stoimy na straży polskiej suwerenności

Traktaty europejskie nie dają KE uprawnień do wszczęcia procedury przeciwko Polsce. – Pogląd, jaki wyrażał pan komisarz Didier Reyners o nadrzędności prawa traktatowego UE nad polską Konstytucją jest niedorzeczny. To wyraz myślenia części biurokratycznych elit, że UE jest tworem państwowym, nadrzędnym w zakresie regulacji prawnych nad państwami członkowskimi – zaznaczył Minister Sprawiedliwości.

Procedura jest wyrazem nadużycia prawa, rozpolitykowania KE, która ingeruje w obszar kampanii prezydenckiej w Polsce. Naszym zadaniem jest stać na straży polskiego porządku prawnego i polskiej suwerenności. Nie pozwolimy na to, aby KE przekraczała swoje uprawnienia kosztem Polski, kosztem polskich obywateli i z naruszeniem naszej Konstytucji – dodał.

Środowisko sędziowskie chciało decydować kto jest sędzią

W grudniu ubiegłego roku manipulując orzeczeniem i kompetencjami, które Polska przekazała UE, część środowiska sędziowskiego

chciała przyznać sobie prawo do decydowania kto w naszym kraju jest, a kto nie jest sędzią - powiedział wiceminister sprawiedliwości Sebastian Kaleta. Obóz Zjednoczonej Prawicy podjął decyzję o ustawie, która przeciwdziała próbie wprowadzenia chaosu do polskiego sądownictwa.

Wiceminister Sebastian Kaleta ocenił, że Komisja Europejska wszczynając procedurę wobec Polski w oparciu o fałszywe przesłanki. - W komunikacie stwierdzono, że konieczność uruchomienia procedury wynika z rzekomego utrudnienia polskim sędziom korzystania z pytań prejudycjalnych. Ustawa nie wprowadza takiego uprawnienia. Jeżeli sędziowie mają wątpliwości dotyczące prawa europejskiego powinni korzystać z tego uprawnienia. Tylko musimy jasno określić, gdzie jest granica prawa europejskiego w polskim porządku prawnym – zauważył.

Przeciwdziałanie chaosowi i anarchii

Ustawa wzięła się z konieczności przeciwdziałania chaosowi i anarchii – podkreślał również wiceminister Marcin Warchoł.

Przypomniał, że na przykład w Czechach, które reprezentuje wiceprzewodnicząca KE Vera Jourova, listę sędziów sporządza minister sprawiedliwości, zatwierdza premier i akceptuje prezydent. - Więc gdy mowa o łamaniu traktatów, zapraszamy panią komisarz Jourovą do zapoznania się z systemem prawnym obowiązującym w jej kraju – zauważył.

Jak zaznaczył, w Czechach sędziowie podlegają znacznie ostrzejszym przepisom dyscyplinarnym niż w Polsce i nie posiadają immunitetu. Natomiast polscy sędziowie cieszą się najszerszym immunitetem w Europie.

Ministerstwo Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej

Prezydent RP podpisał przygotowaną w Ministerstwie Sprawiedliwości ustawę antyprzemocową

Ustawa antyprzemocowa została podpisana przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę. Dzięki zaangażowaniu Ministra Sprawiedliwości Prokuratora Generalnego Zbigniewa Ziobro oraz odpowiedzialnego za ten projekt wiceministra Marcina Romanowskiego, tempo prac nad ustawą by- ekspresowe, a ofiary przemocy domowej otrzymają szybką i skuteczną pomoc.

Ustawa wprowadza nowe narzędzie pozwalające na natychmiastową izolację sprawcy przemocy domowej. Polska dołącza tym samym do wąskiego grona państw, w których obowiązuje najwyższy standard ochrony ofiar tego typu przestępstw.

Statystyki policyjne pokazują ogrom problemu, w tym 250 tys. przypadków bardzo poważnych zdarzeń związanych z agresją i przemocą. Najczęściej ich ofiarami padają osoby najsłabsze: dzieci oraz kobiety. Rządy liberalne, rządy lewicowe, przez wiele lat miały okazję zrobić w tej sprawie wiele, aby dowieść, że za słowami idą czyny. Nie zrobiły tego. Wbrew krytykom, zarzutom, jakoby lekceważyły problem przemocy wobec kobiety, to właśnie my przedstawiliśmy konkretne rozwiązanie, które jest odpowiedzią na te dramaty – podkreślał w parlamencie minister Zbigniew Ziobro.

Apelował do opozycji o konsekwentne poparcie dla zmian w polityce karnej, które zmierzają do tego, by sprawcy drastycznych, najbardziej brutalnych przestępstw, takich jak gwałt ze szczególnym okrucieństwem, byli w Polsce znacznie bardziej surowo karani.

Tu nie chodzi o zmiany w sferze wartości, chodzi o realne działania, które powinniśmy podejmować. Wolne od ideologii, a pełne empatii wobec cierpienia kobiet i dzieci – zwracał uwagę.

Realna pomoc dla ofiar

Wiceminister Marcin Romanowski podkreśla, że nowa ustawa stworzyła realne narzędzie pomocy dla ofiar przemocy domowej. Ofiara nie będzie już musiała uciekać z domu ani pozostawać przez dłuższy czas ze sprawcą przemocy.

W Polsce rządzonej przez Zjednoczoną Prawicę to oprawca ma się martwić o dach nad głową, a nie jego ofiara. Te przepisy dają realną możliwość walki z przemocą. Pozbawione są zbędnej ideologii, którą przeziębiona jest konwencja stambulska. Naprawdę nie potrzebujemy gender, aby podejmować konkretne działania zwalczające przemoc, przywracające godność ofiarom i wspierające polskie rodziny. Nasz standard ochrony osób pokrzywdzonych przemocą domową, jest znacznie wyższy, niż wymagają tego od nas zobowiązania międzynarodowe. Nie potrzebujemy konwencji stambulskiej z jej lewacką agendą – ocenia wiceminister.

Sprawca przemocy natychmiast opuści mieszkanie

Dzięki rozwiązaniom zaproponowanym przez Ministerstwo Sprawiedliwości pomoc dotrze do potrzebujących natychmiast, a nie po kilku tygodniach lub miesiącach, jak miało to miejsce dotychczas w sprawach cywilnych na drodze sądowej. Ustawa antyprzemocowa pozwoli uniknąć sytuacji, w których ofiary prze-

mocy są zmuszone do życia pod jednym dachem z prześladowcą lub muszą szukać schronienia poza własnym domem.

Winny stosowania przemocy dostanie natychmiastowy nakaz opuszczenia mieszkania, który będzie obowiązywać przez 14 dni, a na wniosek osoby dotkniętej przemocą sąd może przedłużyć ten okres. Uprawnienia do wydawania takiego nakazu zostały przyznane policji i Żandarmerii Wojskowej.

Kwestia częściowego i okresowego ograniczenia uprawnień właścicielskich sprawcy przemocy, nie może być stawiana wyżej niż chronione konstytucyjnie prawa, przysługujące ofierze, w tym przede wszystkim prawo do ochrony życia, zakaz poniżającego traktowania, czy gwarancja nietykalności i wolności osobistej.

Skuteczne egzekwowanie sankcji

Nakaz opuszczenia mieszkania będzie egzekwowany – łącznie z możliwością użycia środków przymusu – bez względu na ewentualne twierdzenie sprawcy, że nie ma dokąd się wyprowadzić. Funkcjonariusz wskaże mu placówki zapewniające miejsca noclegowe, a także takie, gdzie np. można rozpocząć leczenie od uzależnień będących przyczyną przemocy domowej.

Wobec sprawcy przemocy będzie można również wydać zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Policja będzie zobowiązana do regularnego sprawdzania, czy sprawca przemocy stosuje się do sankcji. Jeśli złamie nakaz lub za-

kaz, policja będzie mogła zastosować środki przymusu, by wyegzekwować nałożone zobowiązanie. Poza tym sprawca przemocy narazi się na zastosowanie aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny.

Potrzeba empatii, a nie ideologii

Przemoc nie ma barw politycznych. Przemoc jest zawsze złem, z którym trzeba walczyć, a nie tylko

mówić, że się walczy. Tu nie ma miejsca na szkodliwą ideologię, którą próbuje nam narzucić konwencja stambulska. Tu potrzeba empatii, zrozumienia i konkretnych działań – zaznacza Marcin Romanowski.

Nowe przepisy wzorowane są na rozwiązaniach stosowanych z powodzeniem w innych krajach. W Austrii policyjny nakaz opuszczenia mieszkania przez

sprawcę przemocy obowiązuje już ponad 20 lat. Podobne rozwiązanie wprowadzono również w Czechach.

**Ministerstwo Sprawiedliwości
Rzeczypospolitej Polskiej**

Od Redakcji:

Publikowany tekst otrzymaliśmy 20 maja 2020.

Red.

Ministerstwo Sprawiedliwości i Służba Więzienna przekazały 20 tysięcy maseczek dla górników i ich rodzin

Wspólnie z funkcjonariuszami Służby Więziennej przekazujemy górnikom i ich rodzinom maseczki ochronne. Są one darem Służby Więziennej i Ministerstwa Sprawiedliwości. W związku ze wzrostem zachorowań i zagrożeniem koronawirusem zdecydowaliśmy się z Ministrem Sprawiedliwości Prokuratorem Generalnym, że prześlemy potrzebującym część masek wyprodukowanych przez więźniów w zakładach karnych i aresztach śledczych. Dzisiaj zostanie przekazana pierwsza partia 20 tysięcy maseczek. Trafiają one do spółek górniczych, a następnie do górników – powiedział wiceminister sprawiedliwości Michał Wójcik na konferencji prasowej, która odbyła się w poniedziałek (18 maja br.) w Katowicach.

Minister przypomniał, że resort sprawiedliwości już wiele tygodni temu przygotował specjalny program dotyczący produkcji środków dezynfekujących, maseczek i innych środków ochronnych niezbędnych w czasie pandemii. Środki są przekazywane potrzebującym.

Możemy mówić o wielkim sukcesie naszego programu, w którym biorą udział zakłady karne i areszty śledcze w całym kraju. Wszystkie jednostki penitencjarne w województwie śląskim zaangażowały się w produkcję środków ochronnych. Trafiają do instytucji, gdzie są ludzie, którzy potrzebują pomocy. To hospicja, szpitale, domy dziecka, domy pomocy społecznej. Przekazywany przez nas sprzęt trafił do lekarzy, pielęgniarek – mówił Michał Wójcik.

Bezpieczeństwo w zakładach karnych

Wiceminister podsumował też sytuację w więziennictwie, związaną z epidemią koronawirusa.

Żadna osoba nie zaraziła się koronawirusem na terenie jednostek penitencjarnych, co jest wynikiem mechanizmów wprowadzonych wiele tygodni temu przez Ministerstwo Sprawiedliwości i Służbę Więzienną. Obecnie 4 osoby osadzone w więzieniach są chore na koronawirusa. Osoby osadzone nie zaraziły się koronawirusem na terenie jednostek penitencjarnych. Są to osoby tymczasowo aresztowane, które przewieziono do najszybszych jednostek. Umieściliśmy je w specjalnie wydzielonym szpitalu, aby nie miały kontaktu z innymi osobami – powiedział Michał Wójcik.

Jak podkreślił, to, że nikt z osadzonych w więzieniu ani w aresz-

cie nie zaraził się koronawirusem jest wynikiem wprowadzenia zakazu wizyt w jednostkach penitencjarnych i zakazu pracy więźniów na zewnątrz. Wszystkie osoby, które pojawiają się w jednostkach penitencjarnych mają mierzoną temperaturę. Funkcjonariusze Służby Więziennej, którzy mają bezpośredni kontakt z osobami oskarżonymi muszą używać maseczek i innych środków ochronnych.

We współpracy z Sanepidem wprowadziliśmy zaostrzony rygor i efekt jest taki, że ani jedna osoba nie zaraziła się koronawirusem – podkreślił wiceminister.

Nie ma zgody na hejt

Michał Wójcik odniósł się również do hejtu, który pojawił się w stosunku do górników, ich rodzin, jak i wobec mieszkańców województwa śląskiego.

Hejt jest czymś karygodnym i absolutnie niedopuszczalnym. Ministerstwo Sprawiedliwości chce doprowadzić do zmiany przepisów w tym zakresie. Już w pierwszej Tarczy antykryzysowej pojawił się przepis dotyczący lekarzy i personelu medycznego, który mówi o stosowaniu środka zapobiegawczego przez prokuratora bądź przez sąd, jeżeli są podejmowane działa-

nia podyktowane mową nienawiści. Celem przepisu jest ochrona osób, których dotyka hejt – powiedział Jak poinformował, przy najbliższej nowelizacji ustawy, istniejący przepis zostanie rozszerzony na wszystkie grupy zawodowe. Prace Ministerstwa Sprawiedliwości idą w kierunku ochrony wszystkich osób, które mogą ucierpieć z powodu stosowania wobec nich mowy nienawiści ze względu na to, że są lub mogą być zarażone koronawirusem. Środek zapobiegawczy polega na zakazie zbliżenia się, zakazie kontaktu z osobą pokrzywdzoną bądź umieszczania określonych treści w internecie.

- Nie ma zgody na hejt – podkreślił wiceminister Michał Wójcik.

**Ministerstwo Sprawiedliwości
Rzeczypospolitej Polskiej**

Kampania „Security Awareness” zwiększy bezpieczeństwo informatyczne polskich sądów

Ministerstwo Sprawiedliwości prowadzi kampanię „Security Awareness” zwiększającą bezpieczeństwo informatyczne w polskich sądach. Działania Biura Cyberbezpieczeństwa, nadzorowanego przez wiceministra sprawiedliwości Marcina Romanowskiego, prowadzone są na niespotykaną dotąd skalę. Niezbędna wiedza dotrze do ponad 55 000 osób.

Realizowana kampania stanowi odpowiedź na dynamicznie rozwijającą się informatyzację, która szczególnie w obecnej sytuacji związanej z epidemią COVID-19, odgrywa niezwykle istotną rolę.

Ministerstwo Sprawiedliwości ostrzega i wyczula pracowników

sądów na różnego rodzaju ataki socjotechniczne, które mogą prowadzić do wyłudzenia danych, podszycia się pod tożsamość pracownika, a w konsekwencji narazić wymiar sprawiedliwości na straty finansowe i wizerunkowe.

Podnoszenie świadomości pracowników w zakresie bezpiecznego korzystania z komputerów, poczty elektronicznej, internetu i urządzeń mobilnych, to bardzo istotny proces, który systematycznie rozwijamy w Ministerstwie Sprawiedliwości, dostosowując działania do aktualnych wyzwań – podkreśla Marcin Romanowski, wiceminister sprawiedliwości.

Dzięki działaniom resortu sprawiedliwości pracownicy

dowiedzą się, jak bezpiecznie tworzyć, przechowywać i korzystać z danych logowania do systemów informatycznych stosowanych w sądach, czy też aplikacji bankowych. Uwaga zwrócona również zostanie na kampanie phishingowe, które stanowią bardzo duże zagrożenie dla bezpieczeństwa danych. Pracownicy dowiedzą się między innymi, jak korzystać z dostępnych komunikatorów, dlaczego należy pamiętać o aktualizacjach systemu operacyjnego oraz jak zabezpieczyć się przed cyberprzestępcami.

**Ministerstwo Sprawiedliwości
Rzeczypospolitej Polskiej**

Ciąg dalszy ze s. 1

Nieodpłatna pomoc prawna także dla jednoosobowych firm

W Dzienniku Ustaw opublikowane zostały przepisy Tarczy antykryzysowej 3.0. Są wśród nich rozwiązania przygotowane w Ministerstwie Sprawiedliwości,

dzięki którym z nieodpłatnej pomocy prawnej skorzystają jednoosobowe firmy, narażone na skutki pandemii COVID-19.

Wchodząca w życie nowelizacja ustawy o nieodpłatnej pomocy

prawnej, nieodpłatnym poradnictwem obywatelskim oraz edukacji prawnej upraszcza również wymagania dla osób, które chcą skorzystać z takiej pomocy i wprowadza obowiązek udzielania porad na od-

ległość w czasie stanu epidemii.

Nowe przepisy ułatwią uzyskanie wsparcia osobom, które w okresie pandemii potrzebują pomocy. Pozwolą także na objęcie pomocą jednoosobowych firm - podkreśla wiceminister sprawiedliwości dr Marcin Romanowski. – Uzyskanie pomocy zostało odformalizowane i nie wymaga już wizyty w punkcie świadczenia pomocy. Może odbyć się zdalnie, przez telefon, komunikatory internetowe czy e-mail.

Ratunek dla najmniejszych firm

Wchodzące w życie przepisy rozszerzają nieodpłatną pomoc prawną na przedsiębiorców prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą, niezatrudniających innych osób w ciągu ostatniego roku. To istotne, bo samozatrudnieni to - jak wynika z danych ZUS – bardzo liczna grupa przedsiębiorców - ponad 1,65 miliona osób, czyli niemal 61,67 proc. wszystkich płatników składek.

Dotąd z możliwości korzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej wyłączone były sprawy związane z

prowadzeniem działalności gospodarczej, z wyjątkiem przygotowania do rozpoczęcia takiej działalności. Rozszerzenie tej pomocy na osoby samozatrudnione jest związane z pandemią COVID-19 i jej skutkami dla najmniejszych firm.

Pogorszenie się sytuacji gospodarczej w czasie epidemii wiąże się z nowymi wyzwaniem dla wszystkich przedsiębiorców. Część z nich musi zawiesić lub nawet zakończyć działalność. Dlatego pomoc prawna jest im szczególnie potrzebna. A osoba samozatrudniona często nie ma środków na opłacenie profesjonalnego doradcy. Dlatego nieodpłatna pomoc prawna pomoże takim przedsiębiorcom podjąć właściwe decyzje w tym trudnym okresie i – być może – ocali prowadzone przez nich firmy.

Łatwiejszy dostęp do pomocy

Nowelizacja wprowadza też przepisy mające chronić osoby korzystające z nieodpłatnych porad prawnych, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz nieodpłatnej mediacji i niosących taką po-

moc przed zakażeniem wirusem COVID-19. W czasie stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo wprowadzenia stanu nadzwyczajnego, udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa może odbywać się na odległość. Nie jest też wymagane – ze względu na bezpieczeństwo – złożenie pisemnego oświadczenia, że dana osoba nie może ponieść kosztów pomocy prawnej.

Nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo już od marca są udzielane na odległość przez większość punktów realizujących tę pomoc, zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Sprawiedliwości, wydanymi w pierwszych dniach po ogłoszeniu stanu epidemii.

Ministerstwo Sprawiedliwości
Rzeczypospolitej Polskiej

Od Redakcji:

Publikowany tekst otrzymaliśmy 18 maja 2020.

Red.

Nabór wniosków do Programu Kolej Plus rozpoczęty

26 maja 2020 r. minister infrastruktury Andrzej Adamczyk poinformował o rozpoczęciu przez PKP Polskie Linie Kolejowe SA naboru wniosków od samorządów do Programu Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej Kolej Plus. Dzięki realizacji Programu możliwe będzie przywrócenie połączeń kolejowych do miast, które nie mają dostępu do kolei. Program przyczyni się do eliminowania wykluczenia komunikacyjnego. Zwiększy

się atrakcyjność i możliwość rozwoju gospodarczego mniejszych regionów.

Głównym celem Programu Kolej Plus jest połączenie miejscowości liczących powyżej 10 tys. mieszkańców z miastami wojewódzkimi i rozbudowa infrastruktury kolejowej. Program ma eliminować wykluczenie komunikacyjne poprzez zapewnienie lepszego dostępu do kolei. Realizacja Kolei Plus wpłynie na poprawę warunków życia mieszkańców i wzrost atrakcyjności wielu regionów Polski.

Program Kolej Plus to budowa i odbudowa połączeń kolejowych. Przez nieodpowiedzialną politykę transportową po 1989 r. wiele linii kolejowych zostało zlikwidowanych. Nie powstały też nowe – tam, gdzie są one potrzebne i oczekiwane przez Polaków. Wychodzimy naprzeciw tym oczekiwaniom. Od dzisiaj samorządy mogą składać wnioski o rządowe wsparcie. To pierwszy w historii program tego typu – powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

Program skierowany jest przede wszystkim do jednostek samorządu terytorialnego zainteresowanych rozwojem infrastruktury kolejowej na swoim terenie, przy uwzględnieniu potrzeb komunikacyjnych mieszkańców. Program zakłada realizację inwestycji liniowych, tj. modernizację istniejących lub budowę nowych linii kolejowych oraz inwestycje punktowe, np. budowę nowych przystanków, mijanek czy łącznic kolejowych.

Podczas ostatnich 4 lat przywróciliśmy ruch na 230 km torów, zaś takie miasta jak Lubin, Radzyń Podlaski czy Knurów uzyskały dostęp do kolei pasażerskiej. W tym czasie liczba pasażerów w transporcie kolejowym wzrosła o 20%, z 280 mln w 2015 roku do 336 mln w 2019 roku. Wielkie inwestycje publiczne w sferze kolejnictwa w ramach Programu Kolej Plus skutecznie pomogą zwalczyć wykluczenie komunikacyjne oraz przyczynią się do powrotu Polski na ścieżkę szybkiego roz-

woju gospodarczego – powiedział wiceminister infrastruktury, Pełnomocnik Rządu ds. przeciwdziałania wykluczeniu komunikacyjnemu, Andrzej Bitel.

Warunki naboru

Ogłoszony przez PKP PLK nabór składa się z dwóch etapów. W pierwszym – przez okres 90 dni – przyjmowane będą od jednostek samorządu terytorialnego w formie formularza, zgłoszenia projektu, pomysły inwestycyjne. Następnie zgłoszenia będą oceniane pod względem formalnym i kwalifikowane do etapu drugiego. W etapie drugim samorządy będą miały 12 miesięcy na opracowanie wstępnego studium planistyczno-prognostycznego.

PKP Polskie Linie Kolejowe SA deklaruja sprawne przeprowadzenie naboru projektów do Programu Kolej Plus. Wykorzystamy nasze doświadczenie i potencjał do budowy i odbudowy linii kolejowych w celu likwidacji wykluczenia komuni-

kacyjnego mieszkańców Polski – powiedział Ireneusz Merchel, prezes Zarządu PKP PLK SA.

Możliwości powrotu i rozwoju kolejowych połączeń

Możliwości powrotu i rozwoju kolejowych połączeń zapewnia dofinansowanie ze środków Programu, które wynosi 85 proc. Pozostałe 15 proc. stanowić będą środki własne samorządów. Budżet Kolej Plus wynosi 5,6 mld zł, co przy 15 proc. udziale samorządów daje możliwość zrealizowania inwestycji o wartości 6,6 mld zł. Zadania realizowane w ramach Programu mogą obejmować opracowanie dokumentacji projektowo-technicznej lub opracowanie dokumentacji projektowo-technicznej wraz z realizacją robót. Program Kolej Plus zaplanowano do realizacji do 2028 roku.

Szymon Hupłyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Ciąg dalszy ze s. 1

Informacja dla zdających egzamin adwokacki i radcowski w dniach 23-26 czerwca 2020 roku

Ministerstwo Sprawiedliwości informuje osoby zdające egzamin adwokacki i radcowski w terminie dodatkowym, czyli w czerwcu br., wyznaczone początkowo na 24-27 marca 2020 r. i przełożone z powodu epidemii koronawirusa, że w czasie czerwcowych egzaminów zadania będą rozwiązywane na

podstawie stanu prawnego obowiązującego w pierwotnym terminie egzaminów.

Zdający, którzy przygotowawali się pierwotnie do egzaminów w marcu br., nie powinni odczuwać negatywnych skutków związanych z ogłoszonym stanem epidemii w kraju i przesunięciem terminu egzaminów. Dlatego będą zdawać to, co

było przedmiotem ich nauki podczas aplikacji.

Przewodniczący zespołów do przygotowania zadań na egzamin adwokacki i radcowski podają do wiadomości, że podczas czerwcowych egzaminów przy rozwiązywaniu zadań stosowany będzie stan prawny obowiązujący 24-27 marca 2020 r. Będą to uwzględniać udo-

stępniane zdającym na salach egzaminacyjnych systemu informacji prawnej.

Zadania nie będą dotyczyć ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych z 2 marca 2020 r. (Dz.U. poz. 374, z późn. zm.) ani pozostałych przepisów, wprowadzonych w związku ze stanem zagrożenia epidemicznego lub stanem epidemii, jak i innych przepisów, które weszły w życie po marcowym terminie egzaminu.

Więcej szczegółów w ogłoszeniu na stronie BIP

<https://www.gov.pl/web/>

[sprawiedliwosc/komunikat-dla-zdajacych-egzamin-adwokacki-i-radcowski-w-terminie-dodatkowym-23-26-czerwca-2020-r](https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/komunikat-dla-zdajacych-egzamin-adwokacki-i-radcowski-w-terminie-dodatkowym-23-26-czerwca-2020-r)

Ministerstwo Sprawiedliwości wystąpiło do Głównego Inspektora Sanitarnego o wydanie szczegółowych wytycznych dotyczących przygotowania i przeprowadzenia egzaminów radcowskiego i adwokackiego w dniach 23-26 czerwca 2020 r.

Te wytyczne zostaną przesłane do przewodniczących komisji egzaminacyjnych, dziekanów Okręgowych Rad Adwokackich i Okręgowych Izb Radców Prawnych, by zapewnić odpowiednie warunki bezpieczeństwa sanitarnego dla

wszystkich zdających.

Szczegóły znajdują się w BIP Ministerstwa Sprawiedliwości –

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/komunikat-w-sprawie-wytycznych-gis-dotyczacych-egzaminow-adwokackiego-i-radcowskiego-w-terminie-dodatkowym>

**Ministerstwo Sprawiedliwości
Rzeczypospolitej Polskiej**

Od Redakcji:

Publikowany tekst otrzymaliśmy 26 maja 2020.

Red.

Fundusz Dróg Samorządowych w działaniu

27 maja 2020 r. została oddana do użytku przebudowana droga powiatowa w gminie Bolesław (powiat olkuski, województwo małopolskie). To jeden z wielu przykładów na dobrze funkcjonujący Fundusz Dróg Samorządowych. W latach 2019-2028 na ten cel rząd przeznaczy 36 mld zł. Dzięki budowie i modernizacji dróg samorządowych dzisiaj dynamicznie zmienia się oblicze dróg w wielu polskich gminach i powiatach.

Rząd Pana Premiera Mateusza Morawieckiego walczy z wykluczeniem komunikacyjnym. Jednym z narzędzi tej walki jest Fundusz Dróg Samorządowych. Dzięki niemu przebudowywane są tysiące kilometrów dróg lokalnych. Przykładem jest droga powiatowa biegnąca przez gminę Bolesław w województwie małopolskim –

powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

W 2019 r. rząd wsparł inwestycje na drogach samorządowych kwotą 6 mld zł, zaś w 2020 r. będzie to 3,2 mld zł. Są to rekordowe środki wsparcia dla inwestycji na drogach gminnych i powiatowych. Po pieniądzu mogą też sięgać biedniejsze gminy i powiaty, ponieważ minimalny wkład własny samorządu do inwestycji wynosi zaledwie 20%.

Oddane dzisiaj do użytku zmodernizowane drogi w gminie Bolesław mają długość ok. 2,5 km. W całym kraju takich inwestycji są tysiące. Inwestujemy, aby poprawiała się jakość życia w każdym regionie naszego kraju. Wierzymy, że Polska jest jedna i powinna rozwijać się harmonijnie. Przejawem troski o zrównoważony rozwój naszego kraju jest m.in. Fundusz Dróg

Samorządowych – dodał minister Adamczyk.

Umowę z wykonawcą robót modernizacyjnych dla drogi powiatowej w Bolesławiu podpisano w lipcu 2019 r. Wartość zadania wyniosła ok. 8,5 mln zł. Dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych wyniosło niemal 3,5 mln zł.

W 2020 r. wsparcie rządowe uzyska 2 297 inwestycji, w tym 623 na drogach powiatowych i 1 674 na drogach gminnych. Planowana jest budowa, przebudowa lub remont 3 467 km dróg: 1 708 km powiatowych i 1 759 km gminnych. Na dofinansowanie zadań gminnych trafi 1 474,3 mln zł, na zadania powiatowe przeznaczonych zostało 1 269,6 mln zł, wartość dofinansowania zadań na drogach obronnych to 500 mln zł.

**Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej**

Popatrzmy na ogródki działkowe inaczej...

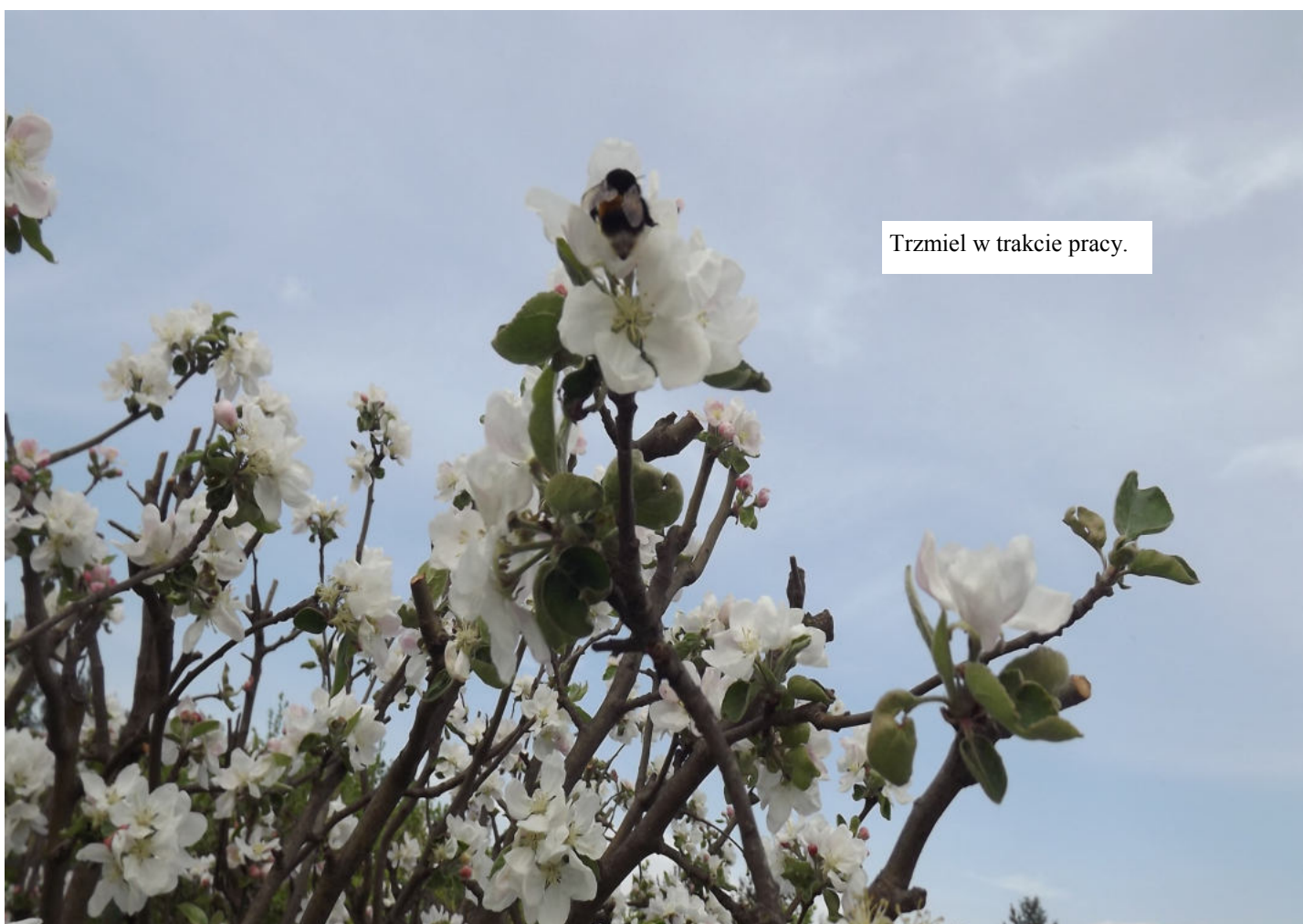
„Czas korona wirusa” stał się, o ironio, czasem korzystnym dla ogrodów działkowych... Spragnieni wyjścia z czterech ścian mieszkań dostrześliśmy, że miejscem do którego chętnie się udajemy są ogródki działkowe. Tam bezpiecznie, bez konieczności zakładania krepujących maseczek (oczywiście tylko na swojej działce, a nie na alejkach ogrodowych) możemy spędzać wolny czas korzystając w pełni z uroków wiosny. Choć ta akurat w tym roku nas nie rozpieszcza. Przekwitły już kwiaty na drzewach, zawiązują się owoce, pojawiają się pierwsze warzywa. Nie dziwi więc rosna-

ce zapotrzebowanie na działki, które w czasie epidemii stały się na nowo pożądanymi obiektami dla wielu rodzin.

Boom na działki spowodował, że znacznie trudniej jest ją dzisiaj nabyć na wolnym rynku. Ze wzrostem popytu wzrosły też ceny działek. Są jednak jeszcze ogrody, które dysponują wolnymi działkami. Trzeba jednak wyjechać z dużych miast i poszukać w mniejszych miejscowościach. PZD Okręg w Poznaniu na swojej stronie internetowej zamieścił informacje o wolnych działkach podając ich lokalizacje i ułatwiając kontakt z zarządnymi ogrodów. Warto z tej pomocy

skorzystać. A jeśli ktoś szuka działki w Poznaniu lub w innych większych miastach regionu musi liczyć się z koniecznością poniesienia trudu poszukiwania ogłoszeń, które pojawiają się na ogrodowych tablicach, a często też przy furtkach i bramach wjazdowych do ogrodu.

Ogrody działkowe to zielone płuca miasta – to hasło jest znane odkąd istnieje ogrodnictwo działkowe. Zieleni wszyscy potrzebujemy dla komfortu życia, dla zdrowia, dla odpoczynku po trudach codziennej pracy. Dostrzegamy jednak, że tak pożądana zieleń ma od kilku lat swoje problemy. Coraz bardziej doskwiera jej susza, będąca efektem

Trzmieł w trakcie pracy.

Dr inż. Zdzisław Śliwa

Ukończył Wydział Chemii i Fizyki Technicznej w Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie uzyskując tytuł mgr inż. chemika.

Przez ponad 30 lat był wykładowcą, a po obronie pracy doktorskiej adiunktem, następnie szefem Wydziału Naukowo-Badawczego i dyrektorem Instytutu Nauk Podstawowych w po-

znańskiej uczelni wojskowej.

Obecnie prowadzi wykłady w Wyższej Szkole Logistyki i w Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu.

Jego pasją stały się ogrody działkowe, gdzie przez 27 lat kierował Rodzinnym Ogrodem Działkowym im. 2 Armii WP w Poznaniu, który dwukrotnie został laureatem ogólnopolskiego konkursu „Rodzinny Ogród Działkowy Roku”.

Od 2009 r. pełni funkcję prezesa Okręgowego Zarządu PZD w Poznaniu, a w 2015r. i ponownie w 2019r. Zjazd Delegatów Polskiego Związku Działkowców powierzył mu funkcję wiceprezesa PZD w Warszawie.

(dop.red.)

zmian klimatycznych. Wiele ludzi uznaje, że zmiany klimatyczne nie są jeszcze tak dotkliwe, więc można je ignorować.

Działkowcy są innego zdania. Większość z nas, świadoma nowego zagrożenia, jest przekonana, że podstawą dalszego rozwoju ogrodnictwa działkowego jest kształtowanie warunków korzystnych dla zdrowia i aktywnego stylu życia, z zachowaniem bezpieczeństwa środowiska przyrodniczego i ochrony zasobów

Pszczola na kwiatku jabłoni.

naturalnych.

Polski Związek Działkowców w trosce o bezpieczną przyszłość naszych ogrodów opracował i wdraża „Otwarty Program Klimatyczny”. Czytamy w nim m.in. „*Mamy świadomość, że niekorzystne zmiany, jakie zachodzą na naszej planecie, są konsekwencją działania człowieka. Ponieważ to my przyczyniliśmy się do zanieczyszczenia atmosfery, wzrostu średniej temperatury Ziemi, pojawienia się zjawisk anormalnych, zalania świata plastikiem, więc to my musimy zmienić swoje zwyczaje, a w konsekwencji naprawić szkody*”.

Założenia Programu dotyczą wielu obszarów naszej ogrodowej działalności takich jak: ochrona zasobów wodnych, gospodarka odpadami, czyste powietrze, bioróżnorodność i uprawy ekologiczne, odnawialne źródła energii, inicjatywy ekologiczne, edukacja. W każdym z tych obszarów jest miejsce na naszą inicjatywę. Co powinniśmy i możemy już robić?

Zbierajmy deszczówkę, bo z dachu o powierzchni 30 m² można w ciągu roku zgromadzić nawet

18000 litrów wody. Zebrana woda powinna być gromadzona w zbiornikach, których wielkość zbiorników powinna być dostosowana do powierzchni dachu. W celu oszczędności miejsca na działce, zbiorniki mogą być montowane pod ziemią. Zgromadzonej wody nie wolno marnować. Podlewanie roślin musi być oszczędne. Rośliny najlepiej podlewać przed wieczorem – nigdy w czasie pełnego nasłonecznienia, mniej częściej, a bardziej obficie. Ilość wydatkowanej wody należy dostosować do gatunku rośliny oraz fazy jej wzrostu.

Rozsądnie gospodarujemy odpadami. Kompostowanie bioodpadów zamiast ich wrzucania do kontenerów na śmieci przyczyni się do zmniejszenia kosztów wywozu odpadów. Stosujmy działkowy recykling, rozdrabniajmy gałęzie po cieciu drzew, użyźnijmy glebę powstałym kompostem.

Dbajmy o czyste powietrze. Świadomość zakazu spalania w ROD niestety nie dociera jeszcze do wszystkich działkowców. Łamanie tego zakazu ma negatywny wpływ na florę i faunę glebową.

Spalanie pozostałości roślin, jeszcze gorzej spalanie odpadów komunalnych całkowicie niszczy życie mikrobiologiczne i potęguje zanieczyszczenie powietrza i efekt smogu.

Program proponuje także nowe spojrzenie na działkę. Zamiast trawników zakładajmy łąki kwiatowe, nie wymagające intensywnego podlewania i systematycznego koszenia. Eliminujmy chemię, chrońmy pożyteczne owady, zakładajmy budki lęgowe i budujmy ekohotele dla owadów. Zakładajmy pasieki ogrodowe i sadźmy rośliny miododajne. Zróbmy wszystko, by nasza działka była ekologiczna, by nie ograniczać jej funkcji wyłącznie do rekreacji. Pamiętajmy, że na działce można wyprodukować dla siebie i rodziny zdrową i tanią żywność. I wreszcie edukujmy samych siebie i udowodnijmy naszym dzieciom, że troszczymy się, by mogły żyć w zdrowym i bezpiecznym środowisku.

dr Zdzisław Śliwa
Prezes Okręgu PZD w Poznaniu
Fot.: Red.

Ciąg dalszy ze s.1

Wyjaśnienie w sprawie odpraw dla sędziów i pracowników sądów

W związku z wątpliwościami dotyczącymi wysokości odpraw, odszkodowań lub innych świadczeń pieniężnych wypłacanych sędziom i pracownikom sądów powszechnych w przypadku rozwiązania umowy o pracę, Ministerstwo Sprawiedliwości podkreśla, że pozostają one bez zmian.

Projekt Tarczy antykryzysowej 4.0, który w ostatni piątek (22 maja br.) wpłynął do Sejmu (druk sejmowy nr 382) nie zmienia zasad wypłacania tych świadczeń. Zawarty w projekcie przepis mówiący o wysokości odpraw

lub odszkodowań wypłacanych w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub epidemii COVID-19, nie dotyczy sądów powszechnych, ani innych jednostek podległych Ministerstwu Sprawiedliwości lub przez resort nadzorowanych.

Projektowany przepis nie ma więc jakiegokolwiek wpływu na wysokość odpraw, odszkodowań lub innych świadczeń pieniężnych wypłacanych pracownikom tych instytucji w związku z rozwiązaniem umowy o pracę, w tym sędziom i prokuratorom przechodzącym w stan spoczynku.

Projektowany przepis nie dotyczy również jakichkolwiek rozliczeń związanych z delegacjami, o których mowa w ustawie - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz w ustawie o pracownikach sądów i prokuratury.

Ministerstwo Sprawiedliwości
Rzeczypospolitej Polskiej

Od Redakcji:

Publikowany tekst otrzymaliśmy 25 maja 2020.

Red.

Powstaną obwodnice Błaszek, Brzezin i Łowicza

Minister Infrastruktury za-
twierdził Programy inwestycji
dla 3 obwodnic w wojewódz-
twie łódzkim: Błaszek w ciągu
drogi krajowej nr 12, Brzezin w
ciągu drogi krajowej nr 72 oraz
Łowicza w ciągu dróg krajo-
wych nr 14, 70 i 92. Inwestycje
zostały ujęte w Programie budo-
wy 100 obwodnic na lata 2020-
2030. W ramach planowanych
inwestycji powstaną nowe od-
cinki dróg klasy GP (główne o
ruchu przyspieszonym) o długo-
ści prawie 32 km.

Kierujemy do realizacji ko-
lejne zadania z Programu budo-
wy 100 obwodnic. Mieszkańcy

trzech miejscowości położonych
w województwie łódzkim ode-
tchną od uciążliwego ruchu
transzytowego, zmniejszy się też
hałas i zanieczyszczenie powie-
trza. Kierowcy podróżujący
drogami krajowymi w tym wo-
jewództwie zyskają wygodne i
bezpieczne trasy, nie będą też
tracić czasu w korkach, jak ma-
to miejsce obecnie – powiedział
minister infrastruktury Andrzej
Adamczyk.

Podstawowym celem budo-
wy obwodnic Błaszek, Brzezin i
Łowicza jest wyprowadzenie
ruchu z tych miejscowości, któ-
ry obecnie odbywa się po dro-

gach krajowych numer 12, 14,
70, 72 i 92..

Dzięki budowie obwodnic
nastąpi poprawa bezpieczeństwa
mieszkańców, odciążenie ukła-
du komunikacyjnego i zwięk-
szenie przepustowości dróg kra-
jowych stanowiących ważny
element układu komunikacyjne-
go centralnej Polski. Inwestycje
poprawią również warunki i
bezpieczeństwo przejazdu dla
ruchu dalekobieżnego i regio-
nalnego w relacji Łódź (A1) –
Rawa Mazowiecka (S8), War-
szawa – Łowicz – Kutno – Ko-
nin oraz Sieradz (S8) - Kalisz.
Jednocześnie zachowane zosta-
ną najwyższe wymogi ochrony

Program budowy 100 obwodnic

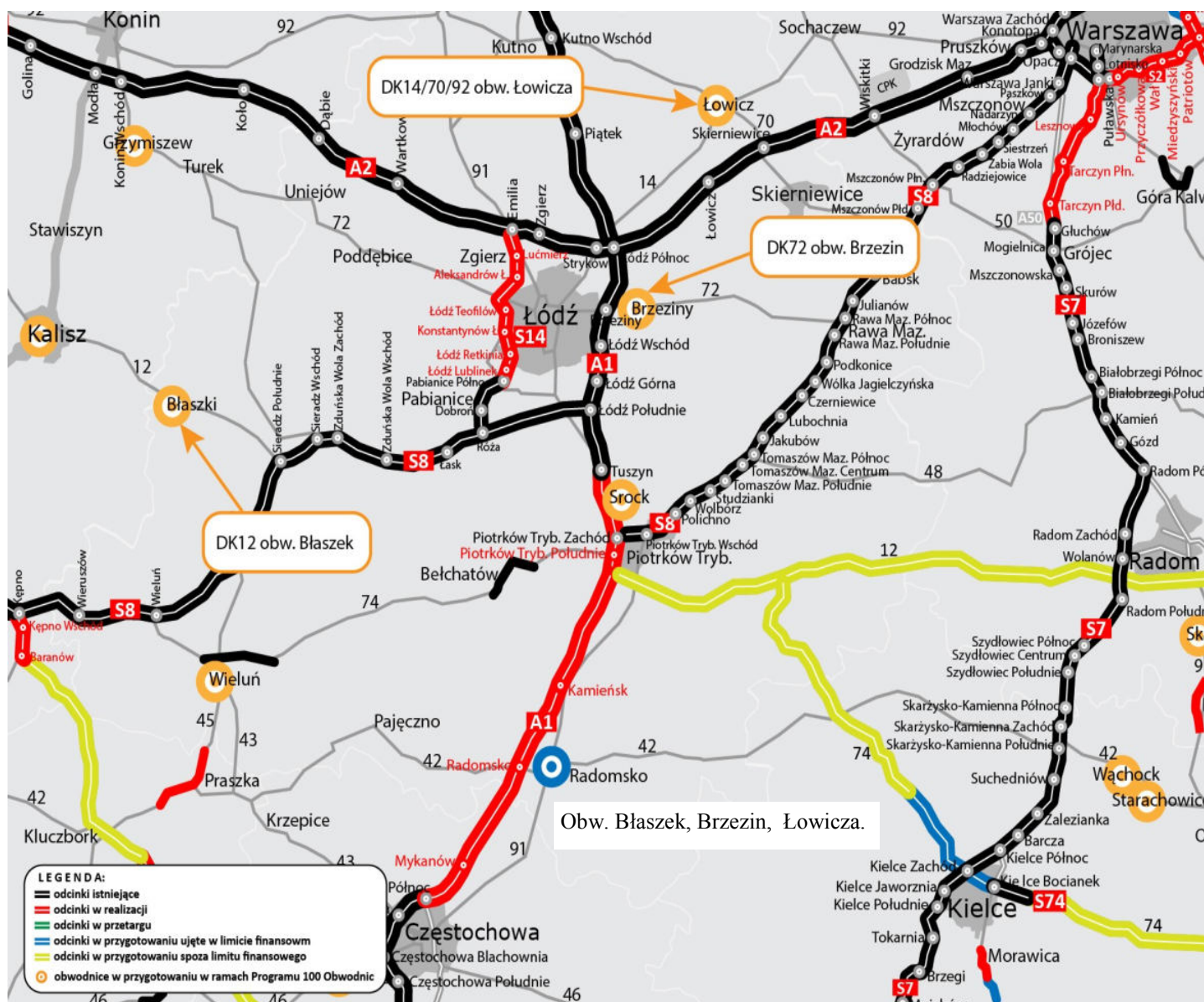
Obwodnice Błaszek,
Brzezin i Łowicza
skierowane do
realizacji!

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY

#100obwodnic

Generalna Dyrekcja
Dróg Krajowych i Autostrad

środowiska, zdrowia i życia mieszkańców oraz zrównoważonego rozwoju.

Obwodnice Błaszki oraz Brzeziny ominą miejscowości po północnej lub południowej stronie. Obwodnica Błaszki będzie miała ok. 3,5 km długości i w zależności od wariantu powstanie skrzyżowania z drogami wojewódzkimi nr 449 lub 710 oraz z drogami powiatowymi. Obwodnica Brzeziny o długości ok. 15 km krzyżować się będzie w zależności od wariantu z drogami wojewódzkimi nr 708, 704 oraz 715, a także licznymi drogami powiatowymi i gminnymi.

Obwodnica Łowicza o długości ok. 13 km ominie miejscowości od północy, wschodu i południa.

Obwodnice Błaszki, Brzeziny i Łowicza to nowe inwestycje, dla których podjęty zostanie niezwłocznie proces przygotowawczy, wynikiem którego będzie uzyskanie decyzji środowiskowych w I połowie 2024 r. Przetargi na wybór wykonawców są planowane do ogłoszenia w II połowie 2024 r., a realizacja nastąpi w latach 2026–2029.

W ramach Programu Budowy 100 Obwodnic w województwie łódzkim powstanie

łącznie 5 obwodnic:

- 1/. Obwodnica Błaszki w ciągu drogi krajowej nr 12.
- 2/. Obwodnica Brzeziny w ciągu drogi krajowej nr 72.
- 3/. Obwodnica Wielunia w ciągu drogi krajowej nr 45.
- 4/. Obwodnica Srocka w ciągu dróg krajowych nr 12 (91).
- 5/. Obwodnica Łowicza w ciągu dróg krajowych nr 14, 70 i 92.

***

W ramach rządowego Programu do 2030 r. powstanie 100 obwodnic na sieci dróg krajowych o łącznej długości ok. 820

km. Będą to trasy o najwyższych parametrach technicznych, dostosowane do przeniesienia obciążenia 11,5 t/oś. Inwestycjom tym będą towarzyszyły urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym oświetlenie spełniające wytyczne prawidłowego oświetlenia przejść dla pieszych.

Koszt realizacji 100 obwodnic został oszacowany na blisko 28 mld zł. Ich budowa będzie

finansowana ze środków Krajowego Funduszu Drogowego prowadzonego przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Inwestycje związane z budową nowych obwodnic będą realizowane przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad.

Jednym z najważniejszych efektów realizacji programu będzie poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, wyprowadzenie ruchu z zatłoczonych miast,

czystsze powietrze, mniejszy hałas i poprawa przepustowości sieci drogowej.

Więcej o Programie budowy 100 obwodnic na stronie Ministerstwa Infrastruktury <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/program-budowy-100-obwodnic-na-lata-2020---2031>

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Umowa na budowę kolejnego odcinka S16

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad zawarła 28 maja 2020 r. umowę na projekt i budowę drogi ekspresowej S16 Borki Wielkie - Mrągowo. Zadanie to zrealizuje firma PORR SA za kwotę 625,9 mln zł.

Droga ekspresowa S16 docelowo połączy Olsztyn z Białymstokiem. Dzisiaj rusza realizacja tej drogi na odcinku Borki Wielkie - Mrągowo. To kolejna umowa na realizację, którą podpisujemy w czasie epidemii. Koronawirus nie zatrzymał i nie zatrzyma polskich budów – powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

S16 - kolejny etap rozbudowy

Budowa drogi ekspresowej na odcinku Borki Wielkie - Mrągowo to kolejny etap rozbudowy S16. Nowy odcinek będzie miał długość około 16 km, w tym ok. 13 km w ciągu S16.

Przebiegać będzie w okolicach miejscowości Borki Wielkie, Sorkwity, Nowe Bagienice, Bagienice, Marcinkowo, a następnie ominie Mrągowo od strony południowo-zachodniej. Droga na odcinku S16 będzie miała przekrój dwujezdniowy, po dwa pasy ruchu w każdym kierunku.

Dostęp do drogi ekspresowej będzie możliwy poprzez węzły drogowe. Zaplanowano również budowę urządzeń ochrony środowiska, w tym trzech przejść dla dużych zwierząt, budowę zabezpieczeń przeciwhałasowych (ekranów akustycznych) oraz wykonanie nasadzeń.

Budowa nowej drogi skróci czas przejazdu między Olsztynem i Elkiem oraz zwiększy bezpieczeństwo na drodze. Dzięki budowie obwodnicy Mrągowa z miejscowości zostanie wyprowadzony ruch tranzytowy. Realizacja zadania planowana jest na lata 2020-2023.

Kręgosłup komunikacyjny regionu

Droga krajowa nr 16 stanowi główny szlak komunikacyjny Warmii i Mazur w układzie równoleżnikowym. Trasa ta ma znaczenie międzynarodowe, krajowe i regionalne. Jest to główna regionalna droga ze wschodu na zachód, łącząca najważniejsze ośrodki regionalne (Elk, Mrągowo, Olsztyn, Iława, Ostróda) z trasami układu południkowego. W przyszłości S16, wraz z układem dróg S10, S5, S7, S51 i S61 stworzy w północnej Polsce nowy korytarz transportowy na linii wschód – zachód.

W fazie przygotowawczej jest następny etap rozbudowy tej drogi, czyli odcinka Mrągowo - Orzysz - Elk. Dobiega końca opracowanie studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowego oraz raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Po zakończeniu weryfikacji tych dokumentów odbędzie się

S16

Umowa na realizację odcinka Borki Wielkie – Mrągowo podpisana!

W ramach inwestycji powstanie:

- odcinek drogi ekspresowej o długości 16 km,
- 3 przejścia dla dużych zwierząt,
- zabezpieczenia przeciwhałasowe.

Wartość kontraktu: 625,9 mln zł.

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY

#ŁĄCZYMYPOLSKĘ

posiedzenie Zespołu Oceny Przedsięwzięć Inwestycyjnych oraz Komisji Oceny Przedsięwzięć Inwestycyjnych. Przedposiedzeniami Zespołu i Komisji odbędzie się Mazurska Deba-

ta Drogowa, która jest odpowiedzią na zgłaszane postulaty zorganizowania regionalnej dyskusji dotyczącej budowy drogi ekspresowej S16 Mrągowo - Orzysz - Ełk.

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Ministerstwo Sprawiedliwości i Służba Więzienna zapraszają na E-Dzień Dziecka

Już od soboty 30 maja zapraszamy do wspólnego świętowania Dnia Dziecka, który w tym roku wyjątkowo obchodzić będziemy wirtualnie. Spotkać możemy się za pośrednictwem strony www.gov.pl/web/edziendziecka, gdzie nie zabraknie atrakcji dla uczestników wspólnej zabawy.

Wśród oferty przygotowanej dla najmłodszych przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów i wiele resortów, są też niezwykle ciekawe propozycje Ministerstwa Sprawiedliwości.

Bajka od ministra

W akcji „Bajka od Ministra” udział weźmie wiceminister sprawiedliwości Marcin Warchoł, pry-

watnie ojciec trójki dzieci. Przeczyta najmłodszym zajmującą opowieść.

Będzie można zwiedzić wirtualnie samochód Służby Więziennej, podziwiać pracę jej funkcjonariuszy ze służbowymi psami i ich tresurę, a także pokaz sztuki samoobrony Grupy Interwencyjnej Służby Więziennej. Jej członkowie zaprezentują m.in. podstawowe chwytły obezwładniające, obronę przed atakiem oraz techniki walki wręcz.

Popis psa Nitro

Szczególnie spodobać powinny się najmłodszym umiejętności psa Nitro, który pomaga w wykrywaniu narkotyków i niebezpiecznych substancji. Nitro służy w Areszcie

Śledczym w Białymstoku od 2017 roku. W polskich więzieniach pracuje 107 podobnych psów oraz 28 psów patrolowo-obronnych, które biorą udział w patrolowaniu terenu jednostek.

Przygotowany został również quiz wiedzy o Służbie Więziennej. Na pierwszych 5 osób, które poprawnie go rozwiążą, czeka nagroda! Zapraszamy do spotkania na www.gov.pl/web/edziendziecka. Liczymy na Waszą obecność!

Ministerstwo Sprawiedliwości
Rzeczypospolitej Polskiej

Infekcje sezonu zimowego

układ odpornościowy (immunologiczny) należy zadbać jeszcze zanim nastanie sezon przeziębień. Podstawą skutecznie działającego systemu odpornościowego jest odpowiedni poziom witaminy **D** w organizmie przez cały rok. Witamina **D** produkowana jest latem pod wpływem promieni słonecznych, zaś zimą wskazana jest najczęściej suplementacja gotowymi preparatami z **witaminą D 3**, której musi towarzyszyć suplementacja **witaminą K2**, gdyż obie te witaminy działają „w duecie”.

Silny układ odpornościowy zależy również od poziomu witaminy

C, a także soli mineralnych, takich jak cynk i selen, magnez oraz jod, dostarczanych z pożywieniem lub jako suplementy diety. W czasie choroby suplementacja cynkiem przyspiesza powrót do zdrowia. Suplementację jodem należy skonsultować z lekarzem, lecz wiadomo, że sól jodowana to najgorsze rozwiązanie (jod w formie syntetycznej i łatwo ulatniający się).

Witamina **A** była w ostatnich latach przedmiotem wielu badań. Witamina **A** jest ważna dla układu odpornościowego, gdyż wymagana jest do produkcji limfocytów **B** i **T**, a także do utrzymania odpowiednie-

go poziomu komórek **NK** („Natural Killers”), czyli komórek odpowiedzialnych za niszczenie szkodliwych mikroorganizmów. Występuje w produktach odzwierzęcych (wątróbka, przetwory mleczne, jaja) w formie retinoidów, będące najłatwiej przyswajalną formą witaminy **A**. W produktach roślinnych, będących podstawą diety wegetarian i wegan, nie występuje ta forma witaminy **A**, lecz betakaroten będący prekursorem witaminy **A**. Betakaroten ulega konwersji (transformacji) na witaminę **A** w wyniku działania enzymu BCMO1. Problem polega na tym, że w wyniku mutacji gene-

Napar z kwiatów czarnego bzu.

Mięta polej.

tycznej enzym ten, spełniający tak ważną funkcję, może być niewydolny. Liczne badania potwierdzają, że na świecie wadliwa mutacja enzymu BCMO1 występuje u 47% ludności, zaś w Europie u 40% osób (jest to średnia statystyczna). Może występować zarówno u wegetarian, wegan, jak i pozostałych grup ludności; przy czym osoby unikające produktów odzwierzęcych mają niższy poziom witamin A w organizmie (nawet stosując suplementację tej witaminy). Z całą pewnością niedobór ten występuje też u osób chorych na zaburzenia pracy tarczycy (niedoczynność). Daje to pokazaną liczbę osób, u których występuje niedobór witaminy A.

Niektóre źródła dotyczące konwersji betakarotenu: Borel, P., Desmarchelier, C., Nowicki, M., & Bott, R. (2015). A combination of single-nucleotide polymorphisms is associated with interindividual variability in dietary β -carotene bioavailability in healthy men. *The Journal of nutrition*, 145(8), 1740-

1747.

Leung, W. C., Hessel, S., Meplan, C., Flint, J., Oberhauser, V., Tourniaire, F., ... & Lietz, G. (2009). Two common single nucleotide polymorphisms in the gene encoding β -carotene 15, 15'-monooxygenase alter β -carotene metabolism in female volunteers. *The FASEB Journal*, 23(4), 1041-1053.

Hickenbottom, S. J., Follett, J. R., Lin, Y., Dueker, S. R., Burri, B. J., Neidlinger, T. R., & Clifford, A. J. (2002). Variability in conversion of β -carotene to vitamin A in men as measured by using a double-tracer study design. *The American journal of clinical nutrition*, 75(5), 900-907.

Lin, Y., Dueker, S. R., Burri, B. J., Neidlinger, T. R., & Clifford, A. J. (2000). Variability of the conversion of β -carotene to vitamin A in women measured by using a double-tracer study design. *The American journal of clinical nutrition*, 71(6), 1545-1554.

<https://vitagenum.pl/wiedza/150/Gen+BCMO1%2C+a+zaburzenia+przemiany+beta-karotenu+w+organizmie+.html>

Jeśli już zdarzy się stan zapalny dróg oddechowych, to medycyna tradycyjna ma do zaproponowania wiele sposobów na zwalczenie tych stanów.

Jednym ze skutecznych sposobów na wzmocnienie odporności przed sezonem zimowym jest profilaktyczna terapia propolisem. Ten produkt pszczeleli, zwany również kitem pszczelim posiada właściwości bakteriobójcze, grzybobójcze i zwalcza wirusy, dzięki zawartości flawonoidów stymulujących wytwarzanie przez organizm ludzki makrofagów, rodzaju białych krwinek, których zadaniem jest niszczenie obcych ciał (obcych substancji). Propolis stymuluje również grasicę, organ układu odpornościowego (funkcjonujący nie tylko u dzieci, ale również u osób dorosłych), w którym dojrzewają limfocyty T

Pestki pamplemusa to źródło cennych bioflawonoidów.

(białe krwinki) uczestniczące w obronie organizmu. Propolis może być stosowany w formie wyciągu alkoholowego lub pastylek. W przypadku bólu gardła zastosowanie w formie sprayu (aerozolu) daje znakomite efekty. Praktyka wykazuje, że ulga jest natychmiastowa.

Stosując 3 razy dziennie po posiłkach pozbywamy się bólu gardła bardzo szybko. Ból gardła leczą również płukanki naparem z szalwii. Propolis rozprawia się błyskawicznie także z opryszczką.

W razie zaziębienia pomocne są też terapie ziołowe, np. picie naparów takich ziół jak: czarny bez, lipa, imbir, cynamon, tymianek i szczypta zmielonych goździków.

Napar z kwiatów czarnego bzu niszczy bakterie takie jak streptokoki, pneumokoki, enterokoki, gronkowce, a szczególnie **bakterie coli** powodujące infekcje dróg moczowych, jelit, oczu i układu oddechowego. Dodatkowo dzięki właściwościom moczopędnym i napotnym pozwala pozbyć się z organizmu

substancji toksycznych pochodzenia bakteryjnego. <https://roslinariusz.pl/bez-czarny/#more-816>

Lecznice są również dojrzałe owoce bzu czarnego (nieodjrzałe owoce są trujące). Bardzo silne działanie przeciwwirusowe ma odwar z listków bukszpanu. Ale należy pamiętać, że bukszpan jest rośliną trującą, jednak umiejętnie stosowanie wywaru z listków pomaga zwalczyć niektóre choroby.

Bezpieczna dawka to 1 łyżeczka surowych listków (lub 10 gram suszonych), które należy zagotować w 250 ml wody (1 szklanka), następnie pozostawić na 10 minut celem zaparzenia, po czym należy po odcedzeniu pić wywar małymi porcjami w ciągu dnia. W razie potrzeby można wypić nawet jeden litr tego wywaru w ciągu dnia. Inne zastosowanie: kompresy nasączone wywarem z bukszpanu skutecznie leczą problemy skórne, np. zainfekowane rany, wrzody, połpasiec, grzybice.

[/konin24.info/konin.php/a,151,n,28494/Aktualnosci/5-roslin-o-powszechnie-uznanych-wlasciwosciach-leczniczych](https://konin24.info/konin.php/a,151,n,28494/Aktualnosci/5-roslin-o-powszechnie-uznanych-wlasciwosciach-leczniczych)

Niektóre produkty ziołowe możemy przygotować we własnym zakresie: <https://zioloweherbarium.pl/wyciag-z-ziol-napar-wywar-macerat-nalewka-nasiadowka/>

Na bazie ziół powstał nieco zapomniany dziś produkt dezynfekujący, z którym wiąże się pewna historia: Historia ta zapisana została w archiwach miejskich w Tuluzie (miasto we Francji), z których wiadomo, że stosujący ten produkt złodzieje plądrowali i ograbiali domy chorych na dżumę w czasie epidemii w 1628 r. Ponieważ wychodzili z tych wypraw cało i zdrowo, władze miejskie zainteresowały się ich sekretem. Za jego wyjawienie obiecano im zmniejszenie kary. Receptura tego produktu, nazwanego „Vinaigre de 4 voleurs” (Octem czterech złodziei), pochodziła z

Ocet czterech złodziei.

przepisu mnichów franciszkanów. Mikstura zyskała sławę i użyto jej sto lat później również w czasie epidemii dżumy w Marsylii w 1720 r. Niedługo potem, w 1748 r. ocet ten wpisany został na listę środków aptekarskich, jako środek do dezynfekcji w gospodarstwach domowych, lecz stosuje się go również doustnie. Ocet ten jest nadal dostępny w sprzedaży, lecz producenci mogą zmienić trochę jego recepturę. Oryginalny ocet zawierał następujące zioła macerowane w winie: rozmaryn, piołun, mięta, szalwiałę, rutę, lawendę, goździki, czosnek, cynamon i tymianek.

<https://sekrety-zdrowia.org/ocet-czterech-zlodziei-wzmacnia-organizm-i-zabija-zarazki/>

W medycynie krajów azjatyckich bardzo ceniona jest roślina o nazwie *Andrographis paniculata* (Brodziuszka wiechowata). Staje się ona coraz bardziej popularna również w Europie. Jest ona bardzo skuteczna między innymi w zwalczaniu infekcji układu oddechowego oraz gorączki.

Prowadzone są obecnie badania w kilku krajach europejskich nad działaniem przeciwwirusowym innej rośliny stosowanej w Azji od dawna. To **Artemisia annua** (Bylica roczna) tradycyjnie uznana za środek zwalczający malarię. Chińska badaczka Youyou Tu została nagrodzona nagrodą Nobla w 2015r. za badania nad aktywnym składnikiem tej rośliny: artymizyna. Terapia tą rośliną zastosowana ostatnio w krajach afrykańskich przeciw epidemii koronawirusa spełniła swoje zadanie. Władze państw, takich jak Senegal, Madagaskar, Gwinea, Nigeria i Tanzania, rekomendują picie w ciągu dnia naparu z 5 gram zioła w litrze wrzącej wody, gdyż jest to skuteczna i bezpieczna terapia.

Pospolicie występująca w Europie, pokrzywa zwyczajna posiada nadzwyczajne właściwości. Zawiera potrzebne do walki z infekcjami wi-

taminy i minerały, w tym betakaroten, chlorofil, żelazo, siarkę, krzem, miedź, selen i cynk.

W roku 2011, badania na zwierzętach wykazały, że pokrzywa wytwarza substancje (agglutyny) hamujące namnażanie się koronawirusa SARS wywołującego zespół ciężkiej ostrej niewydolności oddechowej. Pobudza wytwarzanie interferonu w organizmie, który również hamuje namnażanie się wirusów.

Yohichi Kumaki i inni, *Inhibition of severe acute respiratory syndrome coronavirus replication in a lethal SARS-CoV BALB/c mouse model by stinging nettle lectin, Urtica dioica agglutinin*

„Antiviral Research”, 90 (1), 2011, s. 22–32, DOI: [10.1016/j.antiviral.2011.02.003](https://doi.org/10.1016/j.antiviral.2011.02.003) [dostęp 2020-03-12] (ang.).

Eliza Lamer-Zarawska, Barbara Kowal-Gierczak, Jan Niedworok (red.): *Fitoterapia i leki roślinne*.

systeme-immunitaire.

Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2007, s. 220. ISBN 978-83-200-3401-1. OCLC 750093865. (pol.)

https://pl.wikipedia.org/wiki/Pokrzywa_zwyczajna

Warto wiedzieć, że przyswajanie selenu i cynku utrudniają niektóre składniki pożywienia i leków: cukier, kawa, herbata, aspiryna, kortykosteroidy, niektóre antybiotyki i inne.

Gorączka towarzysząca infekcją nie jest chorobą, lecz reakcją obronną organizmu. Bakterie i wirusy chorobotwórcze giną w wysokich temperaturach, należy powstrzymać się od natychmiastowego obniżania gorączki po jej pojawieniu się. Wystarczy dbać, by gorączka nie utrzymywała się zbyt długo powyżej 39°C-40°C. <https://wolniemedia.net/goraczka-jest-dobrodziejstwem-a-nie-choroba/>

Warto wiedzieć, że syntetyczne środki na obniżenie gorączki i środki przeciwwzpalne miewają bardzo

niekorzystne skutki zdrowotne (między innymi zaburzenia układu krążenia, uszkodzenia wątroby i nerek).

<https://martabrzoza.pl/domowe-sposoby/jak-zrobic-naturalna-aspiryne/>

Do najskuteczniejszych substancji naturalnych zwalczających infekcje bakteryjne, wirusowe i grzybowe należą olejki eteryczne. Znane już od starożytności, ale przeszły na dalszy plan po upowszechnieniu antybiotyków, leków przeciwwzpalnych i przeciwbólowych. Obecnie powracają triumfalnie do arsenału środków medycznych, głównie w dziedzinie medycyny alternatywnej. Uważa się je za przyszłość medycyny, która obecnie stoi przed problemem zjawiska odporności antybiotykowej. Zainteresowanie potencjałem olejków eterycznych tłumaczy fakt, że przez tysiące lat patogeny trapiące ludzkość nie wytworzyły mutacji zdolnych przeciwstawić się ich mocy. Bogata gama naturalnych związków chemicznych obecnych w każdym z olejków eterycznych neutralizuje szkodliwe mikroorga-

nizmy pozostawiając nietknięte te pożyteczne. Olejki eteryczne mają w swoim składzie wyłącznie aromatyczne cząsteczki lotne, nierozpuszczalne w wodzie. Nie należy ich mylić z herbatkami ziołowymi, ani z ekstraktami wodno-alkoholowymi. Aby uzmysłowić sobie stopień skondensowania olejków eterycznych, wystarczy wiedzieć, że np. aby uzyskać **jeden kilogram** olejku eterycznego np. z lawendy - potrzeba **150 kg** kwiatów lawendy, z tymianku – aż **1 200 kg** listków tymianku, z goździków – **7 kg** goździków.

Do celów terapeutycznych nadają się wyłącznie w 100% naturalne olejki, nie podrabiane, nie fałszowane olejki eteryczne. Buteleczka takiego olejku opatrzona jest etykietą z nazwą botaniczną w języku łacińskim, skład chemiczny, nazwa części rośliny, z której pochodzi olejek oraz nazwa miejsca zbioru rośliny. Wszystkie te dane decydują o właściwościach danego olejku. Ze względu na ich silne działanie (podobne do leków synte-

tycznych) stosuje się je rozcieńczone w oleju roślinnym do masażu lub nie-rozcieńczone do inhalacji lub rozpraszania w powietrzu przy pomocy kominków zapachowych. Oprócz tego, że istnieją przeciwwskazania do stosowania olejków eterycznych (niewskazane dla dzieci poniżej 6. roku życia i kobiet w ciąży), to należy stosować je ostrożnie, z umiarem, zgodnie ze wskazaniami i przez krótki czas. Produkt roślinny nie znaczy, że zawsze niegroźny.

Olejki eteryczne uzyskuje się z różnych roślin i mają różne zastosowania. Do najczęściej stosowanych w infekcjach są eteryczne olejki z sosny, tymianku, tea-tree (*Melaleuca alternifolia*), rozmarynu, lauru, mięty pieprzowej, lawendy, cynamonu, eukaliptusa, szalwii, goździków i oregano. Istnieje też wiele innych olejków eterycznych oraz ziół działających skutecznie w walce z różnymi rodzajami infekcji i nieżytami dróg oddechowych, np. uporczywy kaszel uspokoi olejek eteryczny z cyprysu, mirtu zwyczajnego lub omanu. Można też wykorzystywać ziarna czarnuszki i zioło hyzopu.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/17972131>

“Anti-influenza virus activity of essential oils and vapors”, Selvarani Vimalanathan et James Hudson, *American Journal of Essential Oils and Natural Products*, 2014

Niezwykle skutecznym środkiem przeciw infekcjom jest wyciąg z pestek grejpfruta. Jego popularność nakłoniła producentów do wypuszczenia na rynek imitacji z domieszką substancji syntetycznych, które nie dają gwarancji bezpieczeństwa. Dobrej jakości produkt zawiera wyłącznie glicerynowy wyciąg z pestek grejpfruta (pestek, a nie miąższu owoców) oraz witaminę C.

<https://abc-zdrowie.com/citrokap-krople-ekstrakt-z-pestek-grejpfruta.html>

Innymi środkami pomocniczymi w walce z różnymi infekcjami jest chlorek magnezu. Jedyne przeciwwskazanie do stosowania doustnego, to słaba funkcja nerek (chlorek magnezu jest substancją silnie zakwaszającą), ale w tym przypadku sprawdza się stosowanie oliwki magnezowej

wchłanianej przez skórę. Wodny roztwór chlorku magnezu (w rozcieńczeniu 20 gram chlorku magnezu na jeden litr wody) można zastosować do płukania gardła, w przypadku opryszczki (na zmianę z wyciągiem z pestek grejpfruta), do odkażania drobnych ran na skórze i innych. Terapię na bazie chlorku magnezu opracował francuski lekarz Pierre Delbet (1861-1957), który uzyskał wyleczenie pacjentów chorych na polio uzupełniając im niedobór magnezu dożylnie.

<http://www.arkadia-polania.pl/del-bet-roztwor-chlorku-magnezu.php>

A uczeń dr. Delbet, dr. Auguste Pierre Neveu, terapią doustną chlorkiem magnezu leczył polio, błonice (dyfteryt) i choroby wieku dziecięcego. Uzyskiwał całkowite wyleczenie w ciągu kilku dni, gdy terapia została zastosowana we wczesnym stadium choroby. W roku 1947 w Paryżu odbyła się konferencja naukowa, podczas której dr. Neveu przedstawił rezultaty swojej pracy. Jego wykład nosił tytuł: „Traitement cytophyllactique de quelques maladies infectieuses de l’homme et du bétail par le chlorure de magnésium » [tłumaczenie : Leczenie cytofilaktyczne chlorkiem magnezu niektórych chorób zakaźnych u ludzi i bydła hodowlanego]. Wygłoszone rewelacje nie przyciągnęły uwagi środowisk lekarskich. W oficjalnym sprawozdaniu brak zainteresowania wytłumaczono, że terapia chlorkiem magnezu przeszkodzi w upowszechnianiu szczepień ludności.

Węgiel aktywowany, to inny wyjątkowo skuteczny środek, który usuwa z organizmu substancje toksyczne i pozostałości bakteryjne. Przy zażywaniu węgla aktywowanego należy uważnie zapoznać się z instrukcją jego stosowania, by nie popełnić błędu.

Węgiel aktywowany trzeba bezwarunkowo wymieszać z wodą przed wypiciem. Stosuje się go w odstępie czasowym (ok. 4 godzin) od zażywania leków.

Na infekcje bakteryjne opierające się wszelkiego rodzaju leczeniu również istnieje rada. Jest to terapia fagowa, czyli fagoterapia. Praktykowana w trzech ośrodkach medycznych w Polsce, Francji i Gruzji, dostępna tylko dla małej liczby pacjentów.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Terapia_fagowa

Termoterapia Pierre Gardelle, to terapia, którą można zastosować w warunkach domowych w przypadku zapalenia ucha środkowego lub anginy. Nie wymaga użycia żadnych środków leczniczych, ani kosztów, gdyż polega na wykorzystaniu gorącej i zimnej wody. Metodę zastosowano w wielu schorzeniach tak trudnych do wyleczenia i to ze znakomitym skutkiem, że przywołuje na myśl cud biblijny.

<https://www.pocztazdrowia.pl/artykuly/jak-leczyc-lumbago-bez-lekow>

Nie mniej jest to terapia wymagająca zaangażowania drugiej osoby, gdyż polega na bardzo częstym (co 3 – 7 minut przez ok. 20 min.) zmienianiu okładów na chore miejsca. W przypadku zapalenia ucha środkowego stosuje się okład z ręcznika zmoczonego w gorącej wodzie (o temperaturze ok 40°C), zaś na szyję okład zimny (ok. 10°C). Temperatura okładów ma być dostosowana w taki sposób, aby była znośna dla chorego. Dla ułatwienia można użyć jednocześnie dwóch ręczników i dwóch termoforów (jeden z gorącą wodą, a drugi z kostkami lodu).

Rzadko zdajemy sobie sprawę z faktu, że wiele leków syntetycznych wyprodukowanych w laboratoriach jest kopią substancji naturalnych występujących w roślinach. Do nich należy między innymi aspiryna, morfina, sylimaryna i wiele wiele innych. Jednakże leki syntetyczne zawierają jedną wyizolowaną substancję czynną i ich działanie powoduje pewne niepożądane skutki uboczne. Natomiast leki ziołowe zawierają oprócz substancji czynnej jeszcze wszystkie inne składniki rośliny, które działają osłaniająco, niwelująco na skutki uboczne. Terapie naturalne respektują zasadę: „Po pierwsze nie szkodzić”.

https://www.kierunekfarmacja.pl/cosma-wierzba-do-aspiryny_5875.art.html

A nie szkodzić to również oznacza nie poprawiać Boga w JEGO dziele i nie wycinać niektórych organów jako zbędnych, niepotrzebnych, przeszkadzających w normalnym funkcjonowaniu organizmu ludzkiego. I na ta-

Ciąg dalszy s.68

Przedsiębiorstwo Robót Drogowo–Mostowych S.A. w Szamotułach

Oferta handlowa

Firma PRDM S.A w Szamotułach posiada na terenie placu przerobowego w Lipnicy gm. Szamotuły suszarnie i sortownie piasku. Posiadamy w swojej ofercie piasek suszony o różnych parametrach.

Dostępne frakcje: 0,0 – 1,2 mm

Piasek suszony znajduje szerokie zastosowanie w różnych gałęziach przemysłu:
przemysł motoryzacyjny (tramwaje-hamulce),

chemia budowlana
(suche zaprawy murarskie i klejowe, tynki szlachetne),
budownictwo sportowe,
budownictwo o specjalnych właściwościach
(piaskowanie konstrukcji stalowych, kamienia,
elewacji, posadzki przemysłowe)
odlewnictwo
zoologia
ogrodnictwo

Piasek suszony umieszczamy w profesjonalnych opakowaniach :
big - bagi ok. 1,0 – 1,5 Mg
możliwość odbioru luzem

Zamówienia przyjmujemy na telefon 612920604, fax 612921003,
e-mail: prdmsa@prdmsa.pl

kiej właśnie zasadzie w medycynie popelnia się dużo błędów, jak na przykład usuwanie migdałków (i nie tylko). Na stronie internetowej: <https://martabrzoza.pl/zdrowie/usuniecie-migdalkow-moze-zwiekszyc-ryzyko-rozwoju-28-chorob/> można przeczytać, cyt.: „Według autorów Journal of American Medical Association Otolaryngology: po zabiegu usunięcia migdałków, wzrasta ryzyko wystąpienia wielu chorób.”

Wymieniona lista metod leczenia infekcji nie jest pełna, lecz każdy może wybrać dla siebie wersję najbardziej mu odpowiadającą lub najłatwiejszą do realizacji. Możliwe jest, jak najbardziej, łączenie kilku terapii; gdyż podwyższa to ich działanie. Należy jednak zwrócić uwagę na możliwość interakcji leków ziołowych i syntetycznych, dlatego wskazana jest porada farmaceuty. Przeciwwskazaniem są też nietolerancje i alergię na po-

szczególne składniki roślinne.

Powyższe opinie podano tylko w celach informacyjnych i nie zwalniają one od konsultacji z lekarzem.

Inne źródła:

<https://www.aptekaotc.pl/tymianek-sok-eko-200-ml.html>
<https://integmed.pl/2018/10/23/biotechnolodzy-o-rozmarynie-i-tymianku/>
<https://ohme.pl/zdrowie/te-ziola-wzmacniają-odpornosc-i-system-immunologiczny-jest-ich-osiem/>
<https://www.skleprozmaryn.pl/solbaby-kaszel-syrop-z-miodu-tymianek-i-pedy-swierku>
<https://www.odkrywamyzakryte.com/nieszczepione-dzieci-sa-zdrowsze/>
[\[nieszczepione-sa-zdrowsze-od-szczepionych-2/\]\(https://www.arkadia-polania.pl/del-bet-roztwor-chlorku-magnezu.php\)
<https://dziecisawazne.pl/masowe-szczepienia-nie-sa-potrzebne-rozmowa-z-prof-maria-dorota-majewska/>
<http://www.arkadia-polania.pl/del-bet-roztwor-chlorku-magnezu.php>
<https://akademiiawitalnosci.pl/terapię-chlorkiem-magnezu/>
<https://www.mg12.pl/2018/10/antyseptyczne-wlasciwosci-chlorku-magnezu/>
\[https://pl.wikipedia.org/wiki/\]\(https://pl.wikipedia.org/wiki/Ignaz_Semmelweis\)
<https://sekrety-zdrowia.org/ocet-czterech-zlodziei-wzmacnia-organizm-i-zabija-zarazki/>
<https://pulapkiwaptece.pl/2017/08/12/leki-syntetyczne-a-naturalne/>
\[https://pl.wikipedia.org/wiki/Mi %C4%99ta_polej\]\(https://pl.wikipedia.org/wiki/Mi_%C4%99ta_polej\)](https://wolnemedi.net/dzieci-</p></div><div data-bbox=)

***

5G

co to oznacza dla ludzi?

Na temat plusów i minusów 5G z Jarosławem Jucewiczem radnym Gminy Miejskiej Ciechocinek i doradcą KOALICJI „POLSKA WOLNA OD 5G” oraz członkiem Stowarzyszenia MY Ciechocinek i Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Prawo do Życia, rozmawia dr Ryszard Milewski

Co należy rozumieć pod pojęciem 5G?

Mówiąc w telegraficznym skrócie, to 5G oznacza nowoczesny model przesyłu danych przy użyciu sieci bezprzewodowych, który ma zapewnić ultra niezawodną, masową łączność pomiędzy urządzeniami tj. samochody, inteligentne domy a użytkownikiem, który posiadając przy sobie urządzenie mobilne telefon, laptop i będzie w stanie się z tymi urządzeniami połączyć. Ministerstwo Cyfryzacji przy wdrożeniu nowych regulacji wskazywało przy tym na możliwości prowadzenia nawet operacji zdalnych, lekarz prowadzi zabieg jak nauczyciel w obecnym czasie lekcje z uczniami. Nauczyciel prowadzi zajęcia dla grupy uczniów z własnego domu, poprzez różne aplikacje umożliwiające prowadzenie telekonferencji. Tak to pięknie brzmi, że nikt z nas pewnie nie zauważył drugiej strony medalu. Tą drugą stroną medalu jest zasada ostrożności w odniesie-

niu do życia i zdrowia ludzkiego. A więc, aby można było ruszyć z wdrożeniem nowego standardu trzeba było zmienić prawo, w taki sposób, aby operator telekomunikacyjny stał się ponad te wartości, na które MY Koalicja zwracamy szczególną uwagę.

W jaki sposób może przedstawić pan organizacje które pan reprezentuje?

W dniu 28 stycznia 2019 w Krakowie, z inicjatywy grupy MY WOLNI LUDZIE <http://www.mywolniludzie.net/> powołaaliśmy do życia: KOALICJĘ „POLSKA WOLNA OD 5G”. Zaznaczam przede wszystkim, że nie jesteśmy przeciw nowym technologiom ale jesteśmy przeciwni wprowadzaniu najtańszych z możliwych rozwiązań kosztem stanowiących zdrowia i życia ludzi oraz organizmów żywych. Wyjaśnia to fizyk medyczny na naszej (naszego stowarzyszenia) stronie internetowej: <http://mywolniludzie.net/5g/filmy-5g/5g-smierc-fizyk-medyczny-ostrzeza-narod-polski/> W związku z powyższym, uznając życie i zdrowie obywateli, zwłaszcza dzieci i młodzieży, za niezbędny warunek dobra Narodu, a zarazem dążąc do poprawy poziomu innowacyjności polskiej gospodarki w oparciu o nowoczesne technologie zgodne z konstytucyjną zasadą zrównoważonego rozwoju oraz jednocześnie przeciwdziałając zanieczyszczeniom polami elektro-

magnetycznymi oraz uzależnieniom.“ Są to wartości o których w dobie pędu technologicznego często się zapomina, bo rola pieniądza, czyli narzędzia, które pozwala dokonywać transakcji kupna i sprzedaży, dla tego narzędzia jesteśmy w stanie zrobić wszystko, pomijając przy tym tą, jedyną wartość, której nie da się kupić.

A jaki macie cel działania?

NASZYM CELEM JEST:

ochrona Polski, czyli życia wszystkich organizmów żywych, ludzi pszczoł, ptaków, itp., przed wdrożeniem niezbadanej sieci telefonii komórkowej nowej generacji 5G poprzez interweniowanie wśród władz i polityków, wydawanie oświadczeń, organizowanie imprez edukacyjno-informacyjnych oraz innych pokojowych działań. KOALICJA łączy ludzi o podobnych poglądach i działa ponad polityką i wszelkimi innymi podziałami. Popieramy wszystkie nowoczesne rozwiązania technologiczne, które szanują zdrowie i życie obywateli oraz bezpieczeństwo środowiskowe obecnych i przyszłych pokoleń Polaków.

Skoro popieracie nowoczesność, to o co chodzi?

No właśnie chodzi o to co mówię, o ochronę życia. Tak naprawdę chodzi o brak realnej kontroli państwa nad rozwojem bezprzewodowych usług telekomunikacyjnych co potwierdziły dwa raporty Najwyższej Izby

Prezentacja.

Kontroli: z 2015 dotyczący postępowań administracyjnych związanych z budową i funkcjonowaniem stacji bazowych telefonii komórkowej oraz z 2019 roku dotyczący działania organów inspekcji sanitarnej i środowiskowej do ochrony ludności przed zanieczyszczeniem sztucznymi polami elektromagnetycznymi.

W Polsce coraz bardziej widoczne są szkody zdrowotne i środowiskowe zwłaszcza wśród mieszkańców miast, powodowane ekspozycją na sztuczne pole elektromagnetyczne wysokich częstotliwości, generowane przez anteny stacji bazowych telefonów komórkowych, terminale mobilne (smartfony, tablety), systemy Wifi, etc. Stan bieżący ulega systematycznemu pogarszaniu się w wyniku wdrażania kolejnych mobilnych systemów 2G, 3G, 4G i obecnie 5G. Problem ten odzwierciedlają liczne protesty obywateli opisywane i dokumentowane przez organizacje społeczne oraz media. A i tak Ministerstwo Zdrowia podniosło normy dot. PEM w środowisku.

W tym miejscu wyjaśniam, że skrót PEM odnosi się do pola elektromagnetycznego, możemy wyróżnić dwa rodzaje tych pól, jednym z nich jest naturalne pole elektromagnetyczne, w którym żyje człowiek od zawsze i wynika ono z budowy ziemi i otaczającej nas atmosfery (słońce, zjawiska atmosferyczne). Natomiast drugim rodzajem pól elektromagnetycznych, są pola sztuczne, gdzie wraz z rozwojem cywilizacji, nauki technicznej w skutek działalności człowieka doszło do wytworzenia coraz większej ilości urządzeń, które wytwarzają pola elektromagnetyczne o różnych częstotliwościach i różnej mocy. Pola elektromagnetyczne mogą

również leczyć, mają zastosowanie w fizjoterapeutyczne w rehabilitacji, ale nieumiejętne wykorzystanie na nie wyselekcjonowanej grupie może powodować skutki uboczne.

Rozmowa z panem jest bardzo interesująca...

Dziękuję. To powiem więcej. Bardzo mocno i trafnie w tej kwestii wypowiada się Stowarzyszenie Nasze Bielany z Krakowa, które podkreślało zasadność stosowania zasady przyczynowości i prewencji w rozwoju usług bezprzewodowych w Polsce. Stosowanie tych zasad w ochronie środowiska wskazuje na perspektywiczne myślenie i świadczy o odpowiedzialności dzisiejszego pokolenia za przyszłość i jakość życia naszych dzieci i wnuków.

Sprawą priorytetową powinno być zainicjowanie takich prac legislacyjnych, które pozwolą na dalszy rozwój nowych technologii wpisany w rozwój gospodarczy Polski, ale jednocześnie będą chronić podstawowe prawa obywateli, w tym przede wszystkim do życia i zdrowia. Są to słowa bardzo istotne w dzisiejszych czasach i nasza Koalicja w zupełności się z nimi zgadza.

To co w zamian?

Światłowód i ograniczenie ekspozycji na sztuczne pola do minimum, to stałe łącza szerokopasmowe są kluczem do sukcesu, operatorzy, kluczowi gracze na rynku wolą iść szybszą drogą, drogą zbudowaną na usługach mobilnych, szerokopasmowych, ale droga ta niekoniecznie jest drogą właściwą, bezpieczną dla użytkownika. Nie trzeba szukać daleko, gdzie gminy miejskie wydają ogromne pieniądze na wymianę płyt azbestowych z naszych dachów, które były bezpieczne a dziś już wiemy, że szkodą.

Szybkie tempo poprawy wskaźników mobilnych usług szerokopasmowych, w odróżnieniu od tych opóźnionych, dotyczących stałych łączy szerokopasmowych: <https://ec.europa.eu/digital-singlemarket/en/scoreboard/poland>

. Powyższe słowa znajdują odzwierciedlenie w "Sprawozdaniu z postępów Europy w zakresie cyfryzacji za 2017 r. (EDPR), profil krajowy Polski" cyt.:

"Zasięg stałych łączy szerokopasmowych 28 miejsce w UE"

"Rozwój mobilnych usług szerokopasmowych 6 miejsce w UE"

"W dziedzinie łączności Polska utrzymuje się na 25 miejscu w UE. Na całościowy wynik Polski wciąż negatywnie wpływa fakt, iż zasięg stałych łączy szerokopasmowych, rozwój stałych łączy szerokopasmowych oraz zasięg dostępu nowej generacji pozostają na niskim poziomie."

"Szybkie tempo poprawy wskaźników mobilnych usług szerokopasmowych, w odróżnieniu od tych opóźnionych, dotyczących stałych łączy szerokopasmowych, podkreśla **asymetryczność rozwoju Polski w dziedzinie łączności.**"

A jakie jest wasze stanowisko jako Koalicji „POLSKA WOLNA OD 5G”?

Nasze stanowisko opiera się głównie na drodze jakim powinno iść społeczeństwo obywatelskie, z który się rozmawia i co najważniejsze się go słucha. Dlatego organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego muszą podejmować działania zmierzające do: ograniczania emisji zanieczyszczenia sztucznymi polami elektromagnetycznymi;

zmiany struktury użytkowania technologii cyfrowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę

obyczajów w zakresie sposobu używania tych technologii; działania na rzecz ograniczania zjawiska e-uzależnienia; przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw zanieczyszczenia środowiska polami elektromagnetycznymi; wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych, fundacji, uczelni, instytucji badawczych i przedsiębiorców. Domagamy się, aby fundusze instytucji publicznych/państwowych przeznaczano na badania i rozwój alternatywnych technik komunikacyjnych przyjaznych dla ludzi, zwierząt i środowiska naturalnego.

A czym możecie się pochwalić, mam na myśli osiągnięcia?

Nasze dotychczasowe działania to efekt pracy bardzo wielu osób, społeczników takich jak ja, staramy się działać bezpośrednio w sejmie, tam gdzie to prawo jest uchwalane, formujemy petycje, zbieramy podpisy, następnie wysyłamy je do przedstawicieli rządu, prezydenta Np.: naszą petycję dot. moratorium na 5G i redukcję ekspozycji ludności na pola elektromagnetyczne podpisało prawie 35 tyś osób. Kontaktujemy się z władzami lokalnymi, piszemy do posłów, senatorów, budujemy świadomość wśród mieszkańców dot. zagrożeń jakie niesie za sobą nowa technologia. Odkrywamy to co zakryte, niewidoczne jak Pole elektromagnetyczne z naszego masztu, który został zlokalizowany blisko naszego domu. Te działania może są niezauważalne przez media ale to co nas najbardziej cieszy, budują świadomość wśród obywateli tworzą społeczeństwo obywatelskie, które właśnie próbuje pytać o swoje

małe ojczyzny począwszy od własnego podwórka.

A co jeszcze należy do ważnych statutowych zadań?

Do naszych statutowych zadań należy też:

Formułowanie petycji, zbieranie podpisów i wysłanie ich do premiera, prezydenta, ministrów.

Wysyłanie informacji do posłów i kandydatów na posłów, bezpośrednie kontakty z posłami.

Kontakty z władzami lokalnymi
Propagowanie problemu przez telewizję NTV, strony internetowe, media społecznościowe.

Organizowanie protestów, dostarczanie ulotek organizującym protesty.

Organizowanie konferencji

Nawiązywanie kontaktów międzynarodowych.

Śledzenie działań legislacyjnych polskich władz oraz wydarzeń światowych związanych z wprowadzaniem sieci 5G jak też z szeroko pojętym elektrosmogiem.

Petycja o moratorium na 5G i redukcję ekspozycji ludności na pola elektromagnetyczne przedstawia się :

https://naszademokracja.pl/petitions/petycja-o-moratorium-na-5g-i-redukcje-ekspozycji-ludnosci-na-pola-elektromagnetyczne?just_launched=true&fbclid=IwAR2t24dVQd1yLNnsWYgqCberXLTfxJbFkHful_Ex9RiIYiyOEhwXZwCJ0I

STANOWISKO KOALICJI POLSKA WOLNA OD 5G na posiedzenie Zespołu Parlamentarnego 20.12.2019

<http://stop5g.com.pl/stanowisko-koalicji-polska-wolna-od-5g-na-posiedzenie-parlamentarnego-zespołu-21-12-2019/>

OPINIA KOALICJI WS. ROZPORZĄDZENIA MINI-

STRA ZDROWIA

<http://stop5g.com.pl/opinia-koalicji-ws-rozporzadzenia-ministra-zdrowia/>

<http://stop5g.com.pl/list-otwarty-koalicji-do-ministra-zdrowia/>

OK. Jesteście aktywni zgodnie ze statutem, a jakie stanowisko na otrzymywaną korespondencję przyjmują wymienieni adresaci: pism, petycji, itp.?

Proces ten naprawdę, dopiero się zaczął, gminy zostały zobowiązane terminem trzydziestu dni i obecnie procedują w komisjach skarg i wniosków nad tym czy przyjąć, czy odrzucić naszą uchwałę.

Dochodzą do nas pierwsze informacje, które wyglądają następująco: Gmina wiejska Zawoja, województwo małopolskie, uważa naszą petycję za zasadną, podjęła uchwałę nr XVII/161/2020 w dniu 14 maja br. Miasto Kołobrzeg przesłało nam informację, iż wniosek przeszedł oceną formalną i przewodniczący Komisji Skarg i Wniosków będzie wnioskował o przyjęcie uchwały. Podobnie Gmina Łabunie woj. Lubelskie.

A w jaki sposób społeczeństwo odbiera wasze działania na rzecz zdrowia i życia, czyli wyborcy władzy która bez konsultacji społecznych wprowadza 5G?

Na wstępie należy zaznaczyć, że działamy nie tylko przeciw 5G, nasze działania zaczęły się o wiele wcześniej, choć również w związku z 5G, to wielu z nas: „Koalicjantów” walczyło, broniło swojej małej ojczyzny jeszcze za czasów 2G, 3G, LTE, 4G. Takim bardzo dobrym przykładem jest Pan Zbigniew Gelzok, geniusz z dziedziny prawa budowlanego, który jako Prezes Ogólnopol-

skiego Stowarzyszenia Prawo do Życia Przeciwdziałania Elektroskażeniom toczy batalie sądowe w każdym sądzie w Polsce, wygrywając większość spraw z zakresu budowy, rozbudowy masztów telefonii komórkowych. Pan Zbigniew pomógł również mi, jest to człowiek orkiestra w swojej dziedzinie. <https://prawodozycia.pl/> Jest z nami Pani Barbara, która walczy o życie swoje i życie swojej córki, która ma stwierdzoną elektrowłażliwość.

<https://gazetakrakowska.pl/krakow-stacje-telefonii-komorkowej-sa-szkodliwe/ar/491011>

To wszystko?

Nie!

A co jeszcze?

Korzystając z okazji, odniosę się do ostatnich wydarzeń, o których w mediach robi się coraz głośniejsze, mam na myśli tutaj informację medialną o rzekomym spaleniu maszty 5G Play w Łodzi. Chciałbym stanowczo odciąć się od tego typu działań, mimo iż to właśnie ta spółka jest liderem według mojej oceny w rankingu nielegalnych stacji na terenie Polski, również takie stacje znajdują się w Ciechocinku i wszystkie 3 stacje są zainstalowane z rażącym naruszeniem prawa. Potwierdził to oczywiście sąd bydgoski oraz

samorządowe kolegium odwoławcze we Włocławku. Ponadto należy podkreślić, iż Samorządowe Kolegium Odwoławcze we Włocławku po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji burmistrza Ciechocinka z dnia 2 maja 2016 r. znak GT.6733.2.4.2016 w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego dla zamierzenia inwestycyjnego polegającego na budowie stacji bazowej telefonii komórkowej P4 na dachu budynku hali targowej na działce nr 459/18, położonej przy ul. Piekarskiej w strefie ochrony uzdrowskiej „B” **została wydana z rażącym naruszeniem prawa.** Powyższe potwierdził również Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy w dniu 6 lutego 2018 r. Sygnatura sprawy **II SA/Bd 1363/17** <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/1F3415248E>

Natomiast abstrahując od tego, jeśli faktycznie wydarzenie, które miało miejsce w Łodzi nie jest „Fake news” tak naprawdę, oddziałuje negatywnie na postrzeganie przeciwników sieci bezprzewodowych i tak naprawdę nie jest im na rękę. Dlatego dziwię się trochę, ponieważ znając działania rządu, rozpoczną się masowe blokowa-

nia stron internetowych, kont społecznościowych, kanałów telewizji niezależnych poruszających tę tematykę – niestety obawiam się podstępnie, że działanie, które jest rozdmuchane, nie zostało potwierdzone przez samego operatora. A sam fakt moim zdaniem, jest na rękę operatorom, przecież znowu są najbardziej poszkodowani.

Co chciałby pan jeszcze dodać, o co nie zapytałem?

Ludzie protestują, palą maszty, a to że chorują blisko stacji, nie ma już dla nikogo znaczenia. Na zakończenie, jeśli pan redaktor pozwoli, zostawię po sobie link do wykazu mieszkań wspólnoty z Krakowa, których to blok X piętrowy znajdował się w okolicy niższego bloku, na którym stała instalacja wytwarzająca pola elektromagnetyczne o dużej mocy. <http://prawodozycia.pl/wp-content/uploads/2016/03/Krakow-Krowoderskich-Zuchow-wykaz.pdf>

I do tej pory, nikt nie potrafi wyjaśnić skąd tak duża zachorowalność, bo bardzo wzrosła.

<https://tv-trwam.pl/local-vods/vod.18846>

**Dziękuję rozmowę:
R.M.**

Ułatwienia dla kierowców i właścicieli pojazdów

Rozpoczynają się prace parlamentarne nad projektem ustawy o zmianie ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw, wprowadzającym szereg ułatwień dla wla-

ścicieli pojazdów i kierujących pojazdami oraz uproszczeń w procedurach związanych z rejestracją pojazdów. Projekt przedłożony przez Ministra Infrastruktury powstał we współpracy z Ministrem Cyfryzacji, jako

element tzw. pakietu deregulacyjnego.

Kierujący pojazdami posiadający polskie prawo jazdy będą zwolnieni z obowiązku posiadania przy sobie i okazywania do-

kumentu podczas kontroli drogowej na terytorium Polski. Dane i uprawnienia kierowcy będą sprawdzane w centralnej ewidencji kierowców. Zmiana ta stanowi kolejne ułatwienie dla obywateli. Już teraz, dzięki działaniom obecnego rządu, kierowcy nie muszą posiadać przy sobie dowodu rejestracyjnego i potwierdzenia polisy OC. Informację o zwolnieniu z obowiązku posiadania przy sobie prawa jazdy Minister Cyfryzacji ogłosi z trzymiesięcznym wyprzedzeniem w komunikacie opublikowanym m.in. w Biuletynie Informacji Publicznej.

W sytuacji, w której w dotychczasowym dowodzie rejestracyjnym wypełnione zostały wszystkie rubryki przeznaczone do wpisania terminu następnego badania technicznego, nie trzeba już będzie wymieniać dowodu rejestracyjnego pojazdu.

Kolejnym uproszczeniem w procedurze rejestracji pojazdów jest zniesienie obowiązku wydawania karty pojazdu oraz nalepki kontrolnej i jej wtórnika.

Nowelizacja ustawy przewiduje wprowadzenie możliwości rejestracji pojazdu lub czasowej rejestracji na wniosek właściciela, również przez starostę właściwego ze względu na miejsce czasowego zamieszkania, a tak-

że czasowej rejestracji pojazdu na wniosek właściciela w przypadku konieczności przejazdu z miejsca jego zakupu lub odbioru, również przez starostę właściwego dla miejsca zakupu lub odbioru pojazdu.

W projekcie zaproponowano ponadto wprowadzenie możliwości zachowania, na wniosek właściciela pojazdu, dotychczasowego numeru rejestracyjnego.

Dużym ułatwieniem dla właścicieli pojazdów będzie wprowadzenie powiązania czasowej rejestracji pojazdu w celu wywozu za granicę z wyrejestrowaniem pojazdu z urzędu.

Jeśli od ostatniej rejestracji pojazdu nie nastąpiła zmiana własności, nie będzie obowiązku przedkładania do rejestracji dowodu własności pojazdu.

Nowością jest wprowadzenie możliwości załatwienia formalności związanych z rejestracją nowego pojazdu samochodowego przez salon sprzedaży autoryzowany przez producenta. Rozwiązanie to ułatwi proces rejestracji, zaoszczędzi czas nabywcy, a także umożliwi mu odbiór już zarejestrowanego pojazdu z salonu sprzedaży, w przypadku zlecenia wniosku o rejestrację przez salon sprzedaży drogą elektroniczną.

Przepisy ustawy umożliwią zwrot zatrzymanego elektronicznie przez organ kontroli ruchu drogowego dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego) przez stację kontroli pojazdów. Rozwiązanie to wyeliminuje konieczność zwracania się kierowcy o zwrot dokumentu np. do urzędu lub też jednostki organu, który zatrzymał dokument.

Nowe przepisy zaczną obowiązywać po 3 miesiącach od ogłoszenia w Dzienniku Ustaw, z wyjątkiem rozwiązań związanych z koniecznością wydania komunikatu Ministra Cyfryzacji. Przepisy dotyczące zniesienia obowiązku wydawania karty pojazdu i nalepki kontrolnej wejdą w życie po upływie 24 miesięcy od publikacji.

Projekt ustawy jest dostępny na stronie Sejmu:

<http://www.sejm.gov.pl/sejm9.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=388>

Szymon Huptys
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Od Redakcji:

Publikowany tekst otrzymaliśmy 29 maja 2020.

Red.

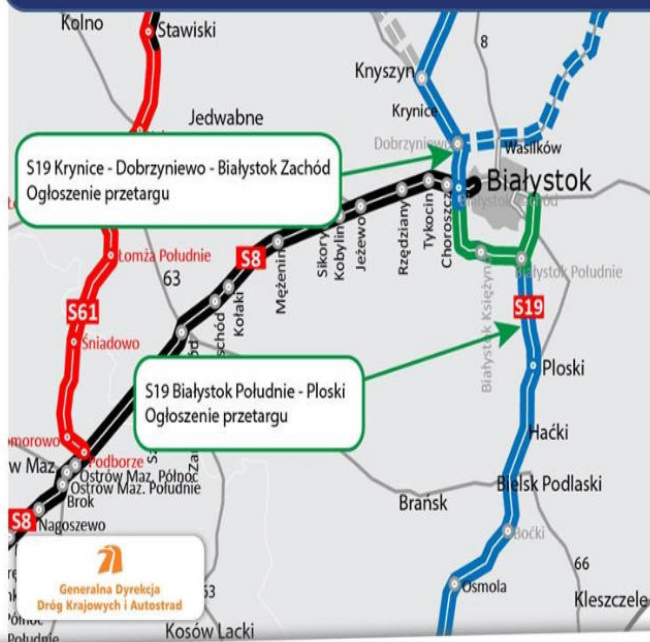
Przetarg na kolejne odcinki S19 na Podlasiu

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) rozpoczyna postępowanie przetargowe na projekt i

budowę dwóch fragmentów drogi ekspresowej S19 w województwie podlaskim. To 10-kilometrowy odcinek Krynice - Dobrzyniewo - Białystok Za-

chód oraz prawie 13-kilometrowy odcinek od węzła Białystok Południe do miejscowości Ploski nad Narwią.

S19 Przetarg na dwa kolejne odcinki!

W ramach inwestycji powstaną:

- dwa odcinki drogi ekspresowej o łącznej długości 23 km,
- węzeł drogowy Białystok Zachód,
- Miejsce Obsługi Podróżnych,
- trzy mosty
- wiadukt kolejowy.

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY

#ŁĄCZYMYPOLSKĘ

Via Carpatia, droga ekspresowa S19 to dla Polski Wschodniej i Podlasia szansa na rozwój, nowe inwestycje i miejsca pracy. Realizacja tego projektu obejmuje także budowę obwodnicy Białegostoku, która pozwoli mieszkańcom tego miasta na odetchnięcie od uciążliwego ruchu tranzytowego – powiedział wiceminister infrastruktury Rafał Weber.

Odcinki S19 Krynice - Dobrzyniewo - Białystok Zachód oraz Białystok Południe - Ploski są elementem przyszłego szlaku komunikacyjnego Via Carpatia łączącego kraje nadbałtyckie z południem Europy. Jednocześnie są przedłużeniem tzw. Południowej Obwodnicy Białegostoku: Krynice - Dobrzyniewo - Białystok w kierunku na północ

i zachód od miasta oraz Białystok Południe - Ploski na południe od Białegostoku, w stronę Lublina.

Oba fragmenty S19 to w sumie około 23 kilometry dwujezdniowej drogi ekspresowej w przekroju 2x2, przystosowanej do ciężkiego ruchu. Technologię wykonania konstrukcji nawierzchni (beton cementowy lub nawierzchnia bitumiczna) wybierze wykonawca.

Na odcinku Krynice - Dobrzyniewo - Białystok Zachód zaplanowany został węzeł Białystok Zachód łączący S19 z drogą ekspresową S8. Zadanie obejmować będzie budowę Miejsca Obsługi Podróżnych, Obwodu Drogowego, 14 obiektów inżynierskich, w tym dwóch mostów - nad rzeką Supraśl i

rzeką Białą, a także wiaduktu kolejowego nad torami linii Białystok - Elk. Na odcinku Białystok Południe - Ploski przewidziano budowę węzła Zabłudów oraz przeszło 150-metrowego mostu nad doliną Narwi.

Link do telekonferencji ws. ogłoszenia przetargów: <https://wetransfer.com/downloads/e9c5e612e686213353f5c6beb26f9ddf20200529073219/b1cd19ff23ef8ddd8d0957e57418585a20200529073249/c8ab5b>

Szymon Huprys
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Pociągi na nowym moście nad Wisłą w Krakowie

Wieczorem 29 maja 2020 r. składy kursujące linią średnicową z Krakowa Głównego do Krakowa Płaszowa pojadą przez nowy most kolejowy nad Wisłą.

Dzisiaj udostępniony do ruchu został nowy most kolejowy w Krakowie. Inwestujemy w nowoczesną kolej w całym kraju – m.in. w dużych aglomeracjach. Nowa infrastruktura oznacza większe możliwości dla przewozów aglomeracyjnych i znaczne skrócenie czasu przejazdu. Konsekwentnie dążymy do celu, jakim jest bezpieczna, komfortowa i przewidywalna polska kolej – powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

Jest to pierwsza z trzech przepraw, które do końca 2021 r. wybudują PKP Polskie Linie Kolejowe SA. Dzięki dodatkowym torom zwiększą się możliwości przewozów pasażerskich na południu Polski i w aglomeracji krakowskiej. Inwestycja war-

ta ponad 1 mld zł współfinansowana jest w ramach instrumentu CEF „Łącząc Europę”.

Most kolejowy zapewni sprawne podróże dalekobieżne, regionalne i aglomeracyjne. Ma 234 metry długości i niemal 9 metrów szerokości. Składa się z trzech łukowych przęseł, z których najwyższe wznosi się na przeszło 18 metrów. Waży 7 tys. ton. Pociągi pojadą po nim z prędkością 100 km/h.

Kolejny krok do lepszych podróży

Przejazdy pociągów po nowym torze to rozpoczęcie kolejnego etapu krakowskich inwestycji. Wykonawcy przystąpią do rozbiórki starego mostu średnicowego. Zostanie on podzielony na fragmenty, które po renowacji będą wykorzystane ponownie na sieci kolejowej zarządzanej przez PKP PLK. Po demontażu dotychczasowej konstrukcji rozpocznie się budowa następnych dwóch przepraw. Na

środkowej zmieszczą się dwa tory kolejowe. Na zachodniej będzie miejsce na jeden tor, a obok przewidziano kładkę pieszo-rowerową.

Nowe mosty kolejowe nad Wisłą w Krakowie są elementem jednej z największych inwestycji na południu Polski. W ramach modernizacji krakowskiej linii średnicowej pomiędzy Krakowem Głównym a Krakowem Płaszowem zwiększają się możliwości podróży koleją. Podróżni będą korzystać z nowych przystanków Kraków Grzegorzki przy Hali Targowej i Kraków Złocień. Pozostałe stacje i przystanki zapewnią wyższy komfort obsługi i będą dostępne dla wszystkich podróżnych. Powstają dodatkowe dwa tory dla pociągów aglomeracyjnych, a pomiędzy Krakowem Płaszowem a Krakowem Bieżanowem jeden tor. W centrum miasta budowane są estakady i wiadukty.

**Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej**

O krok do przodu przed innymi

Innowacyjne centra badawczo-wdrożeniowe w zakresie cyfrowej nauki i technologii, nowatorskie metody interdyscyplinarnego kształcenia w obszarze nauk społecznych, humanistycznych, biologicznych i medycznych odmieniły zupełnie

wizerunek Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

W ciągu zaledwie kilku lat ks. prof. dr hab. Stanisław Dziekoński, rektor UKSW urzeczywistnił w pełni swój wizjonerski program restrukturyzacji uczelni i wprowadził ją do pierwszej ligi

najlepszych szkół wyższych w Polsce.

Szerokoprofilowy uniwersytet stał się wiodącym ośrodkiem, który zapewnia wysoki poziom kształcenia ponad 11 tys. studentów na ok. 50 kierunkach oraz wielodziałową współpracę nauki i gospodarki.

– Spodziewał się ks. rektor tak imponującego efektu po 8 latach zarządzania uczelnią?

Dążyłem do tego przez dwie kadencje, ale efekt jest dużo lepszy niż się tego spodziewałem. To jest zasługa wspaniałych ludzi, utalentowanych i obdarzonych niezwykle wyobraźnią, z którymi wspólnie tego dokonaliśmy w ciągu tych 8 lat. Startując w wyborach na rektora w 2012 roku miałem sprecyzowany plan połączenia dziedzictwa naukowego uczelni z takim rozwojem, który sprostą wyzwaniom współczesnego świata.

Przyznam, że nie było to łatwe zadanie, żeby do moich pomysłów związanych z cyfryzacją, przekonać społeczność akademicką, przyzwyczajoną do szkoły sprofilowanej w określony sposób. Sama nazwa uczelni zachęcała do tego, żeby pozostać uniwersytetem, ale na poziomie akademii, a nie dokonywać przeskoku w kierunku technologii cyfrowych. Przez pierwsze dwa lata przeprowadzałem zmiany w strukturze uczelni, z myślą o stworzeniu e-universytetu. Byłem jednym z pierwszych rektorów wśród polskich uczelni, który miał taki po-

mysł. Konsekwentna realizacja tych zamierzeń doprowadziła przed kilku laty do powołania Centrum Technologii Informatycznych Nauk Humanistyczno – Społecznych. To był pierwszy duży i bardzo ważny projekt dla UKSW, dlatego, że połączył specyfikę naszego uniwersytetu w zakresie humanistyki i nauk społecznych, z tym, co chcieliśmy rozwijać, czyli z technologiami cyfrowymi. Otrzymaliśmy grant z NCBR który pozwolił na stworzenie bazy, pod budowę przyszłej, bardzo nowoczesnej infrastruktury.

– Uczelnia miała specjalistów w tej dziedzinie?

Zyskałem sojuszników wśród niezwykle kompetentnych osób do realizacji mojego pomysłu, którzy związali się z naszą uczelnią. Centrum Technologii Informatycznych dla humanistyki i nauk społecznych powstało we współpracy z Wojskowym Instytutem Medycyny Lotniczej i Ośrodkiem Przetwarzania Informacji. Jest to zbiór nowoczesnych rozwiązań zapewniających stały i bezpieczny dostęp do zaawansowanej infrastruktury informatycznej, umożliwiającej prowadzenie nowatorskich badań, a także łączności z międzynarodowymi i naukowymi sieciami teleinformatycznymi. Budowa tego Centrum była odpowiedzią na współczesne potrzeby i wymagania środowiska naukowego, studenckiego, a także osób szukających szybkiego kontaktu ze specjalistami różnych dziedzin; humanistyki, prawa, socjologii, psychologii i medycyny. Ośrodki tworzone w ramach tego Centrum, w znakomitej większości są nowatorską inicjatywą, a ich potencjał przybliża nas do światowych osiągnięć z zakresu szeroko rozumianej infrastruktury informatycznej dla humanistyki i nauk

społecznych, cyfryzacji czy rozwoju wirtualnej medycyny. Jestem bardzo dumny z tego przedsięwzięcia, za które otrzymaliśmy prestiżową nagrodę LUMEN w kategorii rozwój uczelni, przyznawaną przez kapitułę złożoną z wybitnych przedstawicieli świata akademickiego oraz praktyków zarządzania.

– Sukces tego przedsięwzięcia motywował do dalszego rozwoju technologii cyfrowych na UKSW?

– Na uczelni powstały bardzo profesjonalne zespoły złożone z informatyków, programistów, analityków, badaczy i uczonych, zajmujących się tą dziedziną. Większość pracowała początkowo za niewielkie pieniądze, bo uczelni nie było stać na ich wynagradzanie. To ich nie zniechęcało. Udzielał się im mój entuzjazm i wiara, że dokonany na uczelni czegoś niezwykłego w dziedzinie rozwoju cyfrowej nauki i technologii. Wyspecjalizowane zespoły przygotowywały ambitne projekty i sięgaliśmy po granty na ich realizację i było coraz lepiej. To, że ściągałem do nas wybitnych uczonych, w tym m.in. prof. Marka Niezgódkę, który przez wiele lat kierował Interdyscyplinarnym Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego na Uniwersytecie Warszawskim, prof. Andrzeja Jankowskiego, twórcy Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych, prof. Andrzeja Skowrona, jednego z najlepszych specjalistów w zakresie sztucznej inteligencji, było bardzo dużym osiągnięciem, a może nawet zrzędzeniem Opatrzności. Uczeni wnieśli własne know-how i swoim autorytetem uwiarygodnili działania, które w sposób odpowiedzialny i przewidywalny pozwoliły zbudować szeroki profil UKSW.

– Uczelnia stała się partnerem dla poważnych ośrodków naukowych i biznesowych. Jak to się przekłada na kolejne działania?

Staliśmy się rozpoznawalni wśród uczelni technicznych, w tym politechnik, WAT oraz instytutów badawczych. To nam dodało skrzydeł i zachęciło do coraz ambitniejszych działań. Od kilku lat nasza uczelnia konsekwentnie buduje obszar technologii cyfrowych, bardzo ważny dla dzisiejszej gospodarki i życia społecznego. Budowa Centrum Cyfrowej Nauki i Technologii, którym kieruje prof. Marek Niezgódka, jest postawieniem przysłowiowej „kropki nad i”, w tych wszystkich dążeniach i działaniach, które przez kilka lat wspólnie programowaliśmy i podejmowaliśmy. Inwestycja w naszym nowym kampusie w Dziekanowie Leśnym jest już prawie na ukończeniu. Budynki są jeszcze w surowym stanie, ale już gromadzimy wyposażenie laboratoriów, na najwyższym światowym poziomie. Mogliśmy ten projekt zrealizować dzięki intensywnej współpracy naukowo-badawczej z PGE i KGHM „Polska Miedź”, najpotężniejszymi spółkami Skarbu Państwa. Prowadzimy już wspólnie kilka ważnych dla gospodarki i energetyki projektów badawczo-wdrożeniowych. Niedługo pokazemy już pierwsze, imponujące efekty tych działań.

Stale pojawia się coś nowego nie tylko w sferze badawczo-rozwojowej, ale także w rozwoju naszej infrastruktury. W kwietniu tego roku postawiliśmy w naszym kampusie w Warszawie przy ul. Wóycickiego komputer o najsilniejszej w Polsce mocy obliczeniowej, w obszarze sztucznej inteligencji. Dzięki temu od razu ściągnęliśmy in-

nych partnerów którzy z niego korzystają.

– Wśród najważniejszych osiągnięć ostatnich lat było także utworzenie Collegium Medicum na UKSW. Wierzył ks. rektor, że uda się tego dokonać w drugiej kadencji kierowania uczelnią?

– Nie dopuszczałem do siebie nawet takiej myśli, że coś mi w tym przeszkodzi. Powołanie Wydziału Medycznego wiązało się z szeregiem formalności, które wymagały czasu, ale przebrnęliśmy przez to wszystko z sukcesem. Collegium Medicum działa już od roku i bardzo prężnie się rozwija. W budowaniu pozycji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w przestrzeni akademickiej utworzenie Wydziału Medycznego było jedną z kluczowych decyzji. Społeczność akademicka patrzy na medycynę w sposób holistyczny, gdzie ciało, umysł, emocje i dusza stanowią jedność. Stąd też w kształceniu przyszłych lekarzy i pielęgniarek włączyliśmy bogactwo nauk humanistycznych, by w ten sposób możliwie najlepiej przygotować naszych studentów do pracy z człowiekiem potrzebującym pomocy i chorym. Cały wysiłek, jaki został włożony w powstanie tego wydziału z kierunkiem lekarskim i pielęgniarstwem, traktujemy jako wotum wdzięczności dla dwóch wielkich Polaków, związanych z naszym uniwersytetem: Stefana Kardynała Wyszyńskiego w czasie przygotowania do beatyfikacji i św. Jana Pawła II w 100-lecie urodzin.

– Następcą ks. rektora będzie miał już łatwiejsze zadanie w dalszym umacnianiu pozycji uczelni. Proszę mi zdradzić, co zdecydowało o tak dużym sukcesie w reorganizacji UKSW w ciągu zaledwie kilku lat?

– Otwartość do ludzi i odporność na krytykę. Mało kto wierzył w pomyślną realizację moich wizjonerskich planów stworzenia cyfrowej nauki, technologii i medycyny na UKSW. Ja konsekwentnie do tego dążyłem i zyskiwałem coraz więcej sojuszników. Teraz przekształcanie uniwersytetu w szerokoprofilową uczelnię, która ma wielu partnerów na całym świecie zostało docenione. Bardzo się cieszę, że nie zawiodłem zaufania, ani hierarchów kościelnych, ani osób cywilnych, które mnie wspierały podczas pierwszej i drugiej kadencji. Zyskaliśmy uznanie nie tylko w środowisku naukowym, ale jesteśmy również traktowani jako ważny uczestnik życia społecznego i gospodarczego.

– **W czym się to przejawia?**

Nasze badania z wykorzystaniem sztucznej inteligencji pozwalają na analizowanie wielu istotnych prognoz dla gospodarki i ludzkiego zdrowia, w tym również różnych zagrożeń. Mam wielką satysfakcję, że mogę się dzielić naszymi dokonaniami z ludźmi reprezentujący-

mi bardzo różne środowiska zarówno w kraju jak i za granicą. Niedawno byliśmy wspólnie z Politechniką Warszawską i WAT uczestnikami międzynarodowej konferencji „Obrad okrągłego stołu”, organizowanej online przez Stowarzyszenie Elektryków Polskich (SEP), z którym współpracuję od początku mojej pierwszej kadencji. Ta współpraca była zresztą impulsem do powołania Centrum Technologii Informatycznych w zakresie humanistyki i nauk społecznych. Kontynuujemy tę partnerską współpracę do tej pory wymieniając się wiedzą i doświadczeniem. Podczas tej konferencji skoncentrowanej na technologiach cyfrowych i ich zastosowaniu, zostaliśmy w sposób szczególny wyróżnieni.

Jako jedyny z rektorów zostałem poproszony o wprowadzenie do debaty z udziałem międzynarodowych autorytetów ze świata nauki i pokazania naszej skuteczności w rozwoju cyfrowej nauki i technologii. Referat na temat nowatorskich rozwiązań wygłosił natomiast prof. Marek Niezgodka, co dodatko-

wo nobilituje naszą aktywność w tej dziedzinie. W mojej ocenie uniwersytet powinien odgrywać kluczową rolę w rozwoju technologicznym, gospodarczym, społecznym i kulturowym zwłaszcza w czasach szybkich przemian cywilizacyjnych, jakich dzisiaj doświadczamy. Dla skutecznej realizacji tych zadań w świecie wymuszającym nieustanne doskonalenie, niezbędne jest podejmowanie inicjatyw wspierających rozwój zaawansowanych technologii, podnoszenie kwalifikacji i tworzenie programów integrujących. W dobie globalnej cyfrowej rewolucji cywilizacyjnej na uniwersytecie katolickim spoczywa obowiązek kształcenia przyszłych pokoleń w taki sposób, aby wzięły na siebie odpowiedzialność za życie i zdrowie człowieka oraz za przyszłość kraju, Europy i świata.

Z ks. rektorem Stanisławem Dziekońskim rozmawiała Jolanta Czudak

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Święto patrona Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego

Dziś, jak co roku w dzień narodzin dla nieba Patrona UKSW ks. kard. Stefana Wyszyńskiego, obchodzone jest święto Uczelni. Tegoroczne obchody w związku z sytuacją epidemiczną będą miały inną formę niż dotychczas. Senat UKSW zbiera się na uroczystym posiedzeniu online, podczas którego słowo do społeczności akademickiej wygłosi Je-

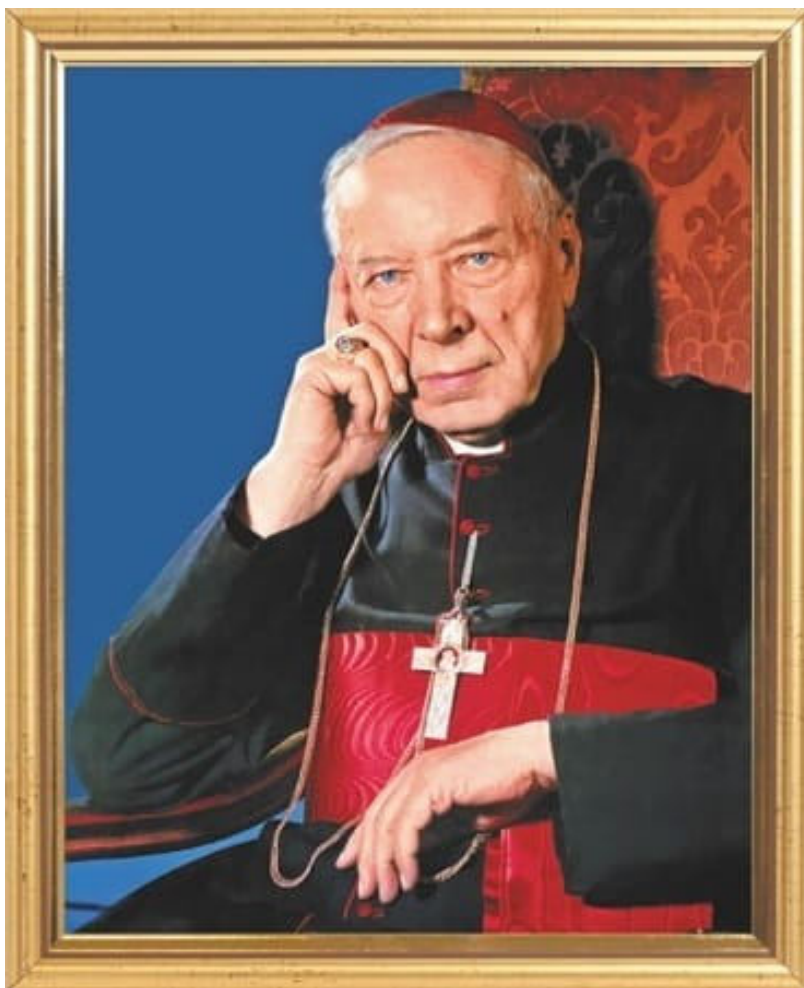
go Eminencja kard. Kazimierz Nycz, metropolita warszawski i Wielki Kanclerz UKSW.

Z okazji święta uczelni JM ks. prof. dr. hab. Stanisław Dziekoński skierował do wspólnoty akademickiej, przyjaciół, dobroczyńców i studentów UKSW tekst uroczystego przemówienia:

Dzień dzisiejszy związany jest z narodzinami dla nieba Stefana Kardynała Wyszyńskiego –

Świadka wiary i Męża Stanu. Dla naszej wspólnoty akademickiej jest to najważniejsze święto, obchodzone uroczyście, w atmosferze wdzięczności składanego Bożej Opatrzności za dar życia naszego Patrona. Świadectwem niestrudzonej działalności Prymasa Tysiąclecia w służbie Bogu i ludziom są Jego zapiski z ponad 30-letniego okresu. Ich opracowania – we współpracy z Instytu-

Szanowni Państwo, dzieciństwo, jakie pozostawił po sobie Prymas Tysiąclecia jest fundamentem, na którym zbudowaliśmy tożsamość naszego Uniwersytetu i oparliśmy jego rozwój. W ostatnich latach wiele uwagi poświęciliśmy jakości kształcenia. Znacząco rozbudowaliśmy infrastrukturę do prowadzenia badań naukowych z myślą o wdrożeniach do gospodarki i realizacji zadań ważnych dla życia społecznego. Podpisaliśmy dziesiątki umów o współpracy z różnymi instytucjami i firmami, które dostrzegły w nas duży potencjał do współpracy w zakresie badań i rozwoju. Dzięki wstawiennictwu Sługi Bożego Stefana Kardynała Wyszyńskiego, poddaniu się woli Boga, przy pełnym zaangażowaniu naszego talentu i doświadczenia osiągnęliśmy poziom, dzięki któremu staliśmy się jeszcze bardziej rozpoznawani i cenieni nie tylko Polsce, ale też w Europie i w świecie. Jeszcze kilka lat temu nasza uczelnia kojarzyła się głównie z naukami humanistycznymi i społecznymi, z czego byliśmy i jesteśmy dumni. Dzięki ogromnemu wysiłkowi i determinacji, odczytując znaki czasu, stworzyliśmy z naszej uczelni uniwersytet szeroko profilowy, który odpowiada na potrzeby społeczne i gospodarcze, stając się wiodącym ośrodkiem w dziedzinie współpracy nauki i gospodarki. Naszym wyróżnikiem są dzisiaj nie tylko piękne sale wykładowe w nowych budynkach, uporządkowany i wyremontowany najstarszy kampus UKSW, powstałe kilka lat temu Centrum Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej, oddawana jeszcze w tym roku akademickim hala sportowa z boiskiem olimpijskim do piłki ręcznej i miejscem wyznaczonym na fitness, ale też – a raczej przede

tem Pamięci Narodowej, Archidiecezją Warszawską, Archidiecezją Gnieźnieńską oraz Instytutem

Prymasa Wyszyńskiego – podjął się Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego. W ten sposób zapiski „Pro Memoria” są udostępniane historykom i całemu społeczeństwu.

Prace nad przygotowaniem do druku i opublikowaniem w 27 tomach zapisków Prymasa Tysiąclecia są jednym z wielu działań, jakie podjęliśmy, przygotowując się do beatyfikacji naszego Patrona. W czasie obchodów 20-lecia Uniwersytetu upamiętniliśmy Stefana Kardynała Wyszyńskiego, między innymi organizując kongres „Droga życia i posługi pasterskiej Prymasa Stefana Wyszyń-

skiego jako przesłanie dla współczesnego Kościoła w Polsce” i uczestnicząc w cyklu debat pn. „Myśląc Wyszyńskim”. Oprócz inicjatyw ogólnouczelnianych szereg działań ukazujących Stefana Kardynała Wyszyńskiego jako patrona na czasy współczesne podjęły także poszczególne wydziały i instytuty. Warto przy tym odnotować, że dzięki wsparciu Fundacji Rozwoju Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego uporządkowaliśmy bogate zbiory w zasobach archiwum UKSW oraz osób prywatnych i udostępniłyśmy je w technologii cyfrowej. W ten sposób powstało „Muzeum Cyfrowe UKSW”, będące bogatą skarbnicą wiedzy o naszej uczelni, od początku jej powstania.

wszystkim – innowacyjne centra badawcze. Jednym z pierwszych kroków do tworzenia uniwersytetu innowacyjnego i silnego naukowo była budowa Centrum Laboratoryjnego Nauk Przyrodniczych, które stało się miejscem badań i wdrożeń kilku naszych wydziałów. Poczynione inwestycje w infrastrukturę zapoczątkowały wymiernymi wynikami w nauce. W wielu podjętych decyzjach dotyczących rozwoju uczelni można dostrzec wręcz wizjonerski charakter. Przykładem tego jest budowa centrum badawczo-wdrożeniowego w Dziekanowie Leśnym, dedykowanego technologiom cyfrowym. Interdyscyplinary i wybitnie naukowy charakter tego Centrum pozwolił nam połączyć pracę naukowców różnych dyscyplin, jak też nawiązać współpracę z największymi spółkami gospodarczymi i instytucjami odpowiedzialnymi za rozwój społeczeństwa.

W budowaniu pozycji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie w przestrzeni akademickiej jedną z kluczowych decyzji było utworzenie Wydziału Medycznego. Collegium Medicum, z prestiżowym kierunkiem lekarskim. Patrzymy na medycynę w sposób holistyczny, gdzie ciało, umysł, emocje i dusza stanowią jedność. Stąd też w kształcenie przyszłych lekarzy i pielęgniarzek włączyliśmy bogactwo nauk humanistycznych, by w ten sposób możliwie najlepiej przygotować naszych studentów do pracy z człowiekiem potrzebującym pomocy i chorym. Cały wysiłek, jaki został włożony w powstanie tego wydziału z kierunkiem lekarskim i pielęgniarstwem, traktujemy jako wotum wdzięczności dla dwóch wielkich Polaków, związanych z

naszym uniwersytetem: Stefana Kardynała Wyszyńskiego w czasie przygotowania do beatyfikacji i św. Jana Pawła II w 100-lecie urodzin.

W roku XX-lecia powstania naszej uczelni z dumą możemy powiedzieć, że realizujemy oczekiwania, jakie wobec nas ma nasz Patron. W kontekście dynamicznego wielokierunkowego rozwoju naszej uczelni szczególnie bliskie są nam słowa Prymasa Tysiąclecia, wypowiedziane w Gnieźnie w 1966 r: „Tylko orły szybują nad granicami i nie lękają się przepaści, wichrów i burz. Musicie mieć w sobie coś z orłów! – serce orle i wzrok orli ku przyszłości. Musicie ducha hartować i wznosić, aby móc jak orły przelatywać nad granicami w przyszłość naszej Ojczyzny. Będziecie mogli jak orły przebić się przez wszystkie dziejowe przełomy, wichry i burze, nie dając się spętać żadną niewolą. Pamiętajcie – orły to wolne ptaki, bo szybują wysoko... Pamiętajcie, że i Wy jesteście z pokolenia orłów. Niech to będzie dla Was znakiem, programem i ukazywaniem drogi ... Szybujcie wysoko, ku przyszłości Ojczyzny i Kościoła”.

W podobnym duchu, podkreślając dodatkowo niezastąpioną rolę UKSW w budowaniu przyszłości Europy, wypowiedział się św. Jan Paweł, który zechciał przyjąć tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Prawie 19 lat temu, podczas uroczystości, jaka miała miejsce w Sali Klementyńskiej na Watykanie, nasz Najbardziej Dostojny Doktor honorowy skierował do nas następujące przesłanie: „[wierzę], że ta uczelnia przez solidne zaangażowanie naukowe profesorów i studentów będzie kształtować duchowe oblicze

nie tylko Polski, ale całej Europy. Młodość Waszej uczelni może być Waszą siłą, źródłem nowych energii płynących ze świeżego podejścia do zagadnień, z którymi od wieków zmagają się ośrodki naukowe”. Papież apelował do nas: „Wykorzystajcie możliwości, jakie stwarza młodość – młodość instytucji i młodość ducha!”

Nowy wizerunek Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego musi zawierać w sobie nowoczesną myśl opartą na prostej i przejrzystej komunikacji z wartościami i dziedzictwem, jakie pozostawił nam Patron. Dlatego też, odważnie patrząc w przyszłość i nawiązując do postaci Prymasa Wyszyńskiego, stworzyliśmy i wdrażamy System Identyfikacji Wizualnej Uniwersytetu. Logo uczelni oparte jest na pierwszej literze nazwiska Patrona i odwołuje się jednocześnie do cech charakteryzujących naszą uczelnię.

W dniu naszego święta, w dwudziestym roku działalności Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, z dumą możemy powiedzieć, że zrealizowaliśmy plany, które dla wielu wydawały się niemożliwe. Weszliśmy do pierwszej ligi uczelni w Polsce; dziś inni o nas już nie tylko po prostu wiedzą, ale chcą z nami współpracować, dostrzegając w nas naukowy i dydaktyczny potencjał. W ten sposób konsekwentnie i merytorycznie wchodzimy w realizację zadań, jakie wyznaczył uniwersytetom katolickim papież Franciszek w konstytucji apostołskiej „Veritatis Gaudium”. Dokument ten kładzie wyraźny nacisk na konieczność podążania za duchem czasu, a w konsekwencji uwzględnienia innowacyjności w katolickim środowisku akademickim. Uniwersytety

nie mogą ograniczyć się jedynie do debaty intelektualnej i edukacji opartej na badaniach podstawowych. Spoczywa na nich również odpowiedzialność za innowacyjność widoczną w rozwoju społeczno-gospodarczym całego społeczeństwa. Uniwersytet powinien odgrywać kluczową rolę w rozwoju gospodarczym, społecznym i kulturowym zwłaszcza w czasach szybkich przemian w dziedzinie nauki i technologii, jakich doświadczamy dzisiaj. Dla skutecznej realizacji tych zadań w świecie wymuszającym nieustanne doskonalenie niezbędne jest tworzenie sieci wyspecjalizowanych i interdyscyplinarnych ośrodków, podejmowanie inicjatyw wspierających rozwój ewolucji zaawansowanych technologii, podnoszenie kwalifikacji zasobów ludzkich i tworzenie programów integrujących.

W dobie globalnej cyfrowej rewolucji cywilizacyjnej odpowiedzialność spoczywająca na uniwersytecie katolickim, zwłaszcza na nauczycielach akademickich kształcących przyszłe

pokolenia, dotyczy między innymi wskazywania wartości, które stanowią o sile uniwersytetów, ich odpowiedzialności za człowieka, za przyszłość kraju, Europy i świata. Taką centralną wartością jest miłość. Według „Veritatis Gaudium” „miłość jest tą siłą, która nie narzuca się człowiekowi od zewnątrz, lecz rodzi się w jego wnętrzu, w jego sercu, jako jego najbardziej wewnętrzna własność. Chodzi tylko o to, by człowiek pozwolił się jej narodzić i by umiał nasyć nią swoją wrażliwość, swoje myślenie w laboratorium, w sali seminaryjnej i wykładowej, a także przy warsztacie wielorakiej sztuki”. Stanowisko to nabiera jeszcze większej głębi w świetle nauki świętego papieża Jana Pawła II o cywilizacji miłości, jak też w świadectwie życia i całym dziedzictwie pozostawionym przez Stefana Kardynała Wyszyńskiego, który mówił: „czas to miłość”, zachęcając do życia miłością.

Droga Wspólnoto Akademicka, Kochani Przyjaciele i Absolwenci!

Z wyrazami najwyższego szacunku słu do każdego z Was pozdrowienia i wyrazam wdzięczność za to, że byliśmy i jesteście razem w budowaniu UKSW jako uniwersytetu przyszłości, opartego na solidnych fundamentach niezmiennych i ponadczasowych wartości, a równocześnie otwartego, reagującego na znaki czasu, odpowiadającego na wyzwania cywilizacyjne. Przeżywając czas jako miłość, twórzmy uczelnię o wyrazistej tożsamości opartej na wskazaniach Prymasa Tysiąclecia, silną w pokonywaniu przeciwności, odważną w kreśleniu przyszłości, wyznaczającą sobie ambitne i wzniosłe cele. Bądźmy razem, z pełnym oddaniem budując uczelnię zasługującą na miano żywego pomnika Stefana Kardynała Wyszyńskiego, patrona na czasy współczesne.

**IM ks. rektor
prof. Stanisław Dziekoński**

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Diagnostyka molekularna kluczem innowacyjnego postępowania onkologicznego

W ramach budowania świadomości na temat guzów mózgu Fundacja Glioma Center im. Hani Magiery, charytatywna organizacja non-profit, prowadzi akcję informacyjno-edukacyjną. Jej celem jest podkreślenie znaczenia badań molekularnych glejaka, które mogą stanowić klucz do wdrożenia optymalnego i spersonalizowa-

nego leczenia. Glejak to rodzaj guza występującego w mózgu i rdzeniu kręgowym. Istnieje kilka rodzajów komórek glejowych, które mogą wytwarzać guzy.

Glejaki klasyfikowane są zgodnie z rodzajem komórki glejowej zaangażowanej w nowotwór (gwiaździate, wyściółczaki, skąpodrzewiaki, typy mieszane), a także cechami ge-

netycznymi guza, co może pomóc przewidzieć, jak guz będzie się rozwijał i jakie leczenie może być skuteczne. Glejak złośliwy, należący do grupy rozlanych nowotworów astroglejowych, jest diagnozowany najczęściej u osób w piątej i szóstej dekadzie życia, nieco częściej u mężczyzn niż u kobiet. Guz ten stanowi około 15 proc. wszystkich pierwotnych guzów mó-

zgu, jest guzem rokującym wyjątkowo niekorzystnie, gdyż mediana przeżycia wynosi zaledwie kilkanaście miesięcy. Naukowcy nie ustają jednak w poszukiwaniu innowacyjnych metod postępowania. Jedną z nich jest szeroka diagnostyka molekularna, coraz częściej wykorzystywana przy diagnozowaniu przyczyn wielu chorób, w tym metabolicznych i nowotworowych.

Analiza molekularna szuka przyczyn powstania guza w materiale genetycznym, a celem badania pobranego materiału jest poznanie m.in. zmian genetycznych i profilu ekspresji guza. W wielu centrach onkologicznych na świecie badania molekularne należą do standardowego postępowania w diagnozowaniu i leczeniu guzów mózgu. Taka analiza może mieć

niebagatelne znaczenie w rozpoznaniu skomplikowanych przypadków i może nierzadko identyfikować mutacje, sugerujące opcje terapeutycznie niebrane wcześniej pod uwagę. W głąbi liczba mutacji, dla których istnieją leki testowane w badaniach klinicznych, nie jest duża. Tym bardziej istotne jest oznaczenie wszystkiego, co może pomóc onkologom w decyzjach dotyczących leczenia.

Jednym z nadrzędnych celów naszej Fundacji jest wypracowanie wraz ze środowiskiem medycznym rekomendacji opisujących powiązania mutacji z lekami. Nie jest bowiem najważniejsze oznaczenie kilkuset przypadkowych mutacji, które nie przełożą się na żadne leczenie, ale oznaczenie wszystkich tych, które mogą wpłynąć na decyzje dotyczące działań tera-

peutycznych – przekonuje Magdalena Magiera, prezes Fundacji Glioma Center im. Hani Magiery.

Diagnostyka molekularna nowotworów jest złotym standardem w większości szpitali onkologicznych w Stanach Zjednoczonych, co potwierdza znany onkolog pediatryczny Ira J. Dunkel z wiodącego amerykańskiego szpitala onkologicznego Memorial Sloan Kettering Cancer Center w Nowym Jorku (MSKCC), nadzorujący wiele badań klinicznych – Analiza molekularna ma niebagatelne znaczenie w diagnozowaniu skomplikowanych przypadków i nierzadko pomaga identyfikować mutacje, sugerujące opcje terapeutycznie niebrane wcześniej pod uwagę. Niestety analiza molekularna guza wykonywana jest w Polsce wciąż zbyt

rzadko, a jeśli już jest przeprowadzana, to jej zakres jest stosunkowo wąski. Pacjenci często nie są świadomi, że właśnie dzięki tej diagnostyce możliwe jest poszukiwanie innowacyjnego postępowania medycznego, które daje nadzieję na większy komfort życia w maksymalnie najdłuższym czasie.

Aby podnieść i rozpropagować wśród pacjentów i ich rodzin wiedzę na temat badań molekularnych guza mózgu – glejaka, Fundacja Glioma Center im. Hani Magiery, obok dostarczania informacji. (IW)

<https://glioma-center.com/>

<https://www.facebook.com/GliomaCenter/>

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Okulistyka jest dziedziną, która wspaniale pozwala się obrazować

Dzięki rekomendacjom Głównego Inspektora Sanitarnego oraz konsultanta krajowego z dziedziny okulistyki przywracane są stopniowo planowe zabiegi operacyjne. Takie rozwiązanie zalecało również Europejskie Towarzystwo Chirurgii Ząbów i Chirurgii Refrakcyjnej. Jedyny Polak zasiadający w tym gronie – profesor Robert Rejda (na zdj.), kierownik Kliniki Okulistyki Ogólnej lubelskiego Uniwersytetu Medycznego i

prezes Stowarzyszenia Chirurgów Okulistów Polskich, wyjaśniał w rozmowie z Wojciechem Brakowieckim, na antenie Radia Lublin, że sytuacja epidemiczna spowodowała, iż część działalności naukowej i szkoleniowej przeniosła się do Internetu.

My w Lublinie, na Uniwersytecie Medycznym jesteśmy pionierami zarówno w kwestii ćwiczeń ze studentami jak i prowadzenia wykładów, seminariów. Zaistniała sytuacja pozwo-

liła nam w bardzo szybki sposób rozszerzyć działalność na szkolenia okulistów. Okulistyka to dziedzina, która wspaniale pozwala się obrazować. Narząd wzroku można sfotografować, można przedstawić wyniki badań w formie zapisów graficznych, także operacje oka bardzo często filmujemy i właśnie takie filmy i obrazy bardzo łatwo i skutecznie można przedstawić na szkoleniach, pokazując fragmenty operacji, objawy chorób. W przypadku okulistyki jest to

wyjątkowo wygodne i możliwe – powiedział prof. Rejdak.

Czy to znaczy, że paradoksalnie epidemia koronawirusa spowodowała, że szkolenia przeniosą się do sieci?

Zawsze różnego rodzaju katastrofy wymuszają wprowadzanie nowych rozwiązań. Epidemia spowodowała, że szkolenia online z nami zostaną, dlate-

go że są po prostu wygodne. Można je prowadzić z własnego fotela w gabinecie czy w klinice, nie trzeba pokonywać tysięcy kilometrów. Chciałbym podkreślić, że Lublin w tej chwili stał się centrum szkolenia dla lekarzy ze Wschodu – z Ukrainy, Białorusi, Gruzji, Litwy i Łotwy. Łączymy się regularnie z grupami lekarzy z tych

pokazując im nowe rozwiązania w okulistyce. Szkolenia lekarzy z całej Polski prowadzimy cyklicznie również w Lublinie – powiedział gość Wojciecha Brakowieckiego.

WB / SzyMon

Więcej na:

www.liderzynnowacyjnosci.com

Permanenty stres jest jedną z częstych przyczyn wypadania włosów

Stres związany z pandemią koronawirusa może powodować łysienie. W ostatnim czasie do trychologów zgłasza się coraz więcej osób z tym problemem. Lęk i życie w napięciu negatywnie wpływają na kondycję całego organizmu, a co za tym idzie – osłabiają włosy i powodują liczne problemy skóry głowy. Włosy są bowiem barometrem odzwierciedlającym ogólny stan zdrowia psychicznego i fizycznego.

Czynnikiem, który napędza stres, jest pandemia koronawirusa, która spowodowała, że wielu osobom od kilku tygodni stale towarzyszą stres i niepewność. W ostatnich dniach do gabinetów trychologów zgłasza się coraz więcej osób z problemem utraty włosów.

Pandemia spowodowała kryzys ekonomiczny i gospodarczy. Okazuje się jednak, że jej skutki możemy odczuwać także bezpośrednio, obserwując swój organizm. Długi okres izolacji negatywnie wpłynął na zdrowie znacznej części społeczeństwa.

Sytuacje kryzysowe u większości z nas powodują dyskom-

fort psychiczny. Wybuch pandemii był dla nas dosyć intensywnym czynnikiem stresogennym. W związku z tym obserwujemy wzrost liczby osób borykających się z łysieniem telogenowym. Ten rodzaj łysienia powoduje skrócenie cyklu życia włosa. Objawia się dopiero po dwóch–trzech miesiącach od sytuacji, która nas dotknęła, więc teraz zaczynamy dostrzegać skutki rozpoczęcia izolacji w Polsce – mówi agencji Newseria Lifestyle Anna Mackojć, trycholog i biotechnolog z Instytutu Trychologii.

Długotrwały stres może przyczyniać się do pogorszenia kondycji skóry głowy. Ekspertka radzi, by wcieranie kosmetyków połączyć z masażem głowy poprawiającym krążenie krwi w komórkach skóry. To spowoduje, że składniki odżywcze zawarte w preparatach lepiej się wchłoną, a więc efekty ich stosowania będą szybciej widoczne.

Osoby, które mają tendencję do łuszczycy, atopii, świądu czy łupieżu, obecnie powinny zainwestować w dobrej jakości szampony i odżywki. Warto

bowiem pamiętać, że podziały komórkowe odbywają się w macierzy włosa, która ulokowana jest w skórze, dlatego jej dobra kondycja to podstawa – zaznacza Anna Mackojć.

Produkty do pielęgnacji powinny być odpowiednio dobrane do kondycji skóry i rodzaju włosów. W konsekwencji, jeżeli skóra głowy jest wysuszona, szampon powinien zawierać składniki odbudowujące płaszcz hydrolipidowy. Pozwolą one dłużej utrzymać wodę w komórkach naskórka. Innym rozwiązaniem są produkty specjalistyczne, polecane przy konkretnych problemach skóry głowy.

Jeśli zaobserwujemy niepokojące sygnały, takie jak zwiększoną liczbę wypadających włosów, warto zgłosić się do gabinetu trychologicznego. Im szybciej to zrobimy, tym większa jest szansa na całkowite pozbycie się problemu. Zachęcam również do wizyt profilaktycznych, ponieważ wówczas możemy nie dopuścić do wypadania i skupić się na wzmacnianiu jakości i kondycji włosów – mówi biotechnolog z Instytutu Trychologii.

Pierwszym sygnałem łysienia, na który powinniśmy zwrócić uwagę, jest większa utrata włosów podczas wykonywania codziennej pielęgnacji, czesania i mycia. Jeśli widzimy niepokojące symptomy, wówczas jak najszybciej należy skierować się do gabinetu trychologicznego po natychmiastową pomoc. Warto także zwrócić uwagę na odpowiednią suplementację witamin oraz codzienny jadłospis, pamiętając, że podstawowym budulcem włosów są białka i składni-

ki mineralne. W konsekwencji, aby cieszyć się zadbaną fryzurą, należy spożywać między innymi nabiał, mięso i ryby. Produkty te dostarczają organizmowi białko zbudowane z aminokwasów. Warto też zadbać o komfort psychiczny.

Z kolei aby zapobiec czynnikom stresogennym, warto pamiętać o suplementacji witaminy B12. Jest ona intensywnie skorelowana z układem nerwowym, dlatego jej prawidłowy poziom zapewnia ukojenie ner-

wów i zwiększa odporność na stres. Równie ważna jest witamina D3, która odpowiada za wzmocnienie włosów. Znaczenie ma także styl życia: powinniśmy uzupełnić dietę w elektrolity oraz dobrze się wysypiać – zaleca Anna Mackojć. (Newseria.pl)

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

13 mln zł na małe elektrownie wodne i 31 mln zł na geotermię głęboką

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej ogłosił dwa kolejne nabory wniosków ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF

EOG) 2014-2021 w obszarze programowym: „Energia Odnawialna, Efektywność Energetyczna, Bezpieczeństwo Energetyczne”. Na dofinansowanie małych elektrowni wodnych (do 2 MW) oraz budowę geotermal-

nych źródeł ciepła przeznaczono ponad 44 mln zł (10 mln euro). Wnioski będą przyjmowane od 1 lipca do 30 października 2020 r. W ramach tej kwoty 13 mln zł zostanie przeznaczonych na

wsparcie małych elektrowni wodnych, a 31 mln zł geotermii.

Głównym celem naborów jest: zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych, jej efektywności, zmniejszenie potencjalnie niekorzystnego wpływu na środowisko istniejących małych elektrowni wodnych (MEW) do 2 MW przez ich modernizację, budowa systemów produkcji energii z wykorzystaniem geotermii głębokiej, wykorzystanie pozyskanej energii do celów grzewczych lub energetycznych oraz redukcja emisji CO₂. Dodatkowo projektem w MEW powinny towarzyszyć działania edukacyjne – szkolenia ekspertów w dziedzinie energetyki wodnej.

Łączna suma środków przeznaczonych na dwa nabory to ponad 44 mln zł, w tym prawie 13 mln zł dla przedsiębiorstw i PGW Wody Polskie na projekty

z zakresu małych elektrowni wodnych oraz ponad 31 mln zł dla przedsiębiorstw i jednostek samorządów terytorialnych na budowę źródeł ciepła wykorzystujących energię geotermalną (geotermia głęboka).

Realizacja takich przedsięwzięć w znaczący sposób przyczyni się do wprowadzania zmian technologicznych oraz infrastrukturalnych w już istniejące systemy ciepłownicze. Budowa nowej infrastruktury ciepłowniczej, modernizacja urządzeń i instalacji służących do produkcji energii, czy też zastosowanie małych elektrowni wodnych do obowiązujących standardów dotyczących m.in. ekosystemów wodnych, w realny sposób wpłynie na poprawę stanu środowiska.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej 13 marca br. ogłosił 8 in-

nnych naborów w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG) 2014-2020, uwzględniających trzy obszary tematyczne: „Środowisko naturalne i ekosystemy”, „Łagodzenie zmian klimatu i adaptacji do ich skutków”, „Energia odnawialna, efektywność energetyczna, bezpieczeństwo energetyczne”, na które przeznaczono ponad 580 mln zł dotacji. Dodatkowo NFOŚiGW przekaże 500 mln zł na pożyczkowe współfinansowanie projektów w obszarze energii. Terminy poszczególnych naborów zostały wydłużone o dwa miesiące w związku z pandemią koronawirusa.

Fundusze norweskie to potoczna nazwa bezzwrotnej pomocy finansowej dla Polski w postaci dwóch instrumentów pod nazwą: Mechanizm Finan-

sowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG) oraz Norweski Mechanizm Finansowy (NMF). Środki na finansowanie pochodzą z trzech krajów EFTA (Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu), będących zarazem członkami EOG, tj. Norwegii, Islandii i Liechtensteinu – czyli Państw Darczyńców.

Negocjacje dotyczące uruchomienia III edycji Funduszy norweskich i EOG w Polsce zakończyły się w październiku 2017 r. Dnia 20 grudnia 2017 r. zawarto Międzyrządową umowę (Memorandum of Understanding), pozwalającą na przygotowanie trzeciej już edycji ww. funduszy na lata 2014-2021.

Wsparcie przyznano 15 państwom Europy Środkowej i Po-

łudniowej oraz krajom bałtyckim na kwotę ponad 2,8 mld euro. Polska z alokacją 809,3 mln euro, podobnie jak w poprzednich latach, pozostaje największym beneficjentem tych środków. (info NFOŚiGW)

Redaktor

Więcej na:

www.liderzynnowacyjnosci.com

5 tys. zł dotacji na przydomową fotowoltaikę

Nowością w programie „Mój Prąd” jest możliwość składania wniosków on-line przez pełnomocnika. Jest on skierowany do wszystkich, którzy nie mają profilu zaufanego czy e-dowodu, a w programie przygotował Narodowy Fundusz Ochrony Środ-

owia. Takie ułatwienie w programie przygotował Narodowy Fundusz Ochrony Środ-

wiska i Gospodarki Wodnej we współpracy z Ministrem Cyfryzacji i Centralnym Ośrodkiem Informatyki.

Nowa opcja w „Moim Prądzie” ma na celu maksymalne poszerzenie możliwości składania elektronicznych wniosków o dotacje. Rozstając się z końcem marca z papierowymi wnioskami w „Moim Prądzie” deklarowaliśmy uruchomienie prac nad kolejną cyfrową usługą, umożliwiającą składanie wniosków przez pełnomocnika. Udało nam się wdrożyć tę usługę. Od teraz pełnomocnik, czyli osoba upoważniona, może szybko i łatwo wyřęczyć potencjalnych wnioskodawców w internetowym aplikowaniu o dotację – wyjaśnia prezes NFOŚiGW **Piotr Woźny**.

Wzór pełnomocnictwa do złożenia wniosku w ramach programu „Mój Prąd” znajduje się na stronie mojprad.gov.pl (zakładka „Złóż wniosek”) i obowiązuje od 22 maja 2020 r.

Należy go pobrać, wydrukować, podpisać a następnie załączyć w formie skanu do elektronicznego formularza na gov.pl.

Wdrożenie możliwości składania elektronicznych wniosków o dotacje przez pełnomocnika to ostatni krok w procesie cyfryzacji obsługi klienta w „Moim Prądzie”. Warto przypomnieć, że w momencie uruchomienia programu – 30 sierpnia 2019 r. – jedyną możliwą opcją było składanie papierowych wniosków o dofinansowanie. Koneserów informatyzacji sektora publicznego zainteresuje z pewnością fakt, że cała obsługa programu „Mój Prąd” realizowana jest za pomocą chmury Microsoft Azure, z której korzysta NFOŚiGW – dodaje Piotr Woźny.

„Mój Prąd” to największy w Europie program finansujący mikroinstalacje fotowoltaiczne (PV) dla osób fizycznych. To aż 1 miliard złotych na rozwój przydomowych źródeł energii odnawialnej. Oferowane dofi-

nansowanie w formie dotacji pokrywa do 50% kosztów kwalifikowanych montażu i zakupu mikroinstalacji, ale nie więcej niż 5 tysięcy złotych na jedno przedsięwzięcie.

Dotychczas, w ramach I i II naboru (odpowiednio: od 30.08 do 20.12.2019 r. oraz od 13.01.2020 r. do dzisiaj) wpłynęło ponad 73 tysiące wniosków o dotacje w „Moim Prądzie”. Łącznie daje to moc zainstalowaną na poziomie 408 MW. Na podstawie dotychczas złożonych wniosków do kieszeni Polaków trafiło bądź trafi ponad 360 milionów złotych dotacji. Wartość inwestycji w domową fotowoltaikę, zrealizowanych przez polskie gospodarstwa domowe dzięki programowi „Mój Prąd”, osiągnęła już kwotę ok. 1,8 miliarda złotych.

mojprad.gov.pl

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Ostrzeżenie przed paralizem sieci telekomunikacyjnej w czasie epidemii

Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji postuluje zmniejszenie obciążeń dla branży oraz uproszczenie trybu realizacji inwestycji, które umożliwiają niezbędną rozbudowę sieci i wykonywanie bieżących działań naprawczych. Sieci telekomunikacyjne wspierają usługi służby zdrowia i są pomocne w utrzymaniu porządku publicznego podczas pandemii koronawirusa. – Aby skutecznie realizować te zadania, sektor

telekomunikacyjny potrzebuje zmniejszenia obciążeń administracyjnych – przekonuje Andrzej Dulka, prezes Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji.

W czasie pandemii koronawirusa życie zawodowe, nauka, kontakty rodzinne i towarzyskie odbywają się w coraz większym stopniu w świecie cyfrowym. Według Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji spowodowany pandemią kryzys ujawnia brak elastyczności dotych-

czasowych procedur prawnych związanych z utrzymaniem i rozbudową sieci w naszym kraju. PIIT wraca uwagę, że w tarczy antykrzysowej zabrakło zapisów o tym, że telekomunikacja, jak i inne branże infrastrukturalne – gazowe, energetyczne, wodociągowe, etc. – służą przeciwdziałaniu i zapobieganiu rozprzestrzenianiu się epidemii COVID-19.

Według PIIT tarcza antykrzysowa 2.0 powinna mieć na uwadze rolę telekomów i

uwzględnić postulaty wprowadzenia przepisów umożliwiających sprawną rozbudowę i utrzymanie kluczowych sieci. – Praktycznie wszyscy mają dostęp do internetu: praca zdalna, e-learning, rozmowy z rodziną poddaną kwarantannie – to wszystko działa. Ale bez znaczącego zwiększenia możliwości sieci, dostarczania jej tam gdzie jest potrzebna i możliwości szybkiej reakcji na awarie dalsze funkcjonowanie w sferze cyfrowej będzie mocno utrud-

nione, a w niektórych przypadkach nawet niemożliwe – ostrzeżenie, a w niektórych przypadkach nawet niemożliwe – ostrzeżenie **Andrzej Dulka**, prezes Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji.

W czasie pandemii brak możliwości załatwiania większości spraw w drodze elektronicznej może zablokować inwestycje oraz naprawy urządzeń przesyłowych. PIIT zwraca uwagę, że w dotychczasowych pracach nad pakietem antykrzysowym pominięto niezwykle ważną kwestię uproszczenia

procesów związanych z budową nowych stacji bazowych telefonii mobilnej oraz rozszerzaniem pojemności na stacjach. Staje się to coraz pilniejsze przy rosnącym zapotrzebowaniu na dostęp do internetu i coraz większych ilościach przesyłanych danych.

Więcej na wnp.pl

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnovacyjnosci.com

Wśród europosłów coraz większe obawy o rządy prawa w Polsce

Większość posłów z parlamentarnej komisji wolności obywatelskich uważa, że należy niezwłocznie zareagować na ciągle i systematyczne ataki na niezależność sądownictwa, instytucje

demokratyczne i prawa mniejszości w Polsce. Wezwano do rozszerzenia toczących się postępowań na mocy art. 7 w celu rozwiązania narastających problemów w kraju, w którym za-

grożona jest demokracja. Postulowano potrzebę podjęcia natychmiastowych działań przez Radę i Komisję Europejską w zakresie podziału środków budżetowych, zgodnych z

ochroną podstawowych wartości UE.

Podczas debaty w poniedziałek, 25 maja, Juan Fernando López Aguilar (S&D, ES) przedstawił komisji projekt sprawozdania okresowego w sprawie wniosku Komisji Europejskiej z grudnia 2017 roku dotyczącego działania w obliczu dostrzeżonych zagrożeń dla niezawisłości sądownictwa w Polsce. Wskazał na niedawne niepokojące wydarzenia, zagrażające rządowi prawa, demokracji oraz poszanowaniu praw podstawowych.

Zagrożona jest niezawisłość sądownictwa, instytucje demokratyczne i prawa podstawowe obywateli

Prezes Europejskiego Stowarzyszenia Sędziów, José Igreja Matos, oraz przedstawicielka polskiego stowarzyszenia sędziów IUSTITIA, Joanna Hetnarowicz-Sikora, przedstawili szereg problemów związanych przede wszystkim z niezawisłością sądownictwa i rządami prawa. Wspomnieli także o

innych obawach związanych z demokracją i wyborami, a także o prawach podstawowych (zwłaszcza prawa mniejszości), takich jak wolność słowa i zgromadzeń oraz ich ograniczaniu podczas pandemii.

Większość posłów podzielała obawy dotyczące stanu podstawowych wartości UE w Polsce. Odnosili się oni do systematycznego i ciągłego ataku na niezawisłość sądownictwa i instytucji demokratycznych, który stanowi poważne zagrożenie dla struktury UE, oraz wzywali Radę i Komisję do podjęcia zdecydowanych działań, w tym środków budżetowych, w celu ochrony podstawowych wartości Unii.

Niektórzy mówcy wspomnieli, że konieczny jest aktywny udział polskich władz w celu przeprowadzenia wyważonej debaty, kilka razy wspomniano także o potrzebie niezależnego, stałego mechanizmu UE, który zapewniłby bezstronność i obiektywność procesów monitorowania w obszarze rządów

prawa, demokracji i praw podstawowych.

Kolejne kroki

Posłowie mają czas do 28 maja na zgłoszenie poprawek do projektu sprawozdania okresowego. Komisja parlamentarna będzie głosować nad tym tekstem w lipcu, a głosowanie plenarne zaplanowano na wrzesień bieżącego roku.

Parlament zgadza się z Komisją, że rządy prawa w Polsce, wobec której toczy się z tego powodu wiele postępowań w sprawie naruszenia przepisów (ostatnie z nich wszczęto 29 kwietnia), są zagrożone, natomiast Rada nie podjęła, jak dotąd, formalnych działań w tej sprawie.

Zgodnie z art. 7 Traktatu o UE, na wniosek jednej trzeciej państw członkowskich, Parlamentu lub Komisji, Rada może stwierdzić, że istnieje wyraźne ryzyko poważnego naruszenia wartości UE w danym kraju, po uprzednim wysłuchaniu przez ministrów UE opinii organów krajowych. Władze polskie

trzykrotnie stawały przed Radą w okresie od czerwca do grudnia 2018 roku.

Na późniejszym etapie Rada Europejska może stwierdzić, stanowiąc jednogłośnie i za zgodą Parlamentu, poważne i trwałe naruszenie praworządności, demokracji i praw podstawowych. Może to ostatecznie doprowadzić do sankcji, w tym

do zawieszenia prawa do głosowania w Radzie.

Parlament Europejski w swojej rezolucji z 17 kwietnia na temat działań UE wobec COVID-19 wskazał na działania polskich władz mające na celu zmianę ordynacji wyborczej i przeprowadzenie wyborów prezydenckich w środku pandemii. Posłowie ostrzegali, że może to

„podważyć koncepcję wolnych, równych, bezpośrednich i tajnych wyborów, zapisaną w polskiej konstytucji”. (Komunikat PE)

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Informacje różne

Spada cena młodej kapusty białej na rynku wschodnim

W tym tygodniu rosyjscy producenci zostali ponownie zmuszeni do obniżenia cen białej kapusty z nowej uprawy – twierdzą analitycy projektu EastFruit. Według ekspertów projektu istnieje kilka powodów obniżenia ceny.

Po pierwsze, po okresie ulewnych deszczy pogoda niemal w całym kraju zaczęła się poprawiać, co sprawiło, że wzrosła podaż kapusty wczesnej na rynku.

Po drugie, podwyższona wilgotność i ulewne deszcze negatywnie wpłynęły na jakość kapusty. W tych warunkach rolnicy byli zmuszeni ponownie obniżyć ceny, a dziś są w stanie sprzedawać wczesną kapustę w cenach 7-15 rubli/kg, czyli 0,10-0,21 USD/kg (0,40-0,86 zł/kg), a to jest średnio o 30% taniej niż pod koniec ostatniego tygodnia roboczego. Presję na ceny wywiera także obecność na rynku stosunkowo niedrożej importowanej kapusty z uprawy 2020,

której cena zaczyna się od 10 rubli/kg, czyli 0,14 USD/kg (0,58 zł/kg).

Głównymi dostawcami importowanej kapusty na rosyjski rynek są Uzbekistan i Iran. Rolnicy za tak gwałtowny spadek cen obwiniają niski popyt na wczesną kapustę, a do tego podaż na rynku gwałtownie rośnie, ponieważ większość gospodarstw rozpoczęła już masowe dostawy. Należy zauważyć, że w chwili obecnej cena wczesnej kapusty w Rosji spadła już średnio 1,6 raza poniżej poziomu obowiązującego w tym samym okresie ubiegłego roku. Ponadto producenci nie wykluczają, że kapusta nadal będzie tanieć.

***

Szara pleśń w rzepaku

Kończy się dość chłodny i mokry maj. Prognozy pogody na początek czerwca są również raczej chłodne i mokre. W takich warunkach pogodowych rozwija się wiele chorób grzybowych, jest wśród nich również szara pleśń. Silne porażenie łuszczyn

prowadzi do obniżenia liczby i masy tysiąca nasion. Porażone liście mają ograniczoną powierzchnię asymilacyjną i są źródłem porażenia dla innych organów. Porażenie łądog powoduje ograniczenie przewodzenia substancji pokarmowych i wody. Objawy szarej pleśni występują na łądogach, liściach i łuszczynach we wszystkich fazach rozwojowych rzepaku. Porażone szarą pleśnią części roślin mają sinozielone plamy pokryte często szarobrazowym nalotem grzybni z zarodnikami konidialnymi. Zainfekowane przez patogen liście oraz łądogy stają się szarobrunatne i stopniowo gniją. W przypadku silnej infekcji łądog, roślina przełamuje się i zamiera.

Szara pleśń nie jest najgroźniejszą chorobą rzepaku i właściwie nie zdarza się konieczność, by zwalczać ją solo. Szarą pleśń zwalczamy zabiegami celowanymi w suchą zgniliznę kapustnych, w zgniliznę twardzikową i czerń krzyżowych.

***

Pastwisko w żywieniu jałówek

Pastwisko jest najbardziej ekonomiczną paszą objętościową. Ilość i jakość zielonki na pastwisku w okresie wiosny i lata pozwala na osiągnięcie w trakcie trwania sezonu pastwiskowego co najmniej połowy przyrostu masy ciała, zwłaszcza wówczas gdy mamy do czynienia z przyrostem kompensacyjnym. Przy końcu sezonu pastwiskowego utrzymanie przyrostów wymaga użytkowania dodatkowych kwater lub podania uzupełniających pasz treściwych.

Wyprowadzeniu zwierząt na pastwisko po okresie żywienia zimowego może towarzyszyć spadek masy ciała nawet o 10%.

Wynika to ze zmniejszenia objętości treści pokarmowej. Jałówki ras mlecznych, które ukończyły pierwszy rok życia, mogą być wypasane bez konieczności dokarmiania paszami treściwymi.

Młodsze powinny dostawać dodatek około 1-1,5 kg zbóż dziennie, w zależności od jakości porostu na pastwisku.

Wszystkim zwierzętom podczas wypasu pastwiskowego należy zapewnić stały dostęp do wody i związków mineralnych (lizawki) lub w razie konieczności preparaty mineralno-witaminowe w wodzie do picia.

***

Zmiany w zakresie działań osłonowych związanych z SARS-CoV-2

Ustawa z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 weszła w życie 16 maja 2020 r.

Przedmiotowa ustawa uchyla przepisy o zawieszeniu i nierozpoczynaniu biegu terminów, to jest art. 15zzr oraz art. 15zszs ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz. 374, 567, 568 i 695).

Przedmiotowe przepisy pozwały na zawieszenie biegu terminów oraz na nierozpoczęcie biegu terminów. Prawodawca przewidział okres przejściowy po uchyleniu wyżej wskazanych przepisów. Zgodnie z art. 68 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. poz. 695): od dnia 24 maja 2020 r. (czyli od niedzieli) biega dalej wszelkie terminy, które uległy zawieszeniu na podstawie art. 15zzr oraz art. 15zz, od dnia 24 maja 2020 r. rozpoczną swój bieg wszelkie terminy, które na podstawie art. 15zzr oraz art. 15zszs nie rozpoczęły swojego biegu.

***

Łąki kwietne

W Polsce bardzo modne stały się trawniki. Jednakże wymagają one poświęcenia dużej ilości czasu na pielęgnację, w tym koszenie i podlewanie. Trawniki potrzebują do utrzymania sporych ilości wody, w szczególności przy ostatnio występującej suszy. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie zachęca w ramach działań edukacyjnych programu Stop suszy! do zamiany trawników na łąki kwietne.

Łąki kwietne są prostsze w utrzymaniu niż trawniki. Nie wymagają dużej ilości zabiegów pielęgnacyjnych. Łąki te należy kosić 1-2 razy w roku (dla porównania, od kilku do kilkunastu razy mniej niż trawnik).

Należy też pamiętać, że każde koszenie to utrata wody, gdyż po każdym zabiegu wilgoć z gleby odparowuje z powierzchni gruntu. Łąki kwietne stanowią wspaniały przykład wspomagania biorentencji, czyli zagospodarowania opadowych z zastosowaniem roślinności.

Dzięki złożonemu systemowi korzeniowemu (nawet 25 razy głębsze korzenie niż u trawy tworzącej trawnik) wiąże bardzo dobrze wodę w glebie. W wyniku czego, dłużej utrzymują większą wilgotność wpływając dodatnio na bilans wód gruntowych.

Łąki kwietne działają na zasadzie gąbki – zmniejszają powierzchniowy spływ wód opadowych, co z kolei powoduje zmniejszenie ryzyka wystąpienia podtopień. Łąka kwietna zwiększa również bioróżnorodność. Może ją tworzyć nawet 60 gatunków różnych roślin, a więc możemy ją określić jako bogatą gatunkowo. Ponadto może stanowić ekosystem dla 300 gatunków zwierząt, począwszy od drobnych ssaków poprzez gady i płazy do owadów.

Łąki kwietne stanowią przede wszystkim bardzo dobrą bazę pokarmową dla owadów zapylających. Utrzymywanie łąk może również wpływać na poprawę jakości powietrza. Po pierwsze ograniczenie koszenia może oznaczać zmniejszenie emisji spalin. Co więcej, rośliny łąkowe filtrują powietrze zatrzymując pyły. Łąkę kwietną najlepiej założyć w dwóch okresach:

od marca do maja oraz od września do listopada. Przed wykonaniem wysiewu warto usunąć z terenu chwasty, a glebę spulchnić.

Należy również odpowiednio dobrać skład gatunkowy mieszanki do zastosowania (odpowiednią do wilgotności i pH gleby).

Nasiona sieje się rzutowo, wprost na powierzchnię gruntu, a następnie dociska do gleby. Podczas kielkowania należy dbać o to, aby gleba była wilgotna. Kwietnej łąki nie wolno kosić, aż do czasu kiedy rośliny przekwitną i wydadzą nasiona. Międzynarodowy Dzień Bioróżnorodności obchodzony jest dzisiaj, 22 maja. Wydarzenie to zostało ustanowione w 1994 r. przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w celu podniesienia wiedzy i uświadomienia wagi różnorodności biologicznej.

Zatem szczególnie teraz warto pomyśleć o zmianie trawnika w łąkę kwietną.

***

XII edycja konkursu „Polska wieś – dziedzictwo i przyszłość”

Ruszyła XII edycja konkursu „Polska wieś – dziedzictwo i przyszłość” na prace dotyczące polskiego rolnictwa i obszarów wiejskich, którego organizatorem jest Fundacja na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa we współpracy z Wydawnictwem Naukowym Scholar.

Celem konkursu jest promocja polskiego rolnictwa, problematyki związanej z obszarami wiejskimi, dziedzictwa kulturowego oraz wzbogacenie publicznej debaty na temat polskiej wsi. W ramach konkursu Kapituła oceni prace w dwóch

kategoriach: Prace naukowe (między innymi prace doktorskie), popularno-naukowe i inne nienależące do tych dwóch kategorii, ale prezentujące szczególnie inspirujące i innowacyjne spojrzenie na problematykę rozwoju wsi.

Prace prezentujące dorobek kulturowy kraju i regionu, opisujące inicjatywy lokalne, dziedzictwo historyczne wsi (monografie wsi, archiwalne zbiory zdjęć stanowiące element dokumentacji, pamiątki) oraz prace ilustrujące przykład sukcesu w rozwoju polskiej wsi.

Termin nadsyłania prac mija 31 lipca 2020 r. Regulamin i wymagane dokumenty dostępne są pod adresem: <https://www.fdpa.org.pl/konkurs-polska-wies-dziedzictwo-i-przyszlosc>.

***

Łap deszczówkę!

Wodę deszczową, szczególnie tę, która spływa z dachu domu, możemy w łatwy sposób gromadzić i wykorzystywać w ogrodzie do podlewania roślin lub podczas prac porządkowych. Takie rozwiązanie jest ekologiczne, stosunkowo niedrogi w realizacji, a w dłuższej perspektywie przyniesie spore korzyści dla portfela i środowiska naturalnego.

Kwestia gromadzenia deszczówki staje się tym bardziej istotna, że coraz częściej odczuwamy efekty suszy, która od kilku lat dotyka niemal cały kraj. Gromadzenie wody opadowej może okazać się więc zabezpieczeniem i inwestycją.

W trudnych okresach jej zapasy będą na wagę złota. Co ważne, zbieranie wody deszczowej nie jest skomplikowane.

W większości przypadków nie wymaga wykonywania

kosztownych instalacji – tak naprawdę wszystko, czego potrzebujemy to ustawiony obok rury spustowej zbiornik na deszczówkę i rynienka lub inny element przekierowujący wodę opadową. Jeżeli dach nie jest pokryty papą lub eternitem, gromadzenie jej w specjalnych zbiornikach to świetny pomysł.

Zebrana w ten sposób woda opadowa może z powodzeniem zastąpić wodę wodociągową, którą najczęściej podlewamy przydomowy ogród. Będzie odpowiednia do podlewania trawnika, roślin w ogrodzie, jak i tych w pojemnikach ustawionych na tarasie czy balkonie. Z odpowiednią pompą i filtrem może zasilać również system automatycznego nawadniania ogrodu.

Woda deszczowa okaże się przydatna również w czasie wykonywania prac porządkowych – mycia samochodu, mebli ogrodowych lub czyszczenia nawierzchni. Jednak warto pamiętać o tym, że deszczówka nie nadaje się do picia.

Do zbierania deszczówki zaleca się zbiorniki wykonane z trwałego i odpornego na działanie niekorzystnych czynników atmosferycznych tworzywa sztucznego.

Zbiorniki na wodę opadową wykonane na przykład w technologii rozdmuchowej są odporne również na mróz. Można więc pozostawić je na zewnątrz, jednak w okresie zimowym powinny być opróżnione. Wielkość zbiornika dobiera się pod kątem powierzchni, z jakiej zbierana jest woda, wielkości rocznych opadów w danym regionie oraz zapotrzebowania na deszczówkę. Standardowym rozwiązaniem jest zbiornik o pojemności od około 250 do 350 litrów.

Jeśli potrzebny nam będzie większy, możemy zdecydować się na model o pojemności 500 litrów lub połączyć dwa ustawione obok siebie mniejsze zbiorniki, zwiększając w ten sposób ilość magazynowanej deszczówki. Zbiornik na wodę opadową powinien być wyposażony w szczelną pokrywę zabezpieczającą wodę przed zanieczyszczeniem. Dobrym rozwiązaniem będzie też wybór zbiornika z możliwością podłączenia węży za pomocą opaski zaciskowej, co ułatwi nam korzystanie z deszczówki w ogrodzie.

Zalet gromadzenia deszczówki jest bardzo dużo. Zbieranie wody opadowej przynosi oszczędności w domowym budżecie, a dodatkowo pomaga w dbaniu o prawidłową gospodarkę wodną w danym regionie.

Dzięki temu, że woda utrzymuje się na działkach i nie odpływa do kanalizacji oraz rzek, poprawia się nawodnienie terenów. Wiele miast wprowadza dofinansowania. Decydując się na zainstalowanie studni albo skrzynek, można otrzymać nawet do 80% zwrotu od inwestycji, co może być dodatkową zachętą do wprowadzenia tych rozwiązań.

***

Przydrożne słupki magazynujące deszczówkę? Tak, to możliwe!

Słupki PARO to obiekty małej architektury stworzone przez zespół polskich projektantów z Gaska Studio. Słupki są odpowiedzią na problem suszy w miastach.

Poprzez magazynowanie deszczówki i późniejsze jej rozpylanie, **chronią miejską zielen przed degradacją, a także wspomagają jej regenerację.** To jednak nie jedyne ich zastosowanie, jakie projektanci widzą

– słupki mogą pomóc w zabezpieczeniu terenów zielonych przed fizycznym zniszczeniem, na przykład poprzez samochody, które parkując często najjeżdżają na tereny zielone.

Punktowa forma słupków pozwala na ich zastosowanie nawet na obszarach o zróżnicowanej powierzchni.

Do stworzenia słupków PARO wykorzystany został regranulat metodą termoformowania próżniowego, co nie tylko obniża koszty, ale też skraca proces produkcji.

Specjalny fundament śrubowy, którym słupki są przytwierdzane do ziemi, umożliwia powstanie zbiornika retencjonującego wodę deszczową. Prosty parownik ultradźwiękowy zmienia wodę w parę i równomiernie wprowadza ją do otoczenia pod postacią niewielkiej mgiełki.

Całość mechanizmu zasilana jest niewielkim panelem fotowoltaicznym, który został umieszczony w górnej części obiektu. Dzięki elastyczności zastosowanych w konstrukcji materiałów, PARO można dostosowywać do różnych charakterów przestrzeni miejskiej. Poza podstawową formą słupek może występować na przykład jako karmnik, latarnia, kosz na odpady czy siedzisko, tworząc swoistą kolekcję „mebli” miejskich.

***

Kampania „Bezpieczna kwatery”

Polska Federacja Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne” wychodzi z inicjatywą przeprowadzenia kampanii „Bezpieczna kwatery”. Na stronie: www.agroturystyka.pl zostanie zamieszczony filtr umożliwiający turystom odnalezienie kwatery spełniającej kryteria określone

przez Głównego Inspektora Sanitarnego (GIS).

Warunkiem zamieszczenia obiektów (członków stowarzyszeń agroturystycznych należących do Polskiej Federacji Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne”) w bazie „Bezpieczna kwatery” na stronie www.agroturystyka.pl jest przesłanie oświadczenia oraz dokumentacji zdjęciowej dotyczącej realizacji wymagań GIS w obiektach.

Wzory dokumentów niezbędnych do wypełnienia i przesłania do Federacji, by kwatery była promowana w kampanii „Bezpieczna kwatery”, są dostępne u prezesów lokalnych stowarzyszeń agroturystycznych należących do PFTW „GG”.

Wymogi związane z realizacją reżimu sanitarnego, jakie muszą spełniać obiekty przyjmujące gości w czasie panującej epidemii COVID-19, to po pierwsze obowiązkowe zamieszczenie w miejscach ogólnodostępnych obiektu: wytycznych GIS dotyczących funkcjonowania turystyki wiejskiej, w tym agroturystyki, w trakcie epidemii COVID-19 w Polsce; regulaminu pobytu na kwatery związanej z COVID-19; regulaminu korzystania z posiłków, jeśli żyjemy turystów; w łazienkach instrukcji: mycia rąk, dezynfekcji rąk, zakładania i zdejmowania maseczek, zakładania i zdejmowania rękawiczek. oraz wdrożenie wszystkich procedur bezpieczeństwa zawartych w regulaminie pobytu w gospodarstwie w celu zminimalizowania ryzyka zakażenia wirusem.

***

Sytuacja na rynku pomidorów i ogórków szklarniowych w Europie Wschodniej

Specjaliści nazywają ten sezon na rynku warzyw szklarniowych jednym z najbardziej stresujących od wielu lat. Jest tak, ponieważ do standardowych czynników prowadzących do powstawania wahań cen, zarówno w segmencie pomidorów szklarniowych, jak i ogórków, doszły poważne przeszkody w sprzedaży produktów, zarówno na rynkach krajowych, jak i w handlu z zagranicą. Szybkie rozprzestrzenienie się na świecie choroby COVID-19 spowodowało zawieszenie wielu lokalnych rynków hurtowych i detalicznych, które w wielu krajach są głównymi kanałami sprzedaży sezonowych warzyw, a w szczególności pomidorów i ogórków szklarniowych.

Według danych z ubiegłego tygodnia pomidory szklarniowe taniały w Polsce i na Białorusi. Jednocześnie w Gruzji, Mołdawii i Federacji Rosyjskiej niekorzystne warunki pogodowe doprowadziły do zmniejszenia bieżących zbiorów lokalnych pomidorów, co z kolei doprowadziło do braku podaży, a w konsekwencji do ustalenia wzrostowych trendów cen. Średnie ceny pomidorów w 18 tygodniu w USD/kg kształtowały się następująco: Rosja 1,76; Gruzja 1,25; Białoruś 1,13; Ukraina 1,11; Mołdawia 1,17; Polska 0,90.

W poprzednim tygodniu Gruzja i Rosja odnotowały poważne wyżki cen długich gładkich ogórków, a w ostatnim osiągnęły najwyższy poziom w regionie, wynoszący 1,09 USD/kg. I tylko w segmencie krótkiego ogórka „gruntowego” odnotowano dominację trendów wzrostowych cen – od 19 do 37 centów w Mołdawii, Ukrainie, Rosji i Gruzji.

Było kilka powodów takiego wzrostu cen. Niekorzystne warunki pogodowe doprowadziły do zmniejszenia bieżących zbiorów

w szklarniach w kilku krajach regionu, gdy tydzień wcześniej na tych rynkach odnotowano nadmierną podaż produktów.

Ponadto rozpowszechnianie informacji o normalizacji rynków hurtowych nie mogło pomóc w próbach sprzedawców do podniesienia cen sprzedaży swoich produktów. Na tym tle, tylko na Białorusi, zgodnie z danymi z ostatniego tygodnia, odnotowano znaczną obniżkę cen, ponieważ podaż krótkich ogórków „gruntowych” na wspomnianych rynkach była kilkukrotnie wyższa niż popyt. Średnie ceny ogórków szklarniowych w 18 tygodniu w USD/kg wynosiły: Rosja 1,09; Gruzja 0,94; Białoruś 0,60.

***

Ceny hurtowe warzyw na giełdzie Bronisze

Na giełdzie Bronisze ogórek tak zwany kiszaniak mocno trzyma cenę – 7,00 zł/kg. Ogórki spod osłon oferowano po 3,50 zł/kg. Staniała natomiast młoda włoszczyzna – 3,50 zł/pęczek.

Młode ziemniaki (odmiana Irga) były do kupienia za 7,00 zł/kg. Z nowalijek cena młodej kapusty głowiastej poszła w górę – za skrzynkę 5 sztuk należało zapłacić 18-20 zł.

Kapustę pekińską wyceniono na ok. 2,00 zł/kg, rzodkiewkę 2,40 zł/pęczek. Pomidor malinowy kosztował od 5,75 do 7,00 zł/kg, pomidory spod osłon 3,00-3,75 zł/kg, cebula ze szczypiorkiem 1,20-1,50 zł/pęczek, buraki ćwikłowe młode 2,00-3,00 zł/pęczek, kalafior 7,00-8,00 zł/szt., marchew młoda 3,30-4,00 zł/pęczek, natka 0,90-1,00 zł/pęczek, por 2,00-3,00 zł/kg, seler 1,80-2,50 zł/kg, sałata lodowa 3,50-4,50 zł/szt.

Pogoda w ostatnich dniach sprzyja zbiorom rabarbaru, co ma swoje konsekwencje

w wysokości ceny tego warzywa – na giełdzie spadek ceny do 3,00-4,00 zł/kg.

***

Wiosna w sadzie

Wiosenne prace pielęgnacyjne należą do najważniejszych zarówno w sadach towarowych, jak i sadach przydomowych. Szczególnie ważne jest cięcie drzew, nawożenie i zwalczanie chwastów.

Szczegóły w dołączonym poniżej pliku PDF:

[wiosna_w_sadach.pdf](#)

***

Badania rolnicze GUS

Od 1 do 26 czerwca 2020 r.

zostaną przeprowadzone przez Główny Urząd Statystyczny (GUS) badania statystyczne z zakresu rolnictwa:

1/. Badanie pogłównia bydła, owiec i drobiu oraz produkcji zwierzęcej.

2/. Badanie pogłównia świń oraz produkcji żywca wieprzowego.

Osoby fizyczne, których gospodarstwa rolne zostały wylosowane do wyżej wymienionych badań mogą udzielić wymaganych informacji poprzez:

1/. **Ssamodzielne wypełnienie formularza przez Internet**, dostępnego w dniach 1-4 czerwca 2020 r. na stronie <https://rolnictwo.stat.gov.pl>;

2/. **Rozmowę z teleankieterem**, w trakcie wywiadu telefonicznego w dniach 5-26 czerwca 2020 r.

Według informacji przekazanej przez GUS, z uwagi na pandemię koronawirusa, badania ankietowe będą realizowane przez pracowników statystyki publicznej wyłącznie telefonicznie.

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

Czy Sejm RP działa na zasadzie ustanowionego prawa?

Na temat funkcjonowania Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej rozmawia inż. Cezary Sakra z bezpartyjnym czynnym biegłym sądowym i ekspertem w zakresie: polityka, public relations, dziennikarstwo śledcze, prawo prasowe, prawo autorskie, etyka, etyka dziennikarska, prawa człowieka (UE), RODO, język ciała, manipulacja informacją, reklama, prasoznawstwo, dr n. hum. Ryszardem Milewskim

Czy zna pan doktor wypowiedź z 14 maja 2020 włoskiej deputowanej Sary Cunial wygłoszoną z mównicy włoskiego parlamentu?

Tak. Nawet otrzymałem link do strony internetowej zaraz po wystąpieniu włoskiej deputowanej.

Co zwróciło uwagę pana doktora w wystąpieniu deputowanej Sary Cunial?

W wystąpieniu włoskiej deputowanej Sary Cunial uwagę moją zwróciły dwa zaistniałe fakty. Po pierwsze temat wypowiedzi; po drugie reakcja przewodniczący włoskiej Izby Deputowanych (odpowiednik polskiego marszałka Sejmu) na zachowanie niektórych deputowanych.

Wyraźnie jest to widoczne na nagraniu z linku który otrzymałem: https://www.youtube.com/watch?time_continue=5&v=TZ_P5nuN92c&feature=emb_title

Dlatego zachęcam do obejrzenia nagrania z linku.

Otóż, włoska deputowana Sara Cunial w dniu 14 maja 2020 w swoim wystąpieniu z mównicy włoskiego parlamentu zachęcała prezydenta [Giuseppe Conte](#) do wystąpienia o postawienie Billa Gatesa przed Międzynarodowy Trybunał Karny za zbrodnie przeciwko ludzkości i wymieniała zebrane dowody.

A jak niektórzy deputowani starali się zagłuszyć wypowiedź deputowanej Sary Cunial to w jej obronie

Dr Ryszard Milewski pod kierunkiem naukowym prof.zw.nauk prawnych dr hab. Bogdana Michalskiego napisał i obronił rozprawę doktorską nt: „Problematyka prawno-prasoznawcza tzw. dziennikarstwa śledczego”. **Przedstawił** uwarunkowania prawne i metodologiczne dziennikarstwa śledczego, które w konstytucyjnym pojęciu sensu stricto nie istnieje a jest kultywowane. Stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce – w specjalizacji dziennikarstwo śledcze otrzymał 29 września 2004r. na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego.

A wcześniej pod kierunkiem naukowym prof.dr hab. Haliny Satkiewicz napisał i obronił pracę magisterską przedstawiając sposoby stosowania manipulacji w przekazie wiadomości w massmediach i otrzymał na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego tytuł magistra dziennikarstwa.

Ukończył też różne kursy, m.in. kurs przygotowujący do pracy w charakterze syndyka i nadzorca sądowego. Cyklicz-

nie uczestniczy też w szkoleniach biegłych sądowych, organizowanych przez prezesów sądów okręgowych.

Jako wykładowca akademicki wykladał przedmioty: dziennikarstwo śledcze, współpraca z mediami, prawo autorskie, prawo prasowe, public relations; jest też czynnym biegłym sądowym i wykonuje ekspertyzy dla sądów i prokuratorów w całej Polsce z zakresu: dziennikarstwa śledczego, prawa prasowego, prawa autorskiego, etyki dziennikarskiej, praw człowieka (UE).

Ekspert w zakresie: polityka, public relations, dziennikarstwo śledcze, prawo prasowe, prawo autorskie, etyka, etyka dziennikarska, prawa człowiek (UE), RODO, język ciała, manipulacja informacją, reklama, prasoznawstwo.

W redakcjach pracował na wszystkich etapach zawodu dziennikarskiego, był: fotoreporterem, dziennikarzem, redaktorem, kierownikiem Oddziału Wielkopolskiego w Redakcji Gromada Rolnik Polski, redaktorem naczelnym i założycielem czasopisma lokalnego w Czarnkowie – dwutygodnika „Nadnoteckie Echa”. Pracował w me-

natychmiast stanął przewodniczący włoskiej Izby Deputowanych (odpowiednik polskiego marszałka Sejmu) i powiedział, że deputowana Cunial ma prawo wypowiedzieć się, i musimy to uszanować, bo nie można tego zabronić, przeszkadzać, przerywać wypowiedzi.

W tym miejscu dodam też, że po zapoznaniu się z wypowiedzią włoskiej deputowanej zajrzałem do internetu szukając dalszych informacji w tym zakresie; a przede wszystkim potwierdzenia wypowiedzi deputowanej, lub zaprzeczenia..

I co było w internecie?

Panie redaktorze, otóż, znalazłem linki potwierdzające wystąpienie włoskiej deputowanej i podaję przykładowe linki: <https://wpolityce.pl/swiat/501053-wloska-deputowana-domaga-sie-postawienia-gatesa-przed-sadem>

https://www.google.com/search?q=w%C5%82o-ska+deputowana+Sara+Cunial+kon-takt&rlz=1C1AVNG_enPL639PL639&oq=w%C5%82o-ska+deputowana+Sara+Cunial+kon-takt&aqs=chrome..69i57.8615j0j8&sourceid=chrome&ie=UTF-8

<https://gloria.tv/post/ytfSsw3SFnwH3Dnq7HjSaREwH>

<https://www.salon24.pl/u/e-b/1047717,wiesci-z-usa-i-nie-tylko>

A czy zna pan doktor wystąpienie posła Grzegorza Brauna z 06 maja 2020 z mównicy Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zapisane na lin-

diach: lokalnych, regionalnych, ogólnopolskich.

01 września 2012 utworzył własne czasopismo: Wieści Szamotulskie. A od 01 lutego 2017 zmienił nazwę czasopisma na Wieści Światowe, bo prowadzony przez dra Ryszarda Milewskiego (redaktora naczelnego) periodyk bardzo dobrze rozwija się i wzbudza zainteresowanie wśród nowych czytelników. Czasopismo wydawane jest w wersji papierowej i elektronicznej na stronie internetowej: www.wiesciswiatowe.pl

Jako dziennikarz czasopisma pt. „Forum Dziennikarzy” wydawane-

ku: <https://www.youtube.com/watch?v=EHDHW3rnyl4> ?

Tak znam.

Na podstawie jakiego prawa Elżbieta Witek jako marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej dosłownie wyrzuciła posła Grzegorza Brauna z mównicy sejmowej?

Panie redaktorze, ma pan bardzo trafne i słuszne spostrzeżenie przez porównanie.

Istotnie na stronie internetowej: <https://www.youtube.com/watch?v=EHDHW3rnyl4> można zobaczyć niezgodne z prawem zachowanie Elżbiety Witek jako marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej. Zachowanie zaprezentowane przez marszałek Witek przypomina mi spotkania prywatne organizowane w dawnych wiekach przez możnowładców na których ogłaszali wymyślone przez siebie prawo.

Ale Sejm RP nie jest prywatną instytucją ...

Tak. Dlatego zaznaczam, że poseł Grzegorz Braun miał prawo i nawet ustawowy obowiązek wygłoszenia wystąpienia z mównicy sejmowej. I już wyjaśniam: prawo i obowiązek wygłoszenia przemówienia z mównicy sejmowej zawiera się w tym, że każdy poseł ma obowiązek być aktywny i pracować na

go przez Zarząd Główny Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich w Warszawie napisał m.in. teksty: Dziennikarstwo – służba społeczeństwu i państwu, Dziennikarstwo śledcze a prawa człowieka, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego podsłuchuje dziennikarzy? Prawo a massmedia (w opublikowanym tekście przedstawił propozycje dokładnych zmian nowelizacyjnych, które należy wprowadzić niezwłocznie w ustawie prawo prasowe).

(dop.red.)

rzecz suwerena, czyli wyborców; w tym przedstawiać publicznie sprawy dotyczące wyborców. Sprawy którymi żyją wyborcy. A bezsensowne zmuszanie całego narodu w państwie do aresztu domowego i noszenia maseczek, które nie pomagają, a mogą zaszkodzić; można przyrównać do bezprawia, do rządów despotycznych, przez odebranie całemu narodowi wolności zagwarantowanej w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Panie redaktorze, dlaczego rządzący podają ilu umarło na koronawirusa a nie podają przez porównanie np. ilu umarło na choroby nowotworowe? I nigdzie nie zauważyłem, że zostały ogłoszone dowody w postaci przeprowadzonych badań patomorfologów, że faktycznie dane osoby umarły tylko i wyłącznie z powodu koronawirusa. A taka sytuacja wytworzona przez rządzących w Polsce wywołuje uzasadnione podejrzenia typu: Jaki interes mają rządzący w tym aby informować społeczeństwo w sposób niepełny, jako pełny?

Z naukowego rozumienia, niepełna informacja podana jako pełna jest nazywana manipulacją informacją. I właśnie poseł

Grzegorz Braun zaczął mówić na ten temat z mównicy sejmowej w dniu 06 maja 2020 zob.: <https://www.youtube.com/watch?v=EHdHW3rnyl4>

Ale zdążył powiedzieć tylko m.in.: „... wypuście naród z kwarantanny ... jeżeli to teraz uczynicie to być może nie wszyscy staną przed Trybunałem Stanu ... być może pan minister Szumowski nie zostanie powieszony na latarni ...”

Dalszej wypowiedzi posła Grzegorza Brauna już nie usłyszeliśmy, bo Elżbieta Witek jako marszałek Sejmu RP odebrała głos posłowi Grzegorzowi Braunowi dosłownie wyrzuciła posła z mównicy sejmowej.

Dla mnie też jest zupełnie niezrozumiałe zachowanie Elżbiety Witek jako marszałka Sejmu RP, dlatego zwróciłem się z pytaniami do Centrum Informacji Sejmu (CIS) z zaznaczeniem aby uzyskali odpowiedź bezpośrednio od Elżbiety Witek.

I jaką otrzymał pan doktor odpowiedź od Elżbiety Witek jako marszałka Sejmu RP?

No właśnie, do czasu zamknięcia numeru czasopisma żadnej odpowiedzi nie uzyskałem. A maila z pytaniami wysłałem dwudziestego maja 2020 o g.10.23. Czyli było dostatecznie dużo czasu na udzielenie odpowiedzi prasie.

Czyli Elżbieta Witek nie odpowiedziała na pytania redaktora naczelnego czasopisma?

Dokładnie tak. Nie odpowiedziała z sobie znanych powodów.

Ale ustanowione prawo zobowiązuje do udzielenia odpowiedzi dziennikarzowi...

Tak, ma pan redaktor rację.

Czyli Elżbieta Witek jako marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej nie realizuje

ustanowionego prawa?

Tak można byłoby powiedzieć.

A może pan doktor udostępnić naszym czytelnikom maila z pytaniami?

Pan redaktor zawsze jest taki dokładny. Ale proszę bardzo, mail był treści, cyt.: „Dzień dobry. Nazywam się dr Ryszard Milewski i jestem red.nacz. czasopisma Wieści Światowe (www.wiesciswiatowe.pl).

Proszę odpowiedzieć na pięć pytań, kierowanych bezpośrednio do marszałek Sejmu RP Pani Elżbiety Witek. Pytania:

1/. Na jakiej podstawie prawa (Dz.U. Nr poz. rok, art.) w dn.06.05.2020 przerwała Pani wypowiedź z mównicy sejmowej posłowi Grzegorzowi Braunowi i nakazała zejść z mównicy (zob.: <https://www.youtube.com/watch?v=EHdHW3rnyl4>)?

2/. Do której partii politycznej należy Pani Elżbieta Witek (pełna nazwa)?

3/. Od kiedy (dokładna data: dzień, miesiąc, rok) Pani Elżbieta Witek jest marszałkiem Sejmu RP?

4/. Ilu posłom i kiedy (dokładna data: dzień, miesiąc, rok) Pani Elżbieta Witek przerwała wypowiedź i nakazała zejść z mównicy sejmowej?

5/. Jak się nazywali (imię i nazwisko) i jakiej partii politycznej należeli (pełna nazwa) posłowie którym Pani Elżbieta Witek jako marszałek Sejmu RP przerwała wypowiedź i nakazała zejść z mównicy sejmowej?

Proszę odpowiedzieć na wszystkie pytania enumeratywnie i precyzyjnie; w przeciwnym razie odpowiedź będzie oznaczać celową manipulację informacją.

Miłego dnia. Dr Ryszard Milewski red.nacz. Wieści Światowe

(www.wiesciswiatowe.pl), tel. 606559313”

A co pan doktor może powiedzieć o informacjach przekazanych na konferencji prasowej zorganizowanej przez posłów na Sejm RP Michała Szczerba i Dariusza Joński w dniu 22. maja 2020. przed Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego RP w Warszawie https://www.youtube.com/watch?v=pori_yNkvCc ?

Panie redaktorze, uważam, że najlepiej będzie jak wszyscy zainteresowani wysłuchają wypowiedzi posłów na podanym przez pana redaktora linku: https://www.youtube.com/watch?v=pori_yNkvCc

A ze względu na ograniczone miejsce w czasopiśmie mogę tylko powtórzyć za posłami czego, jakiego tematu dotyczyła konferencja. A dotyczyła: zakresu dofinansowania, procedury, oraz różnego rodzaju nieprawidłowości, konfliktów interesów; dotyczące przyznawania dotacji projektom. W sprawie prowadzone jest śledztwo Prokuratury Krajowej RP. I według posłów jest to największa afera.

A maseczki były potrzebne?

Nie. W moim najgłębszym przekonaniu w oparciu o wypowiedzi specjalistów maseczki były zupełnie zbędne a nawet szkodliwe dla noszących. Ale potrzebne dla zrobienia fortuny dla sprzedających. Spójrzmy na Nową Zelandię: <https://wiadomosci.wp.pl/koronawirus-epidemia-w-nowej-zelandii-opanowana-zostal-tylko-jeden-chory-6515669371140225a>

Cytuję.: „Mieszkańcy nie musieli nosić maseczek, w szpitalach nie brakowało kombinezonów, a władze ogłosiły właśnie, że w całym kraju na COVID-19 choruje tylko jedna osoba.”

Ale my żyjemy w Polsce; a tu jest inaczej. Zmuszenie pod groźbą ogromnych kar, całego społeczeństwa polskiego do noszenia maseczek (szmatek), które rzekomo miały ochraniać, zabezpieczać przed koronawirusem, miało sens czy nie?

Panie redaktorze, jeżeli pan założy sobie szmatkę na nos i będzie przez tę szmatkę oddychać, to bardzo szybko szmatka będzie wilgotna. A wilgoć i temperatura jest wspaniałym miejscem do namnażania się patogenów. I wtedy dopiero, wdychając patogeny możemy faktycznie zachorować.

Wzbudza to uzasadnione podejrzenie, że maseczki (szmatki) jako ochrona jest mitem. No i, sam minister zdrowia na początku mówił (<https://oko.press/dlaczego-maseczki-sa-potrzebne-i-dlaczego-nie-musimy-ich-nosic/>), cyt.: „(...) Najpierw, jeszcze w lutym,

przed pierwszym przypadkiem koronawirusa w Polsce minister Szumowski na noszenie maseczek kręcił nosem, mówiąc, że nie pomagają w walce z epidemią i powoływał się przy tym na zalecenia Światowej Organizacji Zdrowia. (...)”

A później ten sam minister zdrowia diametralnie zmienił zdanie i nakazał noszenie maseczek. I właśnie ta nagła zmiana zdania, tego samego człowieka, wzbudza uzasadnione podejrzenia.

O maseczkach wspominają też posłowie pod koniec konferencji, którą można wysłuchać na wspomnianym linku: https://www.youtube.com/watch?v=pori_yNkvCc

Ale na stronie: <https://oko.press/dlaczego-maseczki-sa-potrzebne-i-dlaczego-nie-musimy-ich-nosic/> **można przeczytać, cyt.: „George Gao, szef chińskiego Centrum Kontroli i Prewencji Chorób,**

przekonywał w „Science”, że kraje europejskie popełniają wielki błąd, nie nakazując obywatelom noszenia maseczek w miejscach publicznych.”

A co mieli powiedzieć chińczycy, skoro chcieli sprzedać maseczki?

Maseczki bez atestu?

Widocznie kupujący nie pytał o atest, bo miał pewien zbył i zarobek.

Co chciałby pan doktor dodać, o co nie zapytałem?

Chciałbym dodać, że mam nadzieję iż organy ścigania wyjaśnią sprawę przedstawioną przez posłów (Szczërba, Joński). I sprawę maseczek też. Ale czy tak będzie? Czas pokaże.

**Dziękuję za rozmowę:
C.S.**

LISTY

Publikowane listy Czytelników oznaczają poglądy wyrażane przez ich autorów. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść listów. Listy nie spełniające przyjętych norm społecznych i prawnych nie będą publikowane.

(dop.red.)

Redakcja Wieści Światowe

Uprzejmie proszę o opublikowanie mojego listu z fotografiami w całości. Albowiem, list przedstawia sprawę szczególną – zielony ogródek nazywany przez nas zielonym zakątkiem,

który został utworzony w Szkole Podstawowej nr 2 w Szamotułach w ramach zajęć edukacyjnych.

„Zielony Zakątek”

Edukacja ekologiczna zawsze była ważnym elementem w pracy naszej placówki. Kształtowanie postaw proekologicznych

i nauka dbania o środowisko jest obecna w naszym programie nauczania od samego powstania Akademii Przedszkolaka. Aby uatrakcyjnić dzieciom poznawanie tych wartości, w roku szkolnym 2018/2019 przystąpiliśmy do projektu „Zielony Zakątek”. Jego celem było kształtowanie świadomości ekologicznej dzieci oraz zapewnienie im bliskiego kontaktu z przyrodą. Zamiast oglądać rośliny na obrazkach i filmach, dzieci sadzą je samodzielnie i dbają o ich wzrost, regularnie je podlewając i pielęgnując grządki. Jest to znacznie efektywniejszy i przyjemniejszy sposób nauki. Niesie on za sobą wiele korzyści. Dzieci przebywają więcej na świeżym powietrzu, z bliska obserwują zmiany zachodzące w przyrodzie, uczą się odpowie-

działności za posadzone przez siebie roślinki i doceniają swoją ciężką pracę.

Jest to projekt całoroczny, dzieci mają wpływ na to, jakie rośliny znajdą się w ogródku, czynnie biorą udział w ich sadzeniu i pielęgnowaniu. O „Zielony Zakątek” dba każda grupa przedszkolna w czasie wyznaczonych, tygodniowych dyżurów.

„Zielony Zakątek” uczy również dzieci zasad zdrowego żywienia, gdyż wyhodowane owoce i warzywa trafiają na talerze przedszkolaków.

Obecnie w „Zielonym Zakątku” rosną: zioła mięta i melisa, kolendra z pietruszką, jarmuż wraz z małym koperkiem, pomidory, rzodkiewka, szczypiorek oraz truskawki odmiany Rumba.

Główne cele projektu:

1/. Prowadzenie zajęć przyrodniczych, dydaktyczno-wychowawczych w mini-ogródku.

2/. Kształtowanie wrażliwości dzieci i wzmacnianie ich więzi z przyrodą.

3/. Poszanowanie własnej i cudzej pracy.

4/. Edukacja ekologiczna dzieci.

5/. Zagospodarowanie terenu szkoły, uatrakcyjnienie go dla dzieci – stworzenie miejsca, gdzie mogą one przebywać blisko z przyrodą.

6/. Zagwarantowanie dzieciom nabywania praktycznych doświadczeń.

7/. Kształtowanie zdrowia emocjonalnego dzieci poprzez relaks i wyciszenie wśród zieleni.

8/. Kształtowanie umiejętności interpersonalnych – nauka współpracy między dziećmi.

Cele szczegółowe projektu w odniesieniu do dziecka:

1/. Zna zasady pielęgnacji roślin i krzewów.

2/. Poznaje etapy wzrostu roślin.

3/. Zna potrzeby roślin w poszczególnych etapach rozwoju.

4/. Rozumie znaczenie roślin

zielonych dla innych organizmów żyjących.

5/. Poznaje wybrane zioła i ich znaczenie dla organizmu człowieka.

6/. Nabywa poczucie odpowiedzialności za przyrodę, jako system, na który największy wpływ ma człowiek.

7/. Wie, w jaki sposób przedszkolak może oszczędzać wodę i energię elektryczną.

8/. Poznaje obieg wody w przyrodzie.

9/. Wie, dlaczego człowiek nie może żyć bez wody.

10/. Czerpie radość ze wspólnych prac z rówieśnikami w ogrodzie przedszkolnym.

Pragnę też dodać, że Zielony Zakątek powstał z inicjatywy naszej Pani Dyrektor Małgorzaty Jagiełłowicz.

Nauczycielka SP-2 Szamotuły imię i nazwisko znane redakcji

***

Zakład Gospodarki Komunalnej w Szamotułach Sp. z o.o. informuje, że od dnia 1.06.2020r. PSZOK w miejscowości Piotrkówko dla mieszkańców będzie otwarty :

od poniedziałku do piątku w godzinach	od 900 do 1700
w soboty	od 1000 do 1400
w soboty w okresie od 01.04. do 30.09.	od 900 do 1400

Podczas przekazywania odpadów należy przestrzegać poniższych warunków:

1. klient zobowiązany jest do **posiadania rękawiczek oraz do zakrywania przy pomocy odzieży lub jej części, maski albo maseczki ust i nosa.**

2. W celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom oraz pracownikom Spółki zostaje wprowadzona **rejestracja wizyt**. Aby dokonać rezerwacji należy zadzwonić pod nr 61 29 252 80 z co najmniej jednodniowym wyprzedzeniem w godz. 8:00 –15:00 od poniedziałku do piątku.

3. Na każdego klienta przypada **nieprzekraczalne 30 min.** w godzinach zgodnie z dokonaną wcześniej rejestracją – jest to czas na **przyjazd, rozładunek i wyjazd z punktu.**

Zwracamy się z prośbą o zachowanie punktualności zgodnie z zarejestrowaną wizytą.

Indywidualne obniżki opłat za odbiór odpadów w związku ze stanem epidemii

W związku z ogłoszonym 20 marca 2020 r. stanem epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej oraz jego wpływem na prowadzenie działalności gospodarczej, Zarząd Zakładu Gospodarki Komunalnej w Szamotułach Sp. z o.o. wprowadza możliwość ubiegania się o czasowe obniżenie wysokości opłaty za odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości niezamieszkałych.

Możliwość ubiegania się o obniżenie opłat dotyczy przedsiębiorców, których działalność została zakazana powszechnie obowiązującymi przepisami prawa - rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 kwietnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. z 2020 r., poz. 697).

W celu ubiegania się o obniżkę przedsiębiorca powinien złożyć wniosek z oznaczeniem swoich danych identyfikacyjnych, branży w której działa, okresu na który wnioskuje o obniżkę oraz krótkiego uzasadnienia.

Każdy wniosek rozpatrywany będzie indywidualnie z uwzględnieniem okoliczności zawartych w jego treści. Z tytułu złożenia wniosku wnioskodawca nie nabywa roszczenia o obniżenie opłat.

Wnioski należy składać w Biurze Obsługi Klienta przy ul. B. Chrobrego 17b lub drogą elektroniczną na adres sekretariat@zgkszamotuly.pl

O decyzji Zarządu Spółki każdy z wnioskodawców zostanie poinformowany indywidualnie.